

ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษากการศึกษานอกโรงเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

รายงานการวิจัย
ของ
อรพรรณ แผลงมา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
มีนาคม 2547

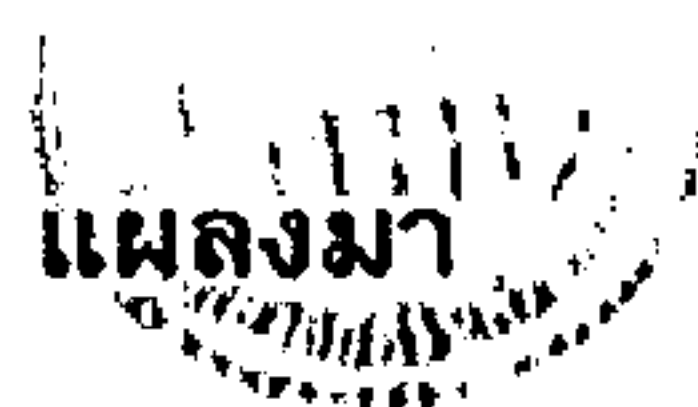
๑
374.13
๑332๑

ความต้องการการจ้ดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษากการศึกษานอกโรงเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

อรพรรณ แผลงมา

12 ส.ค. 2550

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

มีนาคม 2547

๑303473

อรพรรณ แผลงมา. (2546). ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตาม
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษการศึกษานอกโรงเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร. รายงานการวิจัย.
กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร. สอนง โสहितวิเศษ.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ใน 5 ด้านคือ ด้านการพบกลุ่ม ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง ด้านการทำโครงการ ด้านการสอนเสริม และด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ และรายได้ และเพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ที่ลงทะเบียนเรียนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 189 คน จากการสุ่มหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และการทดสอบรายคู่ของเซฟเฟ่ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร มีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยรวมอยู่ในระดับมาก รายงานพบว่าด้านการพบกลุ่ม ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง ด้านการทำโครงการ ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต อยู่ในระดับมาก ด้านการสอนเสริมอยู่ในระดับปานกลาง

2. นักศึกษการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร เพศหญิงมีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้สูงกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักศึกษการศึกษานอกโรงเรียนที่สมรสมีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ศึกษาสูงกว่านักศึกษาที่โสด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักศึกษการศึกษานอกโรงเรียนอาชีพพนักงานบริษัทมีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้สูงกว่านักศึกษาอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกนั้นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักศึกษาเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มจำนวนครั้งในการพบกลุ่ม ให้มากขึ้น ควรจัดให้มีการอบรมการใช้อินเตอร์เน็ต ควรจัดให้มีการประกวดโครงการ คัดเลือกวิทยากรที่มีความรู้เฉพาะทางมาสอนเสริม กิจกรรมคุณภาพชีวิตควรมุ่งเน้นการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย เน้นความสามัคคีและกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อส่วนตนและส่วนรวม จัดหาทุนให้นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์และจัดหาวิทยากรมาแนะแนวทางการศึกษาต่อ

**LEARNING PROCESS MANAGEMENT EEDS IN NONFORMAL EDUCATION
BASIC CURRICULUM B.E. 2544 OF THE UPPER SECONDARY NONFORMAL
EDUCATION STUDENTS IN BANGKHUNTIEN DISTRICT
BANGKOK METROPOLIS**

**AN ABSTRACT
BY
ORAPAN PLANGMA**

๑
374.13
๑332๑

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Adult Education
At Srinakharinwirot University
March 2004**

Orapan Plangma. (2003). *Learning Process Management Needs in Nonformal Education Basic Curriculum B.E. 2544 of the Upper Secondary Nonformal Education Students in Bangkhuntien District, Bangkok Metropolis*. Master Project, M.Ed. (Adult Education). Bangkok: Srinakharinwirot University.
Advisor: Assist. Prof. Dr. Snong Lohitwisas.

The purposes of this study were to examine learning process management needs in nonformal education basic curriculum B.E. 2544 of the upper secondary nonformal education students in Bangkhuntien district, Bangkok Metropolis in 5 aspects: group meeting, continuing learning, work project, supplemental teaching, and activities for life quality development; to compare those problems according to gender, age, status, occupation, income, and gather additional opinions and suggestions about learning process management needs in nonformal education.

The sample used in this study was 189 upper secondary nonformal education students in Bangkhuntien district, Bangkok Metropolis who registered in the first semester of academic year 2003 derived through multi-stage random sampling. The instrument used to collect data was the rating scale and open-ended questionnaire. Statistics used to analyze data were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and Scheffe's method.

The research findings were as follows:

1. The upper secondary nonformal education students in Bangkhuntien district, Bangkok Metropolis had needs in learning process management in nonformal education basic curriculum B.E. 2544 as a whole and the aspect of group meeting, continuing learning, work project and activities for life quality development in the high level while the supplemental teaching aspect was in the middle level.

2. The statistical significance was found as follows: the female nonformal education students of Bangkhuntien district, Bangkok Metropolis had learning process management needs in nonformal education higher than male students; the married nonformal education students had learning process management needs in nonformal education higher than the single students; the nonformal education students working in companies had learning process management needs higher than those who were temporary hired; the other aspects were found at no statistical significance.

3. The opinions and suggestions from the students as follows: more group meeting needed, internet training be conducted, work project competition, effective allocating resource persons for supplemental teaching, the activities for life quality development emphasized on Thai culture conservation, emphasis on cooperation and useful activities for self and community, providing scholarships to poor students; and providing educational counselors.

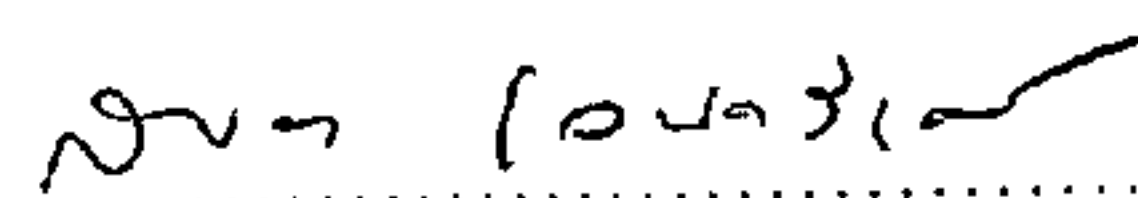
อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณารายงานการวิจัยฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

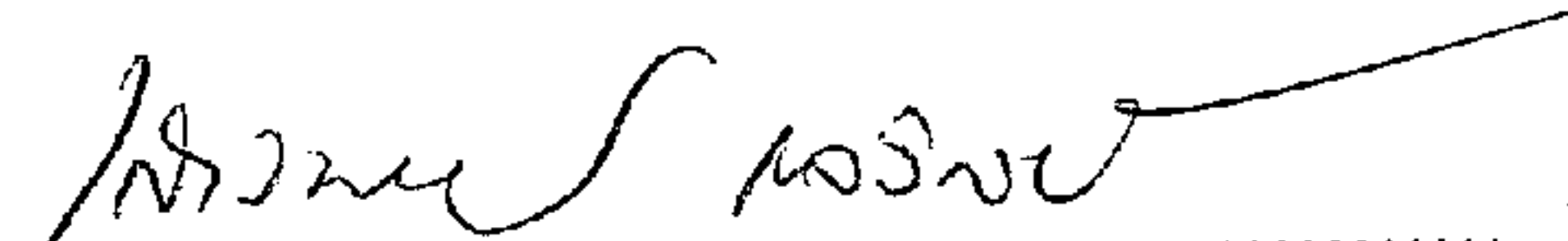
.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สอนง โลหิตวิเศษ)

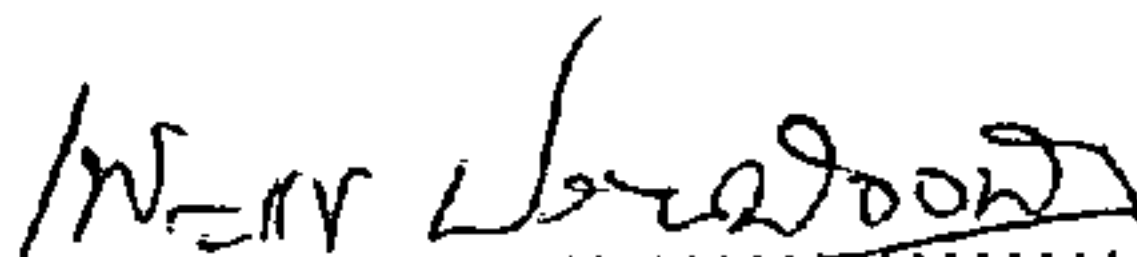
คณะกรรมการสอบ

.... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สอนง โลหิตวิเศษ)

.... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลย์)

.... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญแข ประจณปัจจนิก)

อนุมัติให้รับรายงานการวิจัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..........ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลย์)

วันที่ 31 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2547

ประกาศคุณูปการ

รายงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้โดยได้รับความกรุณาให้ความช่วยเหลือเอาใจใส่ดูแล และให้คำปรึกษาเป็นอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ควบคุมรายงานวิจัย ตลอดจนให้แนวทางในการตรวจแก้ไขรายงานการวิจัยฉบับนี้จนสำเร็จสมบูรณ์ ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญแข ประจณปัจจนีก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ ดร. ราณี รัชนพงษ์ และ อาจารย์ กัมปนาท บริบูรณ์ ที่กรุณาเป็นกรรมการร่วมสอบรายงานการวิจัย ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล และขอขอบคุณครูประจำกลุ่มในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการเก็บแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ นางสาวรัตนภรณ์ วงศาโรจน์ ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน เขตจอมทอง และขอบคุณคณะครูโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษาและนิสิตวิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ รุ่นที่ 14 (ภาคพิเศษ) ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจในการทำรายงานการวิจัยฉบับนี้จนสำเร็จ

ขอกราบขอบพระคุณ มารดา และขอบคุณครอบครัว ที่ให้กำลังใจในการทำรายงานการวิจัยจนประสบความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ คุณความดี และประโยชน์อันพึงมีจากรายงานการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศส่วนบุญกุศลให้แก่บิดาที่ล่วงลับไปแล้ว และขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแต่มารดา ครู-อาจารย์ ที่เป็นผู้ให้ชีวิตและวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

อรพรรณ แผลงมา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1. บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามคำศัพท์.....	6
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
นโยบายและแผนการศึกษา.....	8
การศึกษานอกโรงเรียน.....	19
โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	24
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ.....	26
การจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	30
ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
สมมติฐานการวิจัย.....	41
3. วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน.....	49
ตอนที่ 2 ผลวิเคราะห์ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	51
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	60

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช.....	71
5. สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	76
จุดมุ่งหมายการวิจัย.....	76
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	76
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
อภิปรายผล.....	80
ข้อเสนอแนะ.....	92
บรรณานุกรม.....	95
ภาคผนวก.....	100
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ.....	101
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือ.....	105
ภาคผนวก ค การวิเคราะห์ผลการประเมินเครื่องมือในการวิจัย.....	107
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล.....	112
ภาคผนวก จ แบบสอบถาม.....	114
ประวัติผู้วิจัย.....	122

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนประชากรนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การเรียนรู้ และกลุ่มการเรียนรู้ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร.....	44
2	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การเรียนรู้ และกลุ่มการเรียนรู้ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร.....	44
3	ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	49
4	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของ นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน	51
5	ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความต้องการ การจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการพบกลุ่ม จำแนกตามรายชื่อ.....	52
6	ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความต้องการ การจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง จำแนกตามรายชื่อ	53
7	ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความต้องการ การจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการทำโครงการ จำแนกตามรายชื่อ	55
8	ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความต้องการ การจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการสอนเสริม จำแนกตามรายชื่อ	57
9	ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความต้องการ การจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามรายชื่อ.....	58

[illegible]

- 18 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามความต้องการการจ้ดกระบวนการเรียนรู้
การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามอาชีพ ด้านการพบกลุ่ม.....67
- 19 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามความต้องการการจ้ดกระบวนการเรียนรู้
การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามอาชีพ ด้านการทำโครงการ.....67
- 20 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามความต้องการการจ้ดกระบวนการเรียนรู้
การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามอาชีพ ด้านการสอนเสริม.....68
- 21 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามความต้องการการจ้ดกระบวนการเรียนรู้
การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
จำแนกตามอาชีพ ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียน ด้านกิจกรรมพัฒนา
คุณภาพชีวิต.....68
- 22 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนตามความต้องการการจ้ด
กระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามรายได้
โดยรวมและรายด้าน.....69
- 23 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนตามความต้องการการจ้ด
กระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามรายได้
เป็นรายด้าน.....70
- 24 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามความต้องการการจ้ดกระบวนการเรียนรู้
การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
จำแนกตามรายได้ ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียน ด้านกิจกรรมพัฒนา
คุณภาพชีวิต.....71
- 25 ค่าความถี่ ร้อยละ และคะแนนความถี่เห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับ
ความต้องการการจ้ดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียน.....72

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิทยาการต่าง ๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศ รวมทั้งประเทศไทยด้วย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อสร้างและพัฒนาคนไทย ให้มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันกับสังคมโลก โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามความมุ่งหมาย มีองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการได้แก่ หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน ครูและบุคลากรทางการศึกษา การบริหารการจัดการ คุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา

การศึกษาเป็นกระบวนการทำให้เกิดการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2543 : 4) ดังนั้นการพัฒนาคนไทยให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ต้องยึดหลักการศึกษาตลอดชีวิต พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 4 กล่าวว่าการศึกษาตลอดชีวิต เป็นการศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

สภาพด้านการศึกษาของประชากรไทย โดยการสำรวจการศึกษาไทยตั้งแต่ปี 2540 - 2544 สรุปผลได้ว่าประชากรร้อยละ 63.31 ของประเทศซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายผู้ใหญ่ และพื้นที่การศึกษาภาคบังคับ ยังด้อย พลาด และขาดโอกาสทางด้านการศึกษา ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการศึกษาในระบบโรงเรียนไม่สามารถสนองความต้องการในการเรียนรู้ ของประชากรไทย และไม่สามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ และดำเนินชีวิตได้ทั่วถึงเพียงพอ ดังนั้นจึงเป็นภารกิจของหน่วยงานและสถานศึกษา ที่ต้องจัดการศึกษาให้กับคนกลุ่มนี้ ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพมีความรู้เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานและการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2544 : 3)

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนเป็นการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ผู้ใหญ่ และเยาวชนที่พลาดโอกาส หรือขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษาในระบบ มีคุณลักษณะ ความต้องการ

และเป้าหมายในการศึกษาแตกต่างไปจากเด็ก กรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงได้พัฒนาหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ขึ้น โดยได้ศึกษาสำรวจข้อมูล และปัญหาที่สอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิต เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ของประชาชน ซึ่งแนวคิดดังกล่าว สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 28 ที่กำหนดว่าหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคล ตามมาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ต้องมีความหลากหลาย ทั้งนี้ให้จัดตามความเหมาะสมแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพและ มาตรา 22 ที่กำหนดการจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพของบุคคลให้เหมาะสมกับวัยและศักยภาพเพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศและการจัดการศึกษานอกโรงเรียน โดยได้ปรับมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ในหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้ยืดหยุ่นเหมาะสมกับการเรียนรู้ได้ตามเหมาะสมและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นเป็นสำคัญ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2544 : 5-6)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ทั้งในด้านหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล โดยกำหนดสาระสำคัญไว้ในหมวด 4 แนวทางการจัดทำหลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้หลักสูตรการศึกษาพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางแทนหลักสูตรระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2531 มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 ที่เดิมกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้ใช้ กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงพัฒนาหลักสูตร และวิธีการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ ที่พัฒนามาจากพื้นฐานทางด้านปรัชญาการศึกษา จิตวิทยา ความเชื่อและการเรียนรู้ของ ผู้ใหญ่ ทฤษฎีหลักสูตร และพัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ตลอดจนการพัฒนากระบวนการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับธรรมชาติและความต้องการของ ผู้เรียนที่พ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ โดยมีแนวคิดที่สำคัญว่า ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่เป็นผู้มีความรู้ มีประสบการณ์ มีคุณลักษณะการเรียนรู้ที่ต่างไปจากเด็ก ผู้ใหญ่ต้องการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงอาชีพที่มีอยู่ และต้องการการยอมรับจากสังคม การพัฒนาหลักสูตรและวิธีการจัดสาระและกระบวนการสอน จะต้องสอดคล้องกับทฤษฎีหลักสูตรตามแนวการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ โดยใช้หลักการและศาสตร์การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Andragogy) รวมทั้งผู้สอนก็ต้องมีความรู้ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้ใหญ่ การกำหนดสาระและประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยาและปรัชญาการศึกษาที่มุ่งเน้นส่งเสริม การวิเคราะห์สภาพปัญหา และการแก้ปัญหา โดยใช้กระบวนการคิดเป็น เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปสร้างองค์ความรู้และนำสู่ การแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ความต้องการในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เป็นการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและประกอบอาชีพได้ทันที

นโยบายของกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาให้กับประชาชนนอกระบบโรงเรียน ให้ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณค่าดังนี้

- 1) การศึกษาพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษามุ่งพัฒนาให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิต วิธีการเรียนรู้ จัดให้มีการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเข้ากับวิถีชีวิต เน้นการคิด ทำ จำ แก้ปัญหา และพัฒนา
- 2) การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพของบุคคลและกลุ่มบุคคล เพื่อแก้ปัญหาการว่างงาน และส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจชุมชน
- 3) การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะในชีวิต เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานของบุคคล เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข
- 4) การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน เป็นการศึกษเพื่อพัฒนาทักษะความสามารถและศักยภาพของคนในชุมชนของตนเอง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2544 : 10)

การจัดการศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นการจัดการศึกษาสำหรับผู้พ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ เน้นผู้ที่ย้อย พลาดและขาดโอกาสทางการศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการและปฏิบัติจริงที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพได้ทันที มุ่งพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เห็นคุณค่าและมีความเชื่อมั่นในตนเองสามารถพึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนแสวงหาความรู้ในการพัฒนาตนเองและสังคมอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ให้คุณค่าของความรู้ ประสบการณ์ และอาชีพของผู้เรียน โดยสามารถนำมาเทียบโอนเป็นผลการเรียนตามหลักสูตรได้ มีการส่งเสริมให้บุคคล องค์กร และชุมชนในสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ 5 ด้าน 1) ด้านการจัดการเรียนรู้โดยการพบกลุ่ม 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่องโดยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 3) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการทำโครงงาน 4) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยสอนเสริม 5) ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต และองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด คือ ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน หลักสูตร สื่อการเรียนรู้ และ ชุมชน การศึกษาพื้นฐานที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดขึ้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ไม่ใช้การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างที่นิยามของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่โรงเรียนทั่วไปจัดอยู่ แม้จะมีเนื้อหาสาระเหมือนกันแต่กิจกรรมการเรียนรู้แตกต่างกัน เพราะตระหนักถึงความแตกต่างของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ จึงต้องใช้จิตวิทยาผู้ใหญ่ในการออกแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน และรูปแบบกับวิธีการเรียนรู้ของแต่ละคนก็必将มีความแตกต่างกันไปตามสภาพ

ดังนั้นเมื่อกระทรวงศึกษาธิการประกาศให้กรมการศึกษานอกโรงเรียน ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 กับผู้เรียนที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ซึ่งถือว่าเป็นภาคเรียนแรกที่มีเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนรู้ จึงทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาความต้องการของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลัก

สูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน โดยมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และให้คุณภาพสูงสุดกับผู้เรียน จนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน ใน 5 ด้าน คือ ด้านการพบกลุ่ม ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง ด้านการทำโครงการ ด้านการสอนเสริม และ ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน โดยจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส อาชีพ และรายได้ของนักศึกษา
3. เพื่อรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ จะทำให้ได้ข้อมูลความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องในวงการศึกษา ดังนี้

1. **ครูประจำกลุ่ม** ใช้ข้อมูลเป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุง วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา
2. **ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน** และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริม สนับสนุน และจัดอบรมครูประจำกลุ่มเพื่อพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. **หน่วยงานนโยบายและกองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน** สามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผน กำหนดนโยบายการเรียนการสอนและเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนในโอกาสต่อไป
4. **ผู้เรียน** การพัฒนาและปรับปรุงการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษานอกโรงเรียนนั้น จะส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่ต้องการศึกษา ดังนี้

1. ประชากร ประชากรในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาใหม่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จำนวน 358 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 : 608) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 186 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สภาพของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งได้แก่

2.1.1 เพศ

- ชาย
- หญิง

2.1.2 อายุ

- ต่ำกว่า 20 ปี
- 20 – 30 ปี
- มากกว่า 30 ขึ้นไป

2.1.3 สถานภาพ

- โสด
- สมรส

2.1.4 อาชีพ

- รับจ้างทั่วไป (ตัดเย็บเสื้อผ้า , ช่างเสริมสวย, ช่างประเภทต่าง ๆ)
- ค้าขาย (เจ้าของธุรกิจ,ตัวแทนจำหน่าย, หาบเร่)
- พนักงานบริษัท (ห้างสรรพสินค้า, โรงงาน)
- พนักงานรัฐวิสาหกิจ (ไฟฟ้า , ประปา, องค์การโทรศัพท์)
- ไม่มีอาชีพ
- อื่น ๆ ระบุ

2.1.5 รายได้

- ต่ำกว่า 5,000 บาท
- 5,000 – 10,000 บาท
- 10,000 ขึ้นไป
- อื่น ๆ ระบุ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ความต้องการที่มีต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ใน 5 ด้าน

- 2.1.6 ด้านการพบกลุ่ม
- 2.1.7 ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง
- 2.1.8 ด้านการทำโครงการ
- 2.1.9 ด้านการสอนเสริม
- 2.1.10 ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

นิยามศัพท์โดยเฉพาะ

1. ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง ความปรารถนาและความรู้สึกเต็มใจเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการพบกลุ่ม ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง ด้านการทำโครงการ ด้านการสอนเสริม และด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของตนไปในทางที่ดีขึ้น

1.1 ด้านการพบกลุ่ม หมายถึง ความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมที่ครูประจำกลุ่ม จัดให้มีการพบกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก กระตุ้นเสริมแรง ให้คำปรึกษา และให้ข้อเสนอแนะ

1.2 ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง หมายถึง ความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผู้เรียนศึกษา ค้นคว้า เรียนรู้ด้วยตนเอง และทำกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย มีการจดบันทึก จัดทำเป็นแฟ้มสะสมงาน

1.3 ด้านการทำโครงการ หมายถึง ความต้องการเกี่ยวกับการทำโครงการ ที่ผู้เรียนเป็นผู้ริเริ่มกำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนรู้และทำในสิ่งที่ตนสนใจ เรียนจากการปฏิบัติจริงโดยสอดแทรกบูรณาการสาระการเรียนรู้ กับแหล่งเรียนรู้ ใช้กระบวนการ คิด ทำ จำ แก้ปัญหาและพัฒนา

1.4 ด้านการสอนเสริม หมายถึง ความต้องการเกี่ยวกับการสอนเสริม เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับสาระที่ยากและซับซ้อนได้ดีขึ้น โดยใช้เวลานอกเหนือจากการพบกลุ่ม

1.5 ด้านกิจกรรมคุณภาพชีวิต หมายถึง ความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมคุณภาพชีวิตที่เป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งในเงื่อนไขที่ผู้เรียนต้องทำก่อนจบหลักสูตรโดยผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง

2. การจัดกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นระบบโดยผู้สอนและผู้เรียน จะต้องรู้และเข้าใจจุดมุ่งหมาย เป้าหมายของหลักสูตร และสามารถร่วมกันวางแผนการเรียนรู้ จัดกิจกรรมให้ตอบสนองต่อความต้องการ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย

3. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 หมายถึง หลักสูตรที่เป็นแกนกลางของประเทศเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้พัฒนาผู้เรียนตั้งแต่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถปรับใช้ได้กับการศึกษาทุกรูปแบบในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย

4. การศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง การศึกษาที่จัดให้กับประชาชนทุกวัยที่อยู่นอกกระบวนโรงเรียน ตามแนวทางการศึกษาตลอดชีวิต ลักษณะการจัดการเรียนการสอนมีความยืดหยุ่น ตามความเหมาะสมกับประชากรกลุ่มเป้าหมาย

5. นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง ผู้ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน และลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546

6. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 1 กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่รับผิดชอบจัดบริการด้านการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่เขตบางขุนเทียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาของเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเรียบเรียงนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. นโยบายและแผนการศึกษา
2. การศึกษานอกโรงเรียน
3. โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ
5. การจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
6. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. นโยบายและแผนการศึกษา

นโยบายและแผนการศึกษา เป็นการกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องตามแนวการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งในข้อนี้จะกล่าวถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องดังนี้ 1.1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 1. 2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549 1.3) แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549 1.4) การปฏิรูปการศึกษานอกโรงเรียน 1.5) นโยบายกรมการศึกษานอกโรงเรียน 1.6) นโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

1.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

การจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ยึดหลักการแนวคิดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามมาตราที่เกี่ยวข้องกับ 1.1.1) การจัดการศึกษา 1.1.2) กระบวนการเรียนรู้ 1.1.3) หลักสูตรการศึกษา 1.1.4) การประเมิน ผลสรุปได้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 6-12)

1.1.1 การจัดการศึกษา

1) การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6)

2) การจัดการศึกษาให้ยึดหลักการศึกษาดูชีวิต โดยให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (มาตรา 8)

3) การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการ โดยยึดหลักเอกภาพด้านนโยบาย ความหลากหลายในการปฏิบัติ การกระจายอำนาจ การกำหนดมาตรฐาน การจัดระบบประกันคุณภาพ ส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ และการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา ตลอดจนองค์กรและภาคเอกชน (มาตรา 9)

4) การจัดการศึกษารัฐต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี โดยรัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพและไม่เก็บค่าใช้จ่ายใดๆ (มาตรา 10)

5) การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สถานศึกษาอาจจัดการศึกษารูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ และให้มีการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างรูปแบบเดียวกัน หรือต่างรูปแบบได้ไม่ว่าจะเป็นสถาบันเดียวกันหรือไม่ ซึ่งรวมทั้งการเรียนรู้นอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน (มาตรา 15)

6) การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (มาตรา 22)

7) การจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยต้องเน้นการบูรณาการเนื้อหาความรู้ เกี่ยวกับตนเอง ความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม สิ่งแวดล้อมทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ทักษะด้านคณิตศาสตร์ ภาษา และทักษะการประกอบอาชีพ (มาตรา 23)

สรุปได้ว่าการจัดการศึกษามีสามรูปแบบ แต่การจัดต้องยึดหลักผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ โดยเน้นความรู้คู่คุณธรรม มีการบูรณาการเรียนรู้เข้ากับชีวิต

1.1.2 กระบวนการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้ตามมาตราต่างๆ มีดังนี้

1) การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้จัดเนื้อหาสาระและจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้แก้ปัญหา เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (มาตรา 24)

2) รัฐมีการส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งการเรียนรู้อื่นๆอย่างพอเพียงและมีคุณภาพ (มาตรา 25)

3) สถานศึกษาร่วมกับองค์กรอื่นๆทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ (มาตรา 29)

4) สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถทำการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน (มาตรา 30)

สรุปได้ว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิต ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนมุ่งการส่งเสริมการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน วางแผน ประยุกต์ใช้ความรู้สร้างองค์ความรู้ เชื่อมโยงกับศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.1.3. หลักสูตรการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาตามมาตราดังต่อไปนี้

1) คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ (มาตรา 27)

2) หลักสูตรการศึกษาระดับต่างๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และตลอดจนคนพิการไม่สามารถพึ่งตนเองได้ ต้องมีลักษณะหลากหลาย เป็นไปตามความเหมาะสม

สรุปได้ว่าหลักการของหลักสูตรต้องเป็นเอกภาพ เน้นความเป็นไทยควบคู่สากล เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ยึดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลาและการจัดการเรียนรู้ จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย

1.1.4 การประเมินผล

การประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา จะต้องจัดการให้เป็นระบบและกระบวนการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติที่ว่า สถานศึกษาจัดประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียนและความประพฤติ โดยการสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสม (มาตรา 26)

สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นบทบัญญัติที่ให้ทิศทางในการปฏิรูปการศึกษาอย่างชัดเจน โดยครอบคลุมหลักสาระ กระบวนการจัดการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ ที่เปิดกว้างให้แนวทาง โดยการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐบาล ภาคเอกชน ตลอดจนองค์กรต่างๆ สร้างสรรค์วิสัยทัศน์ใหม่ทางการเรียนการสอนทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียนและตามอัธยาศัย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเองและสังคม

1.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 ได้กำหนด

วิสัยทัศน์และการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต โดยมีจุดมุ่งหมายมุ่งเน้นการแก้ปัญหาความยากจน และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่ของประเทศให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย และสร้างค่านิยมร่วมให้คนไทยตระหนักถึงความจำเป็น และปรับเปลี่ยนกระบวนการคิด ทักษะ และกระบวนการทำงานโดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญานำทางให้เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงระบบบริหารจัดการประเทศแนวใหม่ ที่มุ่งสู่ประสิทธิภาพและคุณภาพและก้าวตามโลกได้อย่างเท่าทันและมีดุลยภาพใน 3 ด้าน คือ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2546 : 2)

1.2.1 สังคมคุณภาพ ที่ยึดหลักความสมดุล ความพอดี สามารถสร้างคนให้เป็นคนดี คนเก่ง พร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกสาธารณะ พึ่งตนเองได้ มีประสิทธิภาพ ระบบเศรษฐกิจมีเสถียรภาพ มีความเข้มแข็งและแข่งขันได้ ได้รับการพัฒนาที่ยั่งยืนและสมดุลกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระบบการเมืองการปกครองโปร่งใส เป็นประชาธิปไตย ตรวจสอบได้และมีความเป็นธรรมในสังคมไทย

1.2.2 สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ที่เปิดโอกาสให้คนไทยทุกคน สามารถคิด เป็น ทำเป็น มีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต รู้เท่าทันโลก เพื่อพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลง สามารถสะสมทุนปัญญา รักษาและต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้อย่างเหมาะสม

1.2.3 สังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรกัน ที่ดำรงไว้ซึ่งคุณธรรม และคุณค่าของเอกลักษณ์สังคมไทยที่พึงพาเกื้อกูลกัน รู้รักสามัคคี มีจารีตประเพณีดีงาม มีความเอื้ออาทร รักภูมิใจในชาติและท้องถิ่น มีสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็ง ตลอดจนเครือข่ายชุมชนทั่วประเทศ ในการพัฒนาประเทศสู่สังคมความเข้มแข็งนั้น จำเป็นต้องใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือ

ในการพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณภาพและรู้เท่าทันกระบวนการเปลี่ยนแปลง มีกระบวนการเรียนรู้และสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และร่วมมือกันพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้เจริญ

1.3 แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 มุ่งเน้นปฏิรูปการศึกษา เพราะเป็นกระบวนการทำให้เกิดการเรียนรู้เพื่อความเจริญขององคมนตรีและสังคม การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา ตั้งแต่เกิดจนตาย จึงจำเป็นที่ทุกส่วนของสังคม ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน ต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ จากแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามนโยบายเพื่อดำเนินการดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 37)

- 1) การพัฒนาทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิตให้มีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้
- 2) การปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามธรรมชาติและ เต็มตามศักยภาพ
- 3) การปลูกฝังและเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระบบวิถีชีวิตที่ดีงาม

4) การพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการพึ่งพาตนเองและเพิ่มสมรรถนะการแข่งขันในระดับนานาชาติ

5) การพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อสร้างสรรค์ความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของคน

6) การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และการเรียนรู้ของสังคมไทย

7) การสร้างสรรค์ประยุกต์ใช้ และเผยแพร่ความรู้ และการเรียนรู้ เพื่อสร้างสังคม คุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้

8) การส่งเสริมและสร้างสรรค์ทุนทางสังคม วัฒนธรรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บนฐานของศาสนา ภูมิปัญญาและการเรียนรู้

9) การจำกัด ลด ขจัดปัญหาทางโครงสร้าง ที่ก่อให้เกิด และ / หรือ คงไว้ซึ่งความยากจน ชัดสน ด้อยทั้งโอกาสและศักดิ์ศรีของคนและสังคมไทย เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม

10) การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและพัฒนาประเทศ

11) การจัดระบบทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาคนและสังคมไทยเป้าหมาย

นโยบายการพัฒนาการศึกษาของแผนการศึกษาแห่งชาติ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนไทย ให้มีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้ ดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติโดยประสานงานกับองค์กรและหน่วยงานต่างๆในชุมชน ให้ช่วยกันพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และพัฒนาคนไทยให้เป็นคนไทยที่พึงประสงค์

1.4 การปฏิรูปการศึกษานอกโรงเรียน

การจัดการศึกษานอกโรงเรียน ตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 ได้มีการปฏิรูปการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ หรือการศึกษาพื้นฐานในเรื่องต่อไปนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2545 : 205 – 206)

1.4.1 การปฏิรูปหลักสูตร มุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ให้เป็นหลักสูตรเพื่อชีวิตและสังคม เป็นหลักสูตรที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับวิถีชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย อาจเรียกได้ว่าเป็นหลักสูตรตามสภาพจริง (Authentic Curriculum) เป็นหลักสูตรที่หลากหลาย สอดคล้องกับธรรมชาติและคุณลักษณะของผู้เรียน เป็นหลักสูตรที่เน้นการนำประสบการณ์ที่มีคุณค่าของผู้เรียน มาใช้ประโยชน์และสามารถเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ได้

1.4.2 การปฏิรูปการเรียนรู้ มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากผู้เรียนเอง ให้ผู้เรียนได้สามารถสร้างองค์ความรู้ จากความคิดและการลงมือปฏิบัติ อาจเรียกได้ว่าเป็นการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) เป็นการมีส่วนร่วมกันระหว่างครูหรือผู้อำนวยความสะดวก กับผู้เรียนในการวางแผนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผลเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอย่างหลากหลายสอดคล้องกับการดำเนินชีวิต โดย

มีการประเมินผลที่มุ่งเน้นการประเมินจากการปฏิบัติจริง (Authentic Assessment) โดยสรุปก็คือ มุ่งเน้นการเปลี่ยนแนวคิดและการปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ จากวิธีการสอนแบบเดิม (Traditional Teaching) เป็นการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning)

1.4.3 การปฏิรูปครูและบุคลากร มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของครูผู้สอนการศึกษา นอกโรงเรียน ให้มีความรู้ความสามารถในการเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ การเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator) มุ่งเน้นการปลูกฝังอุดมการณ์การทำงาน เพื่อคนด้อยโอกาส การสร้างจิตสำนึกความรักและความศรัทธาในอาชีพครู การปรับบทบาทและภารกิจของครูให้ชัดเจนรวมทั้งการสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูผู้สอน

1.4.4 การปฏิรูปโครงสร้างและระบบการบริการ มุ่งเน้นการพัฒนาองค์กรในส่วนกลาง และสถานศึกษาให้มีความคล่องตัว มีการกระจายอำนาจ การบริหารวิชาการลงสู่สถานศึกษา ปรับเปลี่ยนภารกิจของหน่วยงานในส่วนกลางให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือกำกับดูแล มาตรการควบคุมพัฒนาระบบการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นที่ผลงาน อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

การปฏิรูปการศึกษานอกโรงเรียน เป็นการปฏิรูปการศึกษาทั้งในด้านหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะซึ่งได้แก่ ผู้ใหญ่และเยาวชนที่ด้อย พลาด หรือขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษาในระบบ

1.5 นโยบายกรมการศึกษานอกโรงเรียน

กรมการศึกษานอกโรงเรียนเร่งดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับผู้ด้อยโอกาส การศึกษาสำหรับผู้ใหญ่รวมถึงการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมุ่งหมายที่จะลดจำนวนผู้ไม่รู้หนังสือ พร้อมทั้งจัดและส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้ด้อยโอกาส การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำ การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและชุมชนให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย โดยมีนโยบายการดำเนินการดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2546 ก. : 14)

1.5.1 ด้านการเสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาสำหรับประชาชน

ส่งเสริมให้ประชาชนผู้ด้อยโอกาส โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียน ผู้ที่ไม่สามารถช่วยตนเองได้ ผู้พิการ และผู้ไม่รู้หนังสือให้มีโอกาสได้รับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามความต้องการและความพร้อมของแต่ละบุคคล โดยมีวิธีการดังนี้

1) เร่งรัดการแก้ปัญหาผู้ไม่รู้หนังสือ โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายชาวไทยภูเขา ชาวไทยมุสลิม ชาวไทยใหม่ (ชาวลาว) และชนต่างชาติ

2) จัดและส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่องระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาชีวิตและสังคม โดยให้กลุ่มเป้าหมายผู้ด้อยโอกาส ทุกคนมีโอกาสอย่างเท่าเทียมกัน

3) จัดและส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อพัฒนาให้ประชาชน เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

1.5.2 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนโดยมีวิธีดำเนินการดังนี้

1) จัดทำแผนความต้องการของชุมชนด้านการศึกษานอกระบบ และจัดการศึกษาตาม อรรถาธิบายร่วมกันระหว่างชุมชนกับหน่วยงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยยึดสภาพและบริบท ของชุมชนเป็นฐานเพื่อใช้เป็นแผนในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับประชาชนในชุมชน

2) พัฒนาศักยภาพของกลุ่มบุคคลและผู้นำของชุมชน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน ในรูปแบบต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดการดำเนินงานแบบประชาชนสังคมจะนำไปสู่ความร่วมมือ ในการสร้างความเข้มแข็งในชุมชน โดยการจัดและส่งเสริมให้บุคคล กลุ่มบุคคลและองค์กรต่างๆ ในชุมชนร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับประชาชน โดยใช้ทุนทางสังคมของชุมชนเช่น วัฒนธรรม ค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรม ภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นฐานในการจัดการศึกษา

3) จัดกิจกรรมเพื่อชุมชนที่สอดคล้องกับแนวทางของโครงการพระราชดำริ และการ พัฒนาในพื้นที่เฉพาะโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

4) เตรียมความพร้อมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการที่จะดำเนินงานจัดการ ศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตลอดจนพัฒนาศักยภาพของผู้นำชุมชนและบุคลากร ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจที่จะดำเนินการ อันจะนำไปสู่ความร่วมมือ ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและการถ่ายโอนอำนาจในการจัดการศึกษาของชุมชน

5) ส่งเสริมให้หน่วยงานและสถานศึกษาสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้มีส่วนใช้ ประโยชน์จากคลังสมอง อันได้แก่ ผู้เกษียณอายุ ภูมิปัญญาหรือปราชญ์ชาวบ้าน หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ในสาขาวิชาต่างๆ มาเป็นที่ปรึกษาหรือวิทยากร ในการจัดการศึกษาอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยให้เกิดประโยชน์

1.5.3 ด้านการจัดและส่งเสริมการศึกษาเพื่อตอบสนองนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล

จัดและส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อพัฒนาศักยภาพ ของประชาชนและเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประชาชนในอันจะแก้ปัญหาประเทศชาติและตอบสนอง นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลโดยมีวิธีการดังนี้

1) เร่งดำเนินการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้กลุ่มเป้าหมาย ผู้ด้อยโอกาสเพื่อตอบสนองนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลในการสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ การเสริม สร้างความเข้มแข็งของชุมชนและการพัฒนาศักยภาพในชุมชน

2) สร้างเสริมพัฒนาและจัดระบบการเรียนรู้ให้ชุมชน ในรูปแบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยให้เอื้อต่อการเพิ่มศักยภาพของประชาชนและชุมชนโดยการส่งเสริม นำ กระบวนการ คิดเป็น การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมมา

ใช้ในการพัฒนาอาชีพส่วนบุคคลของชุมชน เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและชุมชน รวมทั้งให้ทุกสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดผลผลิตในชุมชนอย่างน้อยหนึ่งผลิตภัณฑ์

3) จัดและพัฒนาความรู้ ทักษะและอาชีพพื้นฐานตลอดจนทักษะการเรียนรู้ด้านอาชีพให้ครบวงจร ทั้งด้านการผลิต การตลาดและการพัฒนาผลผลิตโดยประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีระบบส่งต่อเพื่อก่อให้เกิดการสร้างงานและการกระจายรายได้ พร้อมทั้งจัดให้มีข้อมูลสารสนเทศด้านอาชีพ การตลาด กองทุน และทะเบียนสถานประกอบการที่มีคุณภาพ

4) ส่งเสริมการฝึกอาชีพให้แก่ผู้ด้อยโอกาสให้เรียนรู้เกี่ยวกับการทำมาหากินและการค้าขายโดยใช้กระบวนการการศึกษาออกโรงเรียน เพื่อให้ กลุ่มเป้าหมายสามารถประกอบอาชีพได้ตามความสนใจและเหมาะสมกับสภาพของชุมชน

5) ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาในจังหวัด ที่มีการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนให้ดำเนินการในรูปแบบวิทยาลัยชุมชนทั้งในลักษณะ แม่ข่าย ลูกข่าย เพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่องในระดับก่อนปริญญาและการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและชุมชน รวมทั้งร่วมขยายเครือข่ายการศึกษาในโครงการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับชุมชน (ศอช.)

6) พัฒนาศักยภาพของบุคคล กลุ่มบุคคลและผู้นำของชุมชน โดยใช้รูปแบบประชาคมอันจะนำไปสู่ความร่วมมือในการสร้างภูมิคุ้มกันของชุมชน ให้สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โรคเอดส์ อบายมุข ฯลฯ

1.5.4 ด้านการปฏิรูปการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

พัฒนาความพร้อมในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับต่อการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่การปฏิรูปการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อสนองตอบต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร และการจัดการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง โดยให้จัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ รวมทั้งพัฒนาระบบเครือข่ายสารสนเทศ ระบบงาน สื่อการเรียนการสอน และบุคลากรในทุกหน่วยงานและสถานศึกษา

2) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดทำระบบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในรวมทั้งจัดให้มีการเทียบโอนและเทียบระดับในทุกสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

3) พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนการแนะแนวการศึกษา ขั้นพื้นฐานสำหรับกลุ่มเป้าหมายการศึกษานอกระบบตามแนวปรัชญาการพัฒนาชีวิตและสังคม โดยบูรณาการชีวิตให้เข้ากับการทำงาน

4) พัฒนาระบบและกระบวนการเรียนรู้การศึกษาตามอัธยาศัยให้มีบทบาทสำคัญ ต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

5) พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเช่น บทบาทหน้าที่ตามโครงสร้างใหม่ขององค์กร การจัดการเรียนการสอน

ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การประเมินผลการเรียนการสอน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การเตรียมความพร้อมต่อการเข้าสู่มาตรฐานวิชาชีพ

6) พัฒนาระบบการวางแผนงบประมาณการบริหารการเงิน การควบคุมงบประมาณตามแนวทางการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โดยการติดตามและรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานและสถานศึกษาสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน

7) กำหนดบทบาท / ภารกิจและโครงสร้างของหน่วยงานการศึกษานอกกระบบและการศึกษา ตามอรรถาัยทั้งสองกลาง เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา รวมทั้งบริหารอัตรากำลังบุคลากรและ ดำเนินงานตามโครงสร้างและภารกิจการปฏิรูปการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

8) จัดทำและปรับปรุงระเบียบและกฎหมายให้เอื้อต่อการบริหารงานการศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอรรถาัย

9) สนับสนุนการนำร่องการปฏิรูปการศึกษาในพื้นที่ 5 จังหวัด โดยให้มีการกำหนดรูปแบบ แนวทางการดำเนินงานของจังหวัดนำร่อง การจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมกับรูปแบบการจัดองค์กรแบบใหม่ การเตรียมความพร้อมของบุคลากรในพื้นที่ การปรับระเบียบและหลักเกณฑ์ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานและการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงาน

10) พัฒนาศูนย์เครือข่ายที่ปรึกษาการศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอรรถาัยเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนองค์กร หน่วยงาน และสถานศึกษาต่างๆ ในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตให้กับประชาชน

จากนโยบายของกรมการศึกษานอกโรงเรียน เป็นการจัดการศึกษาให้กับผู้ด้อยโอกาส การศึกษาสำหรับผู้ใหญ่ โดยมุ่งส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อเนื่อง การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้ตามอรรถาัย เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน และพัฒนาบุคลากรให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.6 นโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

นโยบายการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษาได้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษานอกกระบบโรงเรียน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายประชาชนที่อยู่นอกกระบบโรงเรียน มุ่งไปสู่การพัฒนาสังคมและชุมชนอย่างยั่งยืนโดยมีทิศทางที่สำคัญดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2546 ข. : 3-10)

วิสัยทัศน์

กรมการศึกษานอกโรงเรียน จัดการศึกษาสำหรับประชาชนที่อยู่นอกกระบบโรงเรียน ให้ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องและได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ

พันธกิจ

เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ดังกล่าว กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงกำหนดพันธกิจ ดังนี้

- 1) จัดการศึกษาพื้นฐาน
- 2) จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ
- 3) จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต
- 4) จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน

เพื่อให้การดำเนินงานพันธกิจ ทั้ง 4 ประการบรรลุผลสำเร็จ กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงกำหนดแนวนโยบายสำคัญดังนี้

1. การศึกษาพื้นฐาน

การศึกษาพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน ด้วยรูปแบบวิธีการที่เหมาะสมและมีสาระหลักสูตรที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิต การทำงานและการศึกษาต่อเนื่อง ก่อให้เกิดชีวิตที่มั่นคงและสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข การศึกษาพื้นฐานมีขอบเขตกว้าง ขวางครอบคลุมการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดให้ผู้เรียนต้องได้รับการศึกษา ตามที่หลักสูตรกำหนด ให้ไม่น้อยกว่า 12 ปี การจัดการศึกษาพื้นฐาน ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาสาระตั้งแต่การส่งเสริมการรู้หนังสือ การศึกษาในหลักสูตรเทียบเท่าการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาต่อเนื่องที่ตอบสนอง ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายอย่างหลากหลาย รวมทั้งความรู้และทักษะทางคอมพิวเตอร์ นโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาพื้นฐานสำหรับกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน โดยปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนและการเรียนรู้ การทำงานของครูผู้สอน และผู้จัดการศึกษา พัฒนาหลักสูตรสื่อการศึกษาและสถานศึกษา ตลอดจนเร่งพัฒนาการจัดการ ศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพื่อกลุ่มเป้าหมายได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพียงพอที่จะ ดำเนินชีวิตหรือเพื่อการศึกษาต่อเนื่อง

2. การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ

การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถและทักษะในการ ประกอบอาชีพของบุคคลและกลุ่มบุคคล ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในชีวิตที่แตกต่างกันโดยมีสาระสำคัญดังนี้

- 1) การเรียนรู้อาชีพแบบองค์รวมที่ประชาชน ครู กศน.และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกัน จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจชุมชน
- 2) การออกแบบการเรียนรู้งานอาชีพตามลักษณะของการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนา อาชีพในรูปแบบการฝึกทักษะอาชีพ การเข้าสู่อาชีพ การพัฒนาอาชีพและการพัฒนาอาชีพด้วย เทคโนโลยี
- 3) การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงที่บูรณาการกับวิถีชีวิต โดยใช้วงจรกระบวนการคิด การจดจำ แก้ปัญหาและพัฒนา

4) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพที่พัฒนาศักยภาพของบุคคล ชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพ สร้างเครือข่ายอาชีพมีระบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้และประสบการณ์การทำอาชีพภายใต้วัฒนธรรมของชุมชน มีกลยุทธ์ เพื่อการแข่งขันของชุมชน เป็นชุมชนที่ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการและพัฒนาอาชีพ นโยบายเร่งรัดส่งเสริมพัฒนาการจัดการและพัฒนาอาชีพ นโยบายเร่งรัดส่งเสริมพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ที่ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติจริงที่บูรณาการกับวิถีชีวิตให้แก่บุคคลและชุมชน เพื่อแก้ปัญหาว่างงานและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจชุมชน

3. การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต

การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะในชีวิต เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรู้ความสามารถของบุคคลเพื่อให้สามารถจัดการกับตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ความสุขตามสภาพและความสงบสุขความปลอดภัยในสังคม การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตมีสาระสำคัญดังนี้

1) เป็นการพัฒนาทักษะพื้นฐานบุคคล เพื่อให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมของตนและแก้ปัญหาสังคมของตนในสังคม ได้อย่างมีความสุข

2) เป็นการเรียนรู้โดยบูรณาการองค์ความรู้ และกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ ในชีวิตเข้าด้วยกัน

3) เป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบโครงการการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมุ่งหมายที่จะเสริมสร้างความสามารถให้แก่บุคคลเพื่อมีทักษะชีวิต ในการแก้ปัญหาเฉพาะด้านให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ และแต่ละสถานการณ์ นโยบายส่งเสริม สนับสนุนและจัดการศึกษาในหน่วยงานบุคคลอื่นๆ จัด และสนับสนุนให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้ารับบริการตามความเหมาะสมโดยมีขอบเขตเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ

(1) สุขภาพอนามัยและป้องกันโรคภัย ฯลฯ

(2) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การบรรเทาและป้องกันสาธารณภัยและการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน การจราจร ฯลฯ

(3) การอนุรักษ์ ทำนุบำรุงสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร

(4) การสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมและความสงบเรียบร้อย

4. การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน เป็นการจัดการศึกษาที่บูรณาความรู้และทักษะจากการศึกษาที่ผู้เรียนมีอยู่หรือได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยมีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ใช้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขตามวิถีทางการปกครองในระบบประชาธิปไตย ตลอดจนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีมีการพัฒนาที่ยั่งยืน นโยบายเร่งรัดจัดการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการ

พัฒนาสังคม โดยใช้ชุมชนเป็นฐานบูรณาการความรู้ และทักษะการดำรงชีวิต เพื่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ นำไปไปสู่สังคมที่เข้มแข็งและเอื้ออาทรต่อกันและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

2. การศึกษานอกโรงเรียน

การศึกษานอกโรงเรียนเป็นกระบวนการของการศึกษาตลอดชีวิตมีภารกิจสำคัญที่จะต้องให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคกัน โดยเฉพาะการศึกษาพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตตามมาตรฐานของสังคมซึ่งทุกคนพึงได้รับการศึกษา และนอกจากนั้นยังจะต้องได้รับการศึกษาที่ต่อเนื่องจากการศึกษาพื้นฐานของชีวิต เพื่อความรู้ไปพัฒนาอาชีพและคุณภาพของตนเอง การจัดการศึกษานอกโรงเรียนต้องมีความรู้และเกี่ยวข้องกับหัวข้อดังนี้ 2.1) แนวคิดความเชื่อที่เป็นพื้นฐานการศึกษานอกโรงเรียน 2.2) แนวคิดการศึกษานอกโรงเรียน 2.3) การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2544 : 4 - 13)

2.1 แนวคิด ความเชื่อที่เป็นพื้นฐานการศึกษานอกโรงเรียน

แนวคิดความเชื่อที่เป็นพื้นฐานการศึกษานอกโรงเรียน เป็นความเชื่อที่มาจากจิตวิทยาและปรัชญา กลุ่มเป้าหมายการศึกษานอกโรงเรียนส่วนมากเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งโดยหลักวิชาการศึกษาผู้ใหญ่มีความเชื่อว่าการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ไม่เหมือนกับเด็ก ความเชื่อที่เป็นพื้นฐานการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียนมี 4 ประการคือ

2.1.1 ความเชื่อด้านพฤติกรรมนิยม (Behaviorism)

สโนง โลหิตวิเศษ (2544 : 84) สรุปว่าปรัชญาการศึกษาแบบพฤติกรรมนิยม มีความเชื่อในเรื่องพฤติกรรมการตอบสนองของมนุษย์ต่อสิ่งเร้า ถ้าจัดสิ่งเร้าให้เหมาะสม จะได้พฤติกรรมการตอบสนองที่ต้องการ การศึกษานอกระบบ ได้รับอิทธิพลของปรัชญาพฤติกรรมนิยมในด้านกระบวนการวางแผน การประเมินความต้องการ การออกแบบโปรแกรม และการประเมินผล

2.1.2 ความเชื่อด้านมนุษยนิยม (Humanism)

สโนง โลหิตวิเศษ (2544 : 84) สรุปว่าปรัชญาการศึกษาแบบมนุษยนิยม มีความเชื่อในเรื่องพื้นฐานของเสรีภาพและศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์ พฤติกรรมเป็นผลจากความต้องการและแรงจูงใจที่เกิดขึ้นในตนเอง การจัดการศึกษาเน้นการพัฒนาบุคคลในภาพรวมและมีมิติที่มีผลต่อบุคลิกภาพ การศึกษานอกระบบเน้นการจัดให้ตอบสนองความต้องการและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

2.1.3 ความเชื่อตามทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Theory)

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2544 : 32) ได้สรุปแนวคิดนักจิตวิทยากลุ่มทฤษฎีการรับรู้ที่เรียกว่า เกสตาลท์ (Gestalt) หรือทฤษฎีเกสตาลท์ เน้นหนักในการรับรู้ (Perception) การแก้ไขปัญหา (Problem Solving) ในรูปแบบของการหยั่งเห็น (Insight) และเรื่องของการจำและการคิด (Memory and Thinking) การเรียนการสอนต้องเน้นให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์

ระหว่างสิ่งต่างๆ เพราะจะทำให้สามารถมองเห็นวิธีการแก้ปัญหาได้ การเรียนรู้เกิดจากการหยั่งเห็นของผู้เรียน

2.1.4 ความเชื่อหลักวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ (Andragogy)

หลักการศึกษาผู้ใหญ่ (Andragogy) มีความเชื่อว่าการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ไม่เหมือนกับเด็ก เพราะมีอะไรที่แตกต่างหลายอย่าง เช่น มโนทัศน์ของผู้เรียน ประสบการณ์ของผู้เรียน ความพร้อมผู้เรียน และแนวทางในการเรียนรู้ หลักวิชาการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่เป็นประโยชน์ในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน วิธีการเรียนการสอนจะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ได้แสดงออกและนำตนเอง

2.1.5 แนวคิดเรื่องคิดเป็น

โกวิท วรพิพัฒน์ (2544 : 43-44) กล่าวว่าความคิดเป็น คือ การตัดสินใจใช้ข้อมูลจากหนังสือ การใช้ข้อมูลจากสภาพแวดล้อม เวลาและสังคม และข้อจำกัดส่วนตัว โดยนำมารวมกัน เพื่อหาคำตอบว่าเรื่องนี้จะตัดสินใจอย่างไร "คิดเป็น" ได้มาจากหลักปรัชญาทางพุทธศาสนาที่ว่า ชีวิตเป็นทุกข์ ความทุกข์สามารถดับได้ หรือทำให้หายไปได้ การจะดับทุกข์ได้จะต้องรู้สาเหตุของความทุกข์นั้น ๆ ในที่สุด คนก็จะสามารถหาวิธีแก้ได้ หรือทำให้ความทุกข์ลดน้อยลงไปได้ดังนี้

ทุกข์ (ปัญหา) —————> กระบวนการความคิด —————> ความสุขหรือความพอใจ

หลักวิธีการที่จะดับทุกข์หรือแก้ปัญหา จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบของการคิด เพื่อวิเคราะห์ปัญหาหรือค้นหาคำตอบ อันจะนำไปสู่การแก้ปัญหาได้สำเร็จ องค์ประกอบที่สำคัญนั้นมีอยู่ 3 ประการ คือ

- 1) ความรู้ที่เป็นความรู้ด้านวิชาการ
- 2) ความรู้ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม
- 3) ความรู้เกี่ยวกับตนเอง

สรุปได้ว่า ความเชื่อพื้นฐานการศึกษาผู้ใหญ่ หรือปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่ หรือการศึกษานอกโรงเรียนคือ ความสุข หรือความพอใจของคนเราซึ่งจะได้รับความสุขมากก็โดยการคิดเป็นตัดสินใจและสามารถแก้ปัญหาได้นั้นก็คือคนเราต้องมีการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education)

2.2 แนวคิดการศึกษานอกโรงเรียน

การศึกษานอกโรงเรียนเป็นการจัดการศึกษาตามแนวทางการศึกษาตลอดชีวิต โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีภารกิจสำคัญที่จะต้องจัดบริการให้ประชาชน ให้ได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคกัน โดยเฉพาะการศึกษาพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ตามมาตรฐานของสังคมซึ่งเป็นสิทธิที่คนทุกคนพึงได้รับ นอกจากนั้นยังจะต้องได้รับการศึกษาที่ต่อเนื่อง จากการศึกษาพื้นฐาน เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิต แนวคิดดังกล่าวการศึกษานอกโรงเรียนจึงยึดหลักการสำคัญ 5 ประการ

1. หลักความเสมอภาคทางการศึกษา

การจัดการศึกษานอกโรงเรียน เป็นการสร้างโอกาสและทางเลือกทางการศึกษาให้แก่มนุษย์ทุกคน ให้สามารถใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชีวิตของตน ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสมกับตนเองและสิ่งแวดล้อม การที่คนทุกคนสามารถได้รับการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

2. หลักการพัฒนาตนเองและการพึ่งพาตนเอง

การจัดการศึกษานอกโรงเรียน จะต้องจัดการเรียนการสอนหลักสูตรและกิจกรรมให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองสามารถเรียนรู้ เกิดความสำนึกที่จะพัฒนาตนเองได้ เป็นคนคิดเป็นปรับตัวในการดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นปกติสุข ท่ามกลางกระแสของความเปลี่ยนแปลงของสังคม

3. หลักการบูรณาการการเรียนรู้ และวิถีชีวิต

หลักการนี้อยู่บนพื้นฐานของการพัฒนามนุษย์มี 2 ประการ คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาความเป็นมนุษย์ ซึ่งได้บูรณาการการเรียนรู้ และวิถีชีวิตได้อย่างผสมกลมกลืน

4. หลักความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

หลักการนี้เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักความต้องการของตนเอง สามารถจัดการศึกษาให้กับตนเองได้อย่างเหมาะสม ครูการศึกษานอกโรงเรียนมีบทบาท ในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการเรียน และการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองได้

5. หลักการมีส่วนร่วมของชุมชน

การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นหลักสำคัญในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เพราะชุมชนเป็นศูนย์กลางของการจัดการศึกษาให้กับชุมชน ทรัพยากรต่างๆ ในชุมชนรวมทั้งวิถีชีวิตและความ เป็นอยู่ของชุมชน เป็นการยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชน ครูการศึกษานอกโรงเรียนต้องยึดชุมชน เป็นเงื่อนไขสำคัญในการจัดการศึกษา

2.3 การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3.1 การจัดกระบวนการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูการศึกษานอกโรงเรียน สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถดำเนินการ ดังนี้

- 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 2) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4) จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วน สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5) จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา - มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

2.3.2 ลักษณะของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด มีดังนี้

- 1) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้
- 2) ผู้เรียนได้เรียนรู้ตรงกับความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง
- 3) ผู้เรียนมีโอกาสคิดอย่างสร้างสรรค์
- 4) ผู้เรียนมีโอกาสแสดงออกอย่างอิสระ
- 5) ผู้เรียนได้เป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง
- 6) ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสภาพจริงและได้รับประสบการณ์ตรง
- 7) ผู้เรียนได้ใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้
- 8) ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นหรือได้ทำงานเป็นกลุ่ม
- 9) ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

2.3.4 บทบาทครู

บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด มีดังนี้

1. การเตรียมการสอน

1.1 การศึกษาและวิเคราะห์เรื่องที่จะสอนให้เข้าใจ

1.2 ศึกษาหาแหล่งความรู้ที่หลากหลาย

1.3 วางแผนการสอน

- กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน
- วิเคราะห์เนื้อหาและความคิดรวบยอด และกำหนดรายละเอียดให้ชัดเจน
- ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด
- กำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้

1.4 จัดเตรียม

- สื่อ วัสดุการเรียนการสอน ให้เพียงพอสำหรับผู้เรียน
- เอกสาร หนังสือ หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน
- ติดต่อแหล่งความรู้ซึ่งอาจจะเป็นบุคคลหรือสถานที่ และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้

เดิมจากแหล่งเรียนรู้

- เครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้
- ห้องเรียนหรือสถานที่เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. การสอน

- 1) สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี-ท กระตุ้นผู้เรียนให้สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวที่ได้เตรียมไว้
- 3) ดูแลให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ แก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น
- 4) อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้
- 5) กระตุ้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่
- 6) สังเกตและบันทึกพฤติกรรมและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนรวมทั้งเหตุการณ์ที่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นขณะทำกิจกรรม
- 7) ให้คำแนะนำและข้อมูลต่าง ๆ แก่ผู้เรียนตามความจำเป็น
- 8) บันทึกปัญหาและข้อขัดข้องต่าง ๆ ในการดำเนินกิจกรรม เพื่อนำไปปรับปรุงกิจกรรมให้ดีขึ้น
- 9) เสริมแรงผู้เรียนตามความเหมาะสม
- 10) ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานการเรียนรู้ของผู้เรียน และให้ความรู้เพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม
- 11) ให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับพฤติกรรม และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และให้ข้อเสนอแนะตามความเหมาะสม

3. การประเมินผล

- 1) เก็บรวบรวมผลงานและประเมินผลงานของผู้เรียน
- 2) ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน

2.3.5 บทบาทของผู้เรียน

1. มีส่วนร่วมในการแสวงหาข้อมูล ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น หรือประสบการณ์ต่าง ๆ จากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย เพื่อนำมาใช้ในการเรียนรู้
 2. ศึกษาหรือลงมือกระทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อทำความเข้าใจ ใช้ความคิดในการกลั่นกรอง แยกแยะ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลข้อเท็จจริง ความคิดเห็นความรู้สึกหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ที่หามาได้ และสร้างความหมายให้แก่ตนเอง
 3. จัดระบบระเบียบความรู้ที่ได้รับสรรค์สร้างขึ้น เพื่อช่วยให้การเรียนรู้เกิดความคงทน และสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ได้สะดวกขึ้น
 4. นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เพื่อช่วยให้การเรียนรู้นั้นเกิดประโยชน์ต่อชีวิต
- การดำเนินการตามบทบาทผู้เรียน ทั้ง 4 ข้างต้น ผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมที่จำเป็น ดังนี้
1. เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างกระตือรือร้น
 2. ให้ความร่วมมือและรับผิดชอบในการดำเนินงาน/ กิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับกลุ่ม เช่น การแสวงหาข้อมูล การศึกษาข้อมูล และการสรุป เป็นต้น
 3. รับฟัง พิจารณาและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

4. ใช้ความคิดอย่างเต็มที่ ปฏิสัมพันธ์ ได้ตอบ จัดคำ สนับสนุน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และความรู้สึกของตนกับผู้อื่น

5. แสดงความสามารถของตน และยอมรับความสามารถของผู้อื่น

6. ตัดสินใจและแก้ปัญหาต่าง ๆ

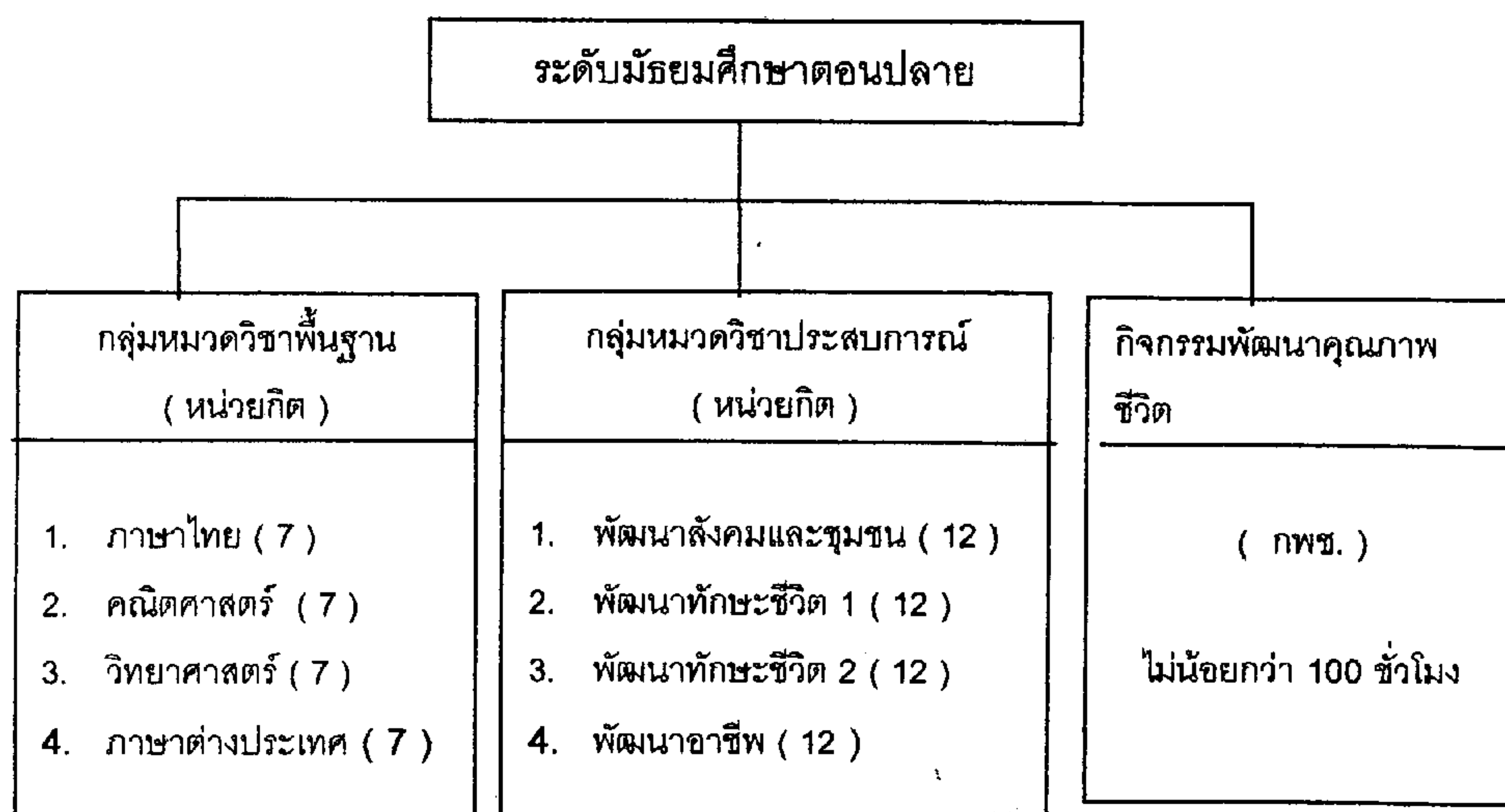
7. เรียนรู้จากกลุ่ม และช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่าหลักการศึกษานอกโรงเรียน เป็นหลักวิชาการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่เป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการ และธรรมชาติของผู้เรียน วิธีการเรียนการสอนจะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ได้แสดงออกและนำตนเอง โดยมุ่งส่งเสริมให้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น การจัดกระบวนการเรียนรู้จะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยต้องปรับเปลี่ยนบทบาทครู บทบาทผู้เรียน และกระบวนการเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม

3. โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาอกโรงเรียน

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาอกโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ประกอบด้วยกลุ่มหมวดวิชาพื้นฐาน กลุ่มวิชาประสบการณ์และกิจกรรมคุณภาพชีวิต โดยมีแผนภูมิโครงสร้างหลักสูตรดังนี้ (กรมการศึกษาอกโรงเรียน. 2545 ก. : 212 - 214)

โครงสร้างหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผู้เรียนต้องเรียนกลุ่มหมวดวิชาพื้นฐาน 4 หมวดวิชา ประกอบด้วย หมวดวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศรวม 28 หน่วยกิต และกลุ่มหมวดวิชาประสบการณ์ และพัฒนาอาชีพ รวม 48 หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 76 หน่วยกิตและต้องทำกิจกรรม พัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง ทั้งนี้ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนหมวดวิชาเพิ่มเติม ตามความต้องการในกลุ่มหมวดวิชาพื้นฐานและกลุ่มหมวดวิชาประสบการณ์

หลักเกณฑ์การจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาพื้นฐาน พุทธ ศักราช 2544 ประกอบด้วย

1. การลงทะเบียนเรียน

การลงทะเบียนเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายผู้เรียนจะลงทะเบียนเรียนตลอดหลักสูตร ภาคเรียนละไม่เกิน 2 หมวดวิชา ยกเว้นในกรณีที่ผู้เรียนมีความประสงค์ลงทะเบียนเรียนกลุ่มหมวด วิชาใดวิชาหนึ่งที่จำเป็นในงานอาชีพเพิ่มเติมตามความต้องการของเรียนก็สามารถลงทะเบียน เพิ่มได้อีก 1 หมวดวิชา ทั้งนี้ไม่นับหมวดวิชาที่เทียบโอนผลการเรียน

2. เวลาเรียน

การจัดการศึกษาโดยใช้เกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตร ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ปีการศึกษา หนึ่งแบ่งออกเป็น 2 ภาคเรียน ประมาณภาคเรียนละ 20 สัปดาห์ ใช้เวลาเรียนตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 4 ภาคเรียน ยกเว้นกรณีผู้ผ่านการประเมินความรู้ และประสบการณ์ หรือเทียบโอนผลการเรียน สามารถจบหลักสูตรก่อน 4 ภาคเรียนได้

3. การจัดกระบวนการเรียนรู้

เจ้าหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่ง ในการจัดกระบวนการ เรียนรู้ตามหลักสูตรแต่ละระดับการศึกษา สามารถให้คำแนะนำแก่ครูการศึกษานอกโรงเรียน ในการจัดทำหลักสูตรการศึกษา การวิเคราะห์หลักสูตร และการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องเน้นความสนใจและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูเป็นผู้ อำนวยความสะดวก เป็นที่ปรึกษา แนะนำในการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความ สนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเน้นกระบวนการเรียนรู้ ตามสภาพจริงและมีการมอบหมายรายงานให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง และครูสามารถเป็น วิทยากรทำหน้าที่สอนเสริมในสาขาที่ตนเองมีความชำนาญ หรืออาจเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญในแต่ละ วิชามาสอนเสริม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในการจัด กระบวนการเรียนรู้

4. การวัดและประเมินผลการเรียน

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แสดงพัฒนาความก้าวหน้า และความสำเร็จในการเรียนสถานศึกษาจะต้องจัดทำ หลักเกณฑ์แนวปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผลการเรียน เพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือ ปฏิบัติและเป็นไปตามมาตรฐานมี 2 ประการ

1) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์อันเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพียงพอเพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้

2) การประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบโรงเรียนระดับชาติ สถานศึกษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในภาคสุดท้ายของทุกระดับได้แก่ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบโรงเรียนระดับชาติ ในหมวดวิชาสำคัญ ไม่มีผลต่อการได้ หรือตกของผู้เรียน แต่มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็น รายสถานศึกษา รายอำเภอ รายจังหวัด รายภาคและภาพรวมของประเทศ เพื่อนำเป็นข้อมูล ไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของสถานศึกษาต่อไป

5. การเทียบโอนผลการเรียน

สถานศึกษาสามารถดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยการนำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษา การเรียนรู้หรือจากการทำงาน จากประสบการณ์ชีวิต หรือจากการประกอบอาชีพ มาเทียบโอนเป็นผลการเรียนตามหลักสูตร ในระดับที่กำลังศึกษาสามารถทำได้ 2 แบบพิจารณาจากหลักฐานการศึกษาประเมินความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน

6. เกณฑ์การประเมินผ่านระดับการศึกษาและจบหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การจัดการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนมี 2 ช่วง คือ มัธยมศึกษาตอนต้นถือว่าจบการศึกษาภาคบังคับ และจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ถือว่าจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีเกณฑ์ดังนี้

1) ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามกลุ่มหมวดวิชา ทั้ง 8 หมวดวิชา ในกลุ่มหมวดวิชาพื้นฐาน 4 หมวดวิชา และกลุ่มวิชาประสบการณ์ 4 หมวดวิชา และได้การตัดสินว่าผ่าน

2) ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง และผ่านเกณฑ์การประเมิน

3) ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียนได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

4) ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ

การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ โดยแบ่งเป็นหัวข้อดังนี้ 4.1) ความหมายความต้องการ 4.2) ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ 4.3) การเรียนรู้ของผู้ใหญ่

4.1 ความหมายความต้องการ คำว่า " ความต้องการ "(Need)มีผู้ให้ความหมายที่สามารถเข้าใจได้ง่ายดังนี้

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2528 : 221) ความต้องการหมายถึง สิ่งที่จำเป็นได้รับเพื่อการดำรงชีวิตของอินทรีย์ ความต้องการนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological or Physical Need) ซึ่งเกิดขึ้นจากภายในร่างกาย ได้แก่ ความต้องการอากาศ อาหาร น้ำ ฯลฯ และความต้องการด้านจิตใจ (Psychological Need) ซึ่งเกิดจากสังคมได้แก่ ความรัก ความมีชื่อเสียง ฯลฯ

สุชา จันทน์เอม (2536 : 67) กล่าวว่า ความต้องการ หมายถึง ความจำเป็นของอินทรีย์เพื่อการดำรงอยู่ของชีวิต ซึ่งเกี่ยวกับการเจริญเติบโต การสืบพันธุ์ การมีอนามัยดี และรวมถึงการให้สังคมยอมรับ

สุนทร โคตรบรรเทา (Kohtbantau. 1987 : 25) ได้ให้นิยามความต้องการ คือ ความต้องการเป็นความแตกต่างระหว่างผลลัพธ์ (Outcomes) ที่เป็นจริงกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ หรือความต้องการเป็นความแตกต่างระหว่างสถานภาพที่เป็นอยู่กับสถานภาพที่ควรเป็น

4.2 ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์

4.2.1 Abraham Maslow (Maslow. 1970 : 37) ได้พัฒนาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ โดยใช้ปัจจัยพื้นฐานของมนุษย์มาจากความต้องการของมนุษย์ 5 ชั้น คือ

1) ความต้องการทางกายภาพ (physiological Needs)ความต้องการนี้ คือ ความต้องการทางกาย เช่น ปัจจัย 4 (อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค)

2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety or Security Needs) คือความต้องการที่จะมีกินมีใช้อย่างเพียงพอและตลอดไป มีที่อยู่อาศัยมั่นคงปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย และภัยธรรมชาติ เช่น มีงานทำสม่ำเสมอ มีรายได้เพียงพอ มีบ้านมีรั้วรอบขอบชิด

3) ความต้องการความรัก และเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Belongingness and Love Needs) คือ ความต้องการที่จะมีความนิยมชมชอบซึ่งกันและกัน อยากมีเพื่อนร่วมคิดร่วมทำงานกันเป็นหมู่คณะ เช่น อยากให้มีบุคคลข้างเคียงมีความรักใคร่เอ็นดู อยากมีเพื่อนสนิทที่ไว้ใจได้ อยากร่วมงานกับผู้อื่นที่พึงพอใจ

4) ความต้องการเป็นที่ยกย่องเคารพ (Esteem Needs) คือ ความต้องการมีฐานะและบทบาททางสังคมอยากให้บุคคลอื่นๆ นิยมชมชอบยกย่องสรรเสริญ เช่น อยากให้เขาจำชื่อตำแหน่งของตนได้ อยากแสดงความรู้ความสามารถของตนให้คนอื่นเห็น อยากเป็นผู้นำของหมู่คณะ

5) ความต้องการประสพผลสำเร็จด้วยตนเอง (Self-Actualization Needs) คือ ความต้องการที่จะใช้ความรู้ของตนเองทำกิจกรรมต่างๆ ที่มุ่งหวังให้เกิดผลสำเร็จ เช่น พยายาม

ศึกษาหาความรู้หรือปฏิบัติงานจนได้ฐานะ หรือตำแหน่งที่มุ่งหวังไว้ ให้เกิดผลสำเร็จ ด้วยความพยายามที่ทำด้วยตนเองในทางที่ถูกต้อง เป็นต้น

4.2.2 คูมปี (coomb. 1973 : 15) ได้กล่าวถึงความต้องการด้านการศึกษาของมนุษย์ โดยแบ่งได้ดังนี้

1) ความต้องการในการศึกษาขั้นพื้นฐานและเรื่องทั่วไป เช่น การเรียนรู้หนังสือ การอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น มีความเข้าใจอย่างง่าย ๆ ในเรื่องของวิทยาศาสตร์ และภาวะสิ่งแวดล้อมรอบๆตัวเอง เป็นต้น

2) ความต้องการในการศึกษาเพื่อปรับปรุงชีวิตครอบครัวให้ดีขึ้น โดยเริ่มจากเรื่อง สุขอนามัย โภชนาการ การจัดบ้าน การเลี้ยงดูเด็ก การซ่อมแซมบ้าน รักษาบ้านให้น่าอยู่ การวางแผนครอบครัว เป็นต้น

3) ความต้องการในการศึกษาเพื่อปรับปรุงชุมชนที่ตนอยู่อาศัย เช่น ความรู้เกี่ยวกับสถาบันการปกครองท้องถิ่นและของประเทศ รวมทั้งขบวนการต่างๆ ของการดำเนินการปกครองทั้งในระดับท้องถิ่นและในระดับชาติ โครงการพัฒนาชุมชน เป็นต้น

4) ความต้องการในการศึกษาด้านอาชีพ เช่นความรู้และทักษะเฉพาะ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและที่เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต

จากความต้องการที่แตกต่างกันทั้งด้านความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ และความต้องการการศึกษา ไปตามสิ่งที่ตนมีและตามมูลเหตุจูงใจ ทุกคนจะมีการพัฒนาการ ความต้องการขึ้นไปเรื่อยๆ ตามลำดับขั้นถ้าหากไม่สามารถปฏิบัติได้ ก็จะทำให้เกิดความคับข้องใจในตัวบุคคลนั้นและย่อมส่งผลต่อการเรียนรู้ ดังนั้นจึงนับว่าความต้องการเป็นส่วนหนึ่งในการนำมาประกอบการพิจารณาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาได้

4.2.3 โนลส์นักการศึกษาผู้ใหญ่ที่มีชื่อเสียงชาวอเมริกัน (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2524 : 47-49 : อ้างอิงมาจาก Knowles. 1970) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์แยกออกเป็น 6 ด้าน

1) ความต้องการทางด้านกายภาพ (Physical Need) เป็นความต้องการเพื่อกองอยู่ของร่างกายในทางการศึกษาผู้ใหญ่ คือ ความต้องการแลเห็น ได้ยินเสียง ความสะดวก สุขสบาย การพักผ่อน ฯลฯ

2) ความต้องการในการเจริญงอกงาม (Growth Need) ความต้องการด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะพาไปสู่ส่วนอื่นๆ ของความต้องการซึ่งตรงกับความต้องการกระทำตนตามความสามารถตามทฤษฎีมาสโลว์

3) ความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัย (The Need For Security) เป็นความต้องการความปลอดภัยทางด้านร่างกายถ้าหากความต้องการไม่ตอบสนองจะเกิดความรู้สึกไม่มั่นคง

4) ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ (The Need For New Experience) ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ ต้องการเพื่อนฝูงใหม่ๆ วิธีการดำเนินใหม่ๆ รวมถึงแนวความคิดใหม่ๆด้วย

5) ความต้องการทางจิตใจและอารมณ์ (The need For Affection) ต้องการความรัก ความสำเร็จ เป็นความต้องการทางด้านสังคมมีโอกาสแสดงความคิดเห็น ประสบการณ์ต่างๆ ถ้าหากความต้องการด้านนี้ไม่ได้รับการตอบสนอง อาจเกิดอาการ 2 ด้าน การถอนตัวออกจากกลุ่ม หรือมีลักษณะก้าวร้าว แสดงอาการเป็นศัตรู

6) ความต้องการได้รับการยกย่อง (The Need for Recognition) ต้องการได้รับความรู้สึกว่าคุณค่า ได้รับการยกย่อง ยอมรับนับถือจากผู้อื่น ทำให้เกิดการรวมกันทางสังคมเป็นชุมชน สถาบันต่างๆ ทำให้เขาสามารถแสวงหาสถานภาพ และความสนใจจากสมาชิกในกลุ่มได้

จากแนวคิดความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีต่างๆ สรุป ได้ว่าความต้องการของมนุษย์มีความต้องการที่สำคัญดังนี้ คือ ด้านสุขภาพทางร่างกายและจิตใจ เพื่อสนองตอบต่อความต้องการพื้นฐานของมนุษย์จะดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ส่วนด้านสังคมต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นและชุมชน ปรับตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมเพื่อเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในสังคม

4.3 การเรียนรู้ของผู้ใหญ่

สำหรับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่นั้นโนลส์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2538 : 138-139 ; อ้างมาจาก Knowles.1978) ได้ศึกษาแนวคิดของลินเดอร์แมน โดยสรุปเป็นพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่สมัยใหม่เกิดการเรียนรู้ขึ้นต้องคำนึงถึง

1) ความต้องการและความสนใจ (Needs and Interests) ผู้ใหญ่จะถูกชักจูงให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ถ้าหากว่าตรงกับความต้องการและความสนใจในประสบการณ์ที่ผ่านมา ก็จะทำให้เกิดความพอใจ เพราะฉะนั้นควรมีการเริ่มต้นในสิ่งเหล่านี้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะกิจกรรมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้

2) สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่ (Life Situations) การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะได้ผลดีถ้าหากเอาตัวผู้ใหญ่เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ในการเรียนการสอน

3) การวิเคราะห์ประสบการณ์ (Analysis of Experience) เนื่องจากประสบการณ์เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีค่ามากที่สุดสำหรับผู้ใหญ่

4) ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเอง (Self -Directing) ความต้องการที่อยู่ในส่วนลึกของผู้ใหญ่ก็คือ การมีความรู้สึกต้องการที่จะสามารถนำตนเองได้ โดยเฉพาะบทบาทของครู จึงควรอยู่ในกระบวนการการสืบหาหรือค้นหาคำตอบร่วมกันกับผู้เรียนมากกว่าทำหน้าที่ส่งผ่านหรือเป็นสื่อสำหรับความรู้

5) ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference) ความแตกต่างระหว่างบุคคลจะมีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในแต่ละบุคคลเมื่อมีอายุเพิ่มขึ้น เพราะฉะนั้น การสอนนักศึกษาผู้ใหญ่จะต้องเตรียมการในด้านนี้อย่างดีพอ

จากแนวคิดสรุปได้ว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้กับนักศึกษาผู้ใหญ่ได้ประสบผลสำเร็จนั้น ต้องคำนึงถึงความต้องการและความสนใจ สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่เป็นหลักสำคัญมิใช่ตัวเนื้อหาวิชา มีการวิเคราะห์ถึงประสบการณ์ของผู้ใหญ่แต่ละคน อย่างละเอียดว่ามีส่วนไหนของประสบการณ์ที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอน จึงหาทางนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเองและสุดท้ายต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

5. การจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ตลอดชีวิต มีความสำคัญมากนับว่าเป็นหัวใจของการดำเนินชีวิตของมนุษย์ การเรียนรู้ของมนุษย์มีหลายรูปแบบ และมีขอบข่ายกว้างขวางมาก ดังนั้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ควรศึกษาในประเด็นต่อไปนี้ 5.1) ความหมายการเรียนรู้ 5.2) แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ 5.3) กระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน

5.1 ความหมายการเรียนรู้

ครอว์และครอว์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2545 : 85 ; อ้างอิงมาจาก Crow and Crow. 1969 : 1) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า " การเรียนรู้เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลง การได้รับลักษณะนิสัย ความรู้ และทัศนคติทั้งหลาย " การเรียนรู้จึงทำให้บุคคลมีการปรับตัวทั้งในด้านส่วนตัว และทางด้านสังคม แนวความคิดทางด้านการเปลี่ยนแปลงได้ว่าเป็นเรื่องของการเรียนรู้โดยตรง ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงใดๆ จึงนับว่าย่อมจะมีการเรียนรู้เกิดขึ้นเสมอ ซึ่งถือว่าอยู่ในกระบวนการเรียนรู้

ครอนบาคซ์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2545 : 85 ; อ้างอิงมาจาก Cronbach. 1963 : 7) ได้ให้ความเห็นว่า " การเรียนรู้ จะแสดงให้เห็นได้ด้วยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งมีผลลัพธ์มาจากประสบการณ์ "

เบอร์ตัน (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2545 : 85 ; อ้างอิงมาจาก Burton. 1963 : 7) ให้ความหมายว่า " การเรียนรู้ คือการเปลี่ยนแปลงในตัวบุคคลและเป็นปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลต่อสิ่งแวดล้อม (Environment) ซึ่งจะทำให้บุคคลได้สนองความต้องการของเขา และจะทำให้เขาสามารถต่อสู้กับสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมต่อไป "

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2544 : 71) ให้ความหมายว่า " การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์หรือมาจากการฝึกหัด ซึ่งพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงนี้จะเป็นพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร และเป็นผลมาจากการฝึกหัดเท่านั้น การเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่มีผลมาจากการใช้ยา หรือสิ่งเสพติด หรือวุฒิภาวะ (Maturity) เราไม่ถือว่าเป็นการเรียนรู้

สรุปได้ว่าการเรียนรู้สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนได้ ซึ่งจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความต้องการ การฝึกหัด ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อม

5.2 แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้

การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษาออกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีแนวสำคัญดังนี้

1) การจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยปรัชญา “ คิดเป็น ” ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันในการคิด วิเคราะห์ และการแก้ปัญหา โดยเริ่มตั้งแต่รวบรวมและวิเคราะห์สภาพปัญหาการรวบรวมข้อมูลต่างๆที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาโดยใช้ข้อมูล 3 ด้าน คือข้อมูลด้านตนเอง ข้อมูลด้านวิชาการและข้อมูลด้านสังคมสิ่งแวดล้อมมาใช้ในกระบวนการวิเคราะห์และหาแนวทางปฏิบัติด้วยหลักของความเป็นเหตุเป็นผลในการดำเนินชีวิตตนเองและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขในการจัดการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงจิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่ที่ต้องการเรียนรู้เพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพได้ทันที

2) การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดตามแนวทางการจัดการศึกษา ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การจัดการเรียนรู้ต้องจัดสาระการเรียนรู้และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การเรียนรู้ในสาระต่างๆมีกระบวนการและวิธีการหลากหลายเน้นการเรียนรู้ตามสภาพจริง เช่น การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากวิถีชีวิต และการเรียนรู้จากปฏิบัติจริงเป็นต้น

3) การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ เน้นการเรียนรู้แบบองค์รวมที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน โดยนำกระบวนการเรียนรู้จากสาระการเรียนรู้ในหมวดวิชาเดียวกันหรือสาระการเรียนรู้ต่างหมวดวิชามาร่วมกันกับสภาพวิถีชีวิต ในการจัดการเรียนการสอน โดยผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก เป็นผู้ชี้แนะ ตลอดจนเป็นวิทยากรในสาขาวิชาที่นำมาบูรณาการ

5.3 การจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน

ตลอดภาคเรียนนั้นมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ครูจะต้องดำเนินการเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ 5 กิจกรรมคือ 1) การจัดการเรียนรู้โดยการพบกลุ่ม 2) การเรียนรู้ต่อเนื่อง 3) การทำโครงการ 4) การสอนเสริม 5) การทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้โดยพบกลุ่ม ในทุกสัปดาห์จะต้องจัดให้มีการพบกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก กระตุ้นเสริมแรง ให้คำปรึกษา และให้ข้อเสนอแนะ โดยใช้เวลาพบกลุ่มอย่างน้อย 3 ชั่วโมง เพื่อทำกิจกรรมการนำเสนอผลการ

ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง / ทำกิจกรรม ตามที่ได้รับมอบหมาย การจัดการเรียนรู้เช่นนี้ช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้เรียนต่างก็ช่วยกันเรียนและเติมเต็มความรู้แก่กัน การนำเสนอโครงการ ผู้เรียนจะนำเสนอความคิด และความก้าวหน้าในการทำโครงการต่อกลุ่มใหญ่ เพื่อให้ผู้เรียนคนอื่น และครูช่วยกันวิเคราะห์ ชักถาม ให้ข้อเสนอแนะ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นการต่อยอดความคิด และนำไปสู่การพัฒนาโครงการต่อไป การนำเสนอโครงการเช่นนี้จะไปอย่างต่อเนื่อง ทุกกลุ่มจนถึงสิ้นสุดภาคเรียน

2. การจัดการเรียนรู้ต่อเนื่องเป็นการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียนที่ถือว่าเป็นผู้ มีวุฒิภาวะ มีความรับผิดชอบมีประสบการณ์ และมีข้อจำกัดในการทำงานและการประกอบอาชีพ ดังนั้น จึงใช้หลักการเรียนด้วยตนเอง มีการจดบันทึก เรียบเรียงความรู้นั้นเป็นหลักฐาน สำหรับการทำ กิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย นั้นผู้เรียนจะศึกษาค้นคว้า จดบันทึก และนำเสนอในการพบกลุ่ม เป็นการเติมเต็มความรู้กัน ผู้เรียนจะใช้เวลาสัปดาห์ละประมาณ 15-20 ชั่วโมง เพื่อการศึกษาด้วย ตนเอง / ทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย

3. การจัดการเรียนรู้โดยการทำโครงการ การทำโครงการ (Project) คือแผนงาน หรือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนร่วมกันกำหนดขึ้น ตามความสนใจ ความต้องการ เพื่อนำไปสู่การ ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และลงมือปฏิบัติจริง ผลจากการทำโครงการนำไปสู่ผลผลิตที่เป็นองค์ความรู้ ในหมวดวิชานั้นๆ โดยมีการบูรณาการสาระที่จำเป็นและสอดคล้องกันในแต่ละภาคเรียน ผู้เรียนจะ รวมกลุ่มประมาณ 5 –7 คน เพื่อทำโครงการ 1 โครงการต่อ 1 หมวดวิชา โดยร่วมกันคิดวิเคราะห์ว่า จะทำโครงการใดในหมวดวิชานั้น วางแผนและลงมือปฏิบัติ นำเสนอความก้าวหน้าของการทำโครง งานในการพบกลุ่มเป็นระยะๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเกิดความคิดต่อยอด เพื่อนำไปพัฒนา โครงการอย่างต่อเนื่อง

4. การจัดการเรียนโดยการสอนเสริม เป็นการจัดการเรียนรู้โดยการสอนเสริมนั้นใช้เนื้อหา ที่ยาก เหมาะที่จะให้วิทยากรผู้รู้ผู้ชำนาญในเนื้อหานั้น เป็นผู้อธิบายจึงจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจดีขึ้น ช่วงเวลาและสถานที่ในการสอนเสริมเป็นไปตามแผนที่ร่วมกันกำหนดไว้ โดยใช้เวลาที่เหมาะสม นอกเหนือจากเวลาพบกลุ่ม

5. การจัดการเรียนรู้โดยทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย กระบวนการกลุ่มและเป็นเงื่อนไข ของการจบหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน เป็นกิจกรรมกลุ่มของ ผู้เรียนทำตามความสนใจ ความถนัด โดยเน้นการนำความรู้และประสบการณ์ ที่ได้จากการศึกษา / เรียนรู้ ไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริง เพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมและสิ่ง แวดล้อม มีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ การอยู่ร่วมในสังคมอย่างมี ความสุข

6. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน เป็นสถานที่ศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 1 ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงประเด็นสำคัญดังนี้ 6.1) ประวัติความเป็นมา 6.2) วิสัยทัศน์ 6.3) พันธกิจ 6.4) เป้าหมายการดำเนินงาน 6.5) หน้าที่การจัดการศึกษา 6.6) ผลการดำเนินงาน 6.7) ภารกิจในการจัดการศึกษาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546

6.1 ประวัติความเป็นมา

ประกาศจัดตั้งเมื่อวันที่ 17 เมษายน 2540 ทำหน้าที่จัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนให้กับประชาชนในพื้นที่เขตบางขุนเทียน ในระยะเริ่มแรก ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน ได้อาศัยที่ทำการชั่วคราวอยู่ร่วมกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนจอมทอง และศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตราชบุรีบูรณะ ปัจจุบันศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน ได้ย้ายมาอยู่ที่อาคารชั้น 3 ของศูนย์เยาวชนบางขุนเทียน แขวงสามตำ เขตบางขุนเทียน เป็นที่ทำการสำนักงาน เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2541

6.2 วิสัยทัศน์

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน จะเป็นเลิศในการจัดการศึกษาต่อเนื่อง และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งให้กับชุมชนทั้งหมดในเขตพื้นที่เขตบางขุนเทียนและเขตบางบอนโดยวิธีการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภายในปี 2549

6.3 พันธกิจ มี 4 ประการ คือ

1) ส่งเสริมการรู้หนังสือและจัดการศึกษาต่อเนื่องให้กับประชาชน ผู้ด้อยโอกาส ผู้ขาดและพลาดโอกาสในเขตพื้นที่เขตบางขุนเทียนและเขตบางบอน เพื่อพัฒนาคุณภาพและสังคมโดยวิธีการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

2) จัดการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม และส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับประชาชน ในพื้นที่เขตบางขุนเทียนและเขตบางบอนเพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น มีรายได้และเพื่อตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคล เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข โดยวิธีการประสานเครือข่ายสถานประกอบการรวมถึงการสำรวจข้อมูล การวิเคราะห์ กว้างวางแผนดำเนินการ และการวัดผลประเมินผลการดำเนินงานตลอดจนการตรวจสอบแก้ไข

3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เครือข่ายร่วมดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม ให้กับประชาชนในรูปแบบของแหล่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและตอบสนองความต้องการของชุมชน

4) ควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาต่อเนื่องและการศึกษาเพื่อชีวิต และสังคม เพื่อการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยจัดทำมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาและจัดระบบการตรวจติดตาม แก้ไขป้องกันข้อบกพร่อง

6.4 เป้าหมายการดำเนินงาน

1) มีผู้รับการศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาตลอดชีวิตเพิ่มขึ้น

- 2) มีผู้ได้รับการพัฒนาด้านการฝึกอาชีพระยะสั้น และกลุ่มสนใจมากขึ้น
- 3) มีผู้ได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ และใช้บริการในแหล่งการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

6.5 ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียนมีหน้าที่จัดการศึกษา 3 รูปแบบคือ

- 1) งานการศึกษาสายสามัญมี 3 ระดับ คือ ระดับประถม มัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
- 2) งานการศึกษาสายอาชีพ โดยจัดเป็นกลุ่มสนใจ และวิชาชีพระยะสั้น
- 3) การเรียนรู้ตามอัธยาศัย โดยศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ ต่างๆ เช่น ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โดยมีการจัดตั้งและประสานกับชุมชน วัด โรงเรียน และสถานประกอบการ เป็นต้น

6.6 ผลการดำเนินงาน

ในปี 2545 ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน สามารถให้บริการด้านการศึกษายาสามัญแก่ประชาชนในเขตพื้นที่อย่างกว้างขวางและทั่วถึง โดยในภาคเรียนที่ 1 / 2545 มียอดนักศึกษาทั้งสิ้น 2,524 คน และภาคเรียนที่ 2 / 2545 มียอดนักศึกษายาสามัญทั้งสิ้น 2,613 คน ซึ่งเป็นการจัดการศึกษายาสามัญระดับประถม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยมีสถานที่พบกลุ่มการเรียนการสอนจำนวนทั้งสิ้น 16 ศูนย์การเรียนดังนี้

1. ศูนย์การเรียนฐานเทคโนโลยี
2. ศูนย์การเรียนวัดพรหมรังษี
3. ศูนย์การเรียนพิพิธโสภณ
4. ศูนย์การเรียนวิบูลย์พัฒนกิจ
5. ศูนย์การเรียนโรงเรียนท่าข้าม
6. ศูนย์การเรียนบริษัททองสถิตย์
7. ศูนย์การเรียนโรงเรียนศาลเจ้า
8. ศูนย์การเรียนบริษัทบิกสตาร์
9. ศูนย์การเรียนแสมดำ
10. ศูนย์การเรียนเพชรทองคำ
11. ศูนย์การเรียนวงแหวนทวีสุข
12. ศูนย์การเรียนชายทะเล
13. ศูนย์การเรียนเอกชัยพิทยา
14. ศูนย์การเรียนสตรีบางบอน
15. ศูนย์การเรียนศูนย์เยาวชนพลัดถิ่น
16. ศูนย์การเรียนวัดนินสุขาราม

นอกจากนี้ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียนยังจัดเปิดสอนวิชาชีพระยะสั้น และกลุ่มสนใจในรายวิชาต่างๆ เช่น ดนตรี กีฬา นวดแผนโบราณ คอมพิวเตอร์ ช่างเสริมสวย ตัดเย็บเสื้อผ้า โหราศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ

6.7 ภารกิจที่ศูนย์บริการการศึกษานอกเขตบางขุนเทียน ต้องรับผิดชอบเพิ่มเติมในปีการศึกษา 2546 คือ มีการจัดการศึกษาสายสามัญแบ่งออกเป็น 2 หลักสูตร คือ

- 1) หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
- 2) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544

นักศึกษาที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ระดับประถม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ส่วนนักศึกษาเก่าคงเรียนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญแบบเดิม ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ จึงมีการปรับให้สอดคล้องตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ผู้วิจัยต้องการศึกษาเรื่องความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ของนักศึกษาใหม่จึงทำการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ขอบเขตเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องการพบกลุ่ม การเรียนรู้ต่อเนื่อง การทำโครงงาน การสอนเสริม และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ออกมาเป็นรายด้านดังนี้

รายด้าน	ลักษณะกิจกรรม	กิจกรรมต้องการมีส่วนร่วม
การพบกลุ่ม	การจัดการเรียนรู้โดยพบกลุ่ม ในทุกสัปดาห์จะต้องจัดให้มีการพบกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก กระตุ้นเสริมแรง ให้คำปรึกษาและให้ข้อเสนอแนะ โดยใช้เวลาพบกลุ่มอย่างน้อย 3 ชั่วโมง เพื่อทำกิจกรรมการนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง / ทำกิจกรรม ตามที่ได้รับมอบหมาย การจัดการเรียนรู้เช่นนี้ช่วยทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้เรียนต่างก็ช่วยกันเรียนและเติมเต็มความรู้แก่กัน มีการนำเสนอโครง การทดสอบย่อย จัดการเรียนการสอนในเนื้อหาสาระใหม่ และร่วมกันแก้ปัญหาการเรียน	- การนำเสนอผลงาน - การนำเสนอโครงงาน - จัดการเรียนการสอนในเนื้อหาสาระใหม่ - การทดสอบย่อย - ฝึกการคิด ร่วมอภิปราย - แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง - ร่วมวางแผนการพบกลุ่ม - การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง - ร่วมแก้ไขปัญหาการเรียนในเนื้อหาที่ไม่เข้าใจ
การเรียนรู้ต่อเนื่อง	เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง/ศึกษาค้นคว้าเป็นกลุ่มจากสื่อการเรียนรู้ แหล่งวิทยาการต่างๆ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนและศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สื่อบุคคล เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ชำนาญการ ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นกิจกรรมที่ทำต่อเนื่องจากการพบกลุ่ม โดยรับมอบหมายจากครู เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้ ผู้เรียนฝึกการอ่าน การสังเกต การสัมภาษณ์ การสอบถามและการสำรวจ	- ศึกษาค้นคว้า/เรียนรู้ด้วยตนเอง - แสวงหาความรู้จากสื่อประเภทต่างๆ - แสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ - แสวงหาความรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้าน - ฝึกทักษะการจัดบันทึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล - ฝึกการสรุปผลการค้นคว้าของตนเอง - บริหารจัดการแบ่งเวลาในการเรียนรู้แต่ละวัน - ศึกษาความรู้จากแหล่งวิทยาการ
การทำโครงงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนร่วมกันกำหนดขึ้น ตามความสนใจ ความต้องการ เพื่อนำไปสู่การศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และลงมือปฏิบัติจริง ผลจากการทำโครงงานนำไปสู่ผลผลิตที่เป็นองค์ความรู้ในหมวดวิชานั้นๆ โดยมีการบูรณาการสาระที่จำเป็นและสอดคล้องกันในแต่ละภาคเรียน ผู้เรียนจะรวมกลุ่มเพื่อทำโครงงาน 1 โครงงานต่อ 1 หมวดวิชา โดยร่วมกันคิดวิเคราะห์วางแผนและลงมือปฏิบัติ พัฒนาโครงงานอย่างต่อเนื่อง โครงงานต้องบูรณาการกับการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ เผยแพร่โครงงานสู่สาธารณชน	- ร่วมกันวางแผนการทำโครงงาน - สำรวจความต้องการของชุมชน - การพัฒนาโครงงานอย่างต่อเนื่อง - การบูรณาการโครงงานกับการดำรงชีวิต - โครงงานแก้ปัญหาให้ชุมชน - แลกเปลี่ยนความรู้กันภายในกลุ่ม - บันทึกการทำโครงงานเป็นขั้นตอน - ร่วมคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาชุมชน - จัดนิทรรศการ/จัดพิมพ์เผยแพร่ แสดงผลงานโครงงาน

รายด้าน	ลักษณะกิจกรรม	กิจกรรมต้องการมีส่วนร่วม
การสอนเสริม	การจัดการเรียนโดยการสอนเสริม เป็นการจัดการเรียนรู้โดยการสอนเสริมนั้นใช้เนื้อหาที่ยาก เหมาะที่จะให้วิทยากรผู้รู้ผู้ชำนาญในเนื้อหานั้น หรือวิทยากรแบบอาสาสมัครที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะสาขา เป็นผู้อธิบายจึงจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจดีขึ้น ช่วงเวลาและสถานที่ในการสอนเสริมเป็นไปตามแผนที่ร่วมกันกำหนดไว้ โดยใช้เวลาที่เหมาะสมนอกเหนือจากเวลาพบกลุ่ม โดยผู้เรียนวางแผนจัดตารางในการเรียน	- ร่วมวางแผนแยกเนื้อหาสาระที่ยาก - ร่วมวางแผนจัดตารางการเรียนเสริม - ร่วมปฏิบัติกิจกรรมและทำงานที่ได้รับมอบหมาย - จัดหาวิทยากรที่มีความชำนาญในเนื้อหาที่ต้องการเสริม - ร่วมเรียนเสริมในเนื้อหาที่ยากและซับซ้อน - เรียนเสริมนอกเหนือจากเวลาพบกลุ่ม - จัดบันทึกการเรียนรู้ทุกครั้งที่ยื่นเสริม
กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต	การจัดการเรียนรู้โดยทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย กระบวนการกลุ่มและเป็นเงื่อนไข ของการจบหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน เป็นกิจกรรมกลุ่มของผู้เรียนทำตามความสนใจ ความถนัด โดยเน้นการนำความรู้และประสบการณ์ ที่ได้จากการศึกษา / เรียนรู้ ไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริง เพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม มีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ การอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข แบ่งเป็น 2 ภาค ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติรวมไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง	- ร่วมจัดวางแผนทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต - มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน - มีการทำงานโดยใช้กระบวนการกลุ่ม - ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและวัฒนธรรม - มีส่วนร่วมในกิจกรรมแก้ปัญหาของชุมชนและสิ่งแวดล้อม - มีการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของชุมชน ก่อนเขียนโครงการ - จัดประชุมวางแผนงานอย่างเป็นประชาธิปไตย

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

7.1 งานวิจัยในประเทศ

นวลเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม (2522 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ ของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ในเขตกรุงเทพมหานครที่เรียนแบบชั้นเรียน พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มี ปัญหาโดยส่วนร่วมค่อนข้างน้อย ส่วนความต้องการนั้นมีความต้องการเรียนในเนื้อหาวิชาที่เป็นฐาน

ในการศึกษาต่อ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยที่ครูเอาใจใส่ การสอนและโรงเรียนจัดครูที่ถ่ายทอดความรู้ได้ดีมาสอน พร้อมกับมีห้องสมุดและบริการ แนะนำแนวทางการศึกษาและอาชีพ

ประโยชน์ อุปัตถกัญจนากุล (2526 : 75 – 91) ได้ศึกษาความชอบกิจกรรมแบบแผนการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเปรียบเทียบกิจกรรมแบบแผนการเรียนของนิสิตที่มีเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้นปี สาขาวิชาที่ต่างกันและหาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมการเรียน 6 แบบ อันได้แก่ กิจกรรมฟังพา กิจกรรมแบบหลักเลี้ยงกิจกรรมแบบอิสระ กิจกรรมแบบมีส่วนร่วม กิจกรรมแบบร่วมมือ และกิจกรรมแบบแข่งขัน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนิสิตในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ จำนวน 750 คน ผลการวิจัยเชิงสำรวจในครั้งนี้ พบว่า นิสิตชอบกิจกรรมแบบร่วมมือค่อนข้างสูง แบบมีส่วนร่วมแบบฟังพา และแบบอิสระในระดับปานกลาง แต่นิสิตไม่ชอบกิจกรรมแบบหลักเลี้ยงและแบบแข่งขัน นิสิตชายและหญิงชอบกิจกรรมการเรียนแบบอิสระ แบบฟังพา และแบบมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำชอบกิจกรรมการเรียนแบบมีส่วนร่วมและกิจกรรมร่วมมือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อรทัย เพียรธรรม (2529 : 147 - 148) ได้ศึกษาความต้องการของกลุ่มคนต่าง ๆ อาชีพเกี่ยวกับการศึกษาในเขตพัฒนาที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า ในด้านความต้องการส่วนตน กลุ่มประชากรมีความสนใจใฝ่ศึกษาในด้านงานอาชีพที่ตนกระทำอยู่อาชีพที่ต้องการเพิ่มเติมมากขึ้นคือ เกษตรกรรม นอกจากนั้นก็มีความรู้ทั่วไปโดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษและกฎหมาย

อนิรุทธิ คัมภีทวี (2536 : 97) ได้ศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนของประชาชนในชุมชนแออัด เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนในชุมชนแออัดมีความต้องการเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน ด้านข่าวสารข้อมูลอยู่ในระดับสูง ด้านความรู้พื้นฐาน และด้านทักษะอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความต้องการตามตัวแปรพบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ แตกต่างกัน มีความต้องการการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้านความรู้พื้นฐาน ด้านข่าวสารข้อมูล และทักษะอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 สำหรับประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีความต้องการด้านความรู้พื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข่าวสารข้อมูลและด้านทักษะอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ถิรภัทร สุวรรณชาติ (2537 : 135) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่ทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักศึกษาต้องการในการเรียนการสอนวิชาการให้มาก ควรจัดครูประจำกลุ่มเข้าสอนเต็มเวลา และสอนคนละวิชา ควรจัดหาหนังสือเรียนให้ตรงกับการออกข้อสอบโดยเฉพาะควรมีการเรียนการสอนด้านวิชาการให้มาก เพราะนักศึกษาเรียนด้านวิชาการ ไปเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูง

ศิรินาม เม่งช่วย (2538 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการประเมินกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 วิธีการเรียนแบบทางไกล หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ในจังหวัดสงขลา โดยใช้แบบสอบถามถามความคิดเห็นของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล จำนวน 231 คน เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน 5 ด้าน คือ 1) ด้านวัตถุประสงค์ 2) สื่อการเรียนการสอน 3) การพบกลุ่ม 4) การสอนเสริม 5) การประเมินผล ผลการวิจัยในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. นักศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีการเรียนทางไกล หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ มีทัศนะต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักศึกษาหญิงมีทัศนคติต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนสูงกว่านักศึกษาชาย

3. นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักศึกษากลุ่มอายุ 26 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนสูงกว่านักศึกษากลุ่มที่อายุ 15 – 25 ปี

4. นักศึกษาที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อกระบวนการเรียนการสอน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักศึกษาที่มีอาชีพอื่นๆ มีทัศนะกระบวนการเรียนการสอนสูงกว่านักศึกษาที่มีอาชีพค้าขาย รับจ้าง ไม่มีอาชีพ เกษตรกรรม และอาชีพประมง

5. ข้อเสนอแนะและการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ครูประจำกลุ่ม ต้องตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ต่อการจัดการเรียนการสอน เข้าใจหลักการจัดการเรียนการสอน วิธีเรียน การจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับปรัชญาคิดเป็น ครูประจำกลุ่มควรเข้ารับการอบรมและพัฒนาตนเองในทุกๆด้าน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องคอยให้ความช่วยเหลือทั้งในด้านวัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณ รวมทั้งให้ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม

บัญญัติ ครุฑพุ่ม (2539 : บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลต่อการจัดกิจกรรมพบกลุ่มตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาพุทธศักราช 2530 ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการแก้ปัญหาการเรียนและด้านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานที่พบกลุ่ม ได้สรุปผลการวิจัยไว้ดังนี้

1. นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมพบกลุ่มโดยรวมด้านการแก้ปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมพบกลุ่มโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมพบกลุ่มโดยรวมและด้านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการแก้ปัญหาการเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีสถานที่พบกลุ่มต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมพบกลุ่ม ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กนก โกสุม (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มการศึกษาทางไกลสายสามัญ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในจังหวัดปทุมธานี ใน 4 ด้าน คือ ด้านวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ด้านลักษณะและขอบข่ายเนื้อหาของการจัดกิจกรรมด้านขั้นตอนและแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรม และด้านการเทียบโอนกิจกรรม และการประเมินค่าหน่วยกิจกรรมจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระดับชั้นของกลุ่มที่ทำการสอนและประสบการณ์การเป็นครูประจำกลุ่ม ได้สรุปผลการวิจัยพบว่า

1. ครูประจำกลุ่มมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยรวมและรายด้านทุกด้านเหมาะสมอยู่ในระดับมากเมื่อจัดเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ความคิดเห็นด้านวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม รองลงมาได้แก่ด้านลักษณะและขอบข่ายเนื้อหาของการจัดกิจกรรม ด้านขั้นตอนและแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรมและด้านการเทียบโอนกิจกรรมและการประเมินค่าหน่วยกิจกรรมตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบความคิดของครูประจำกลุ่มการศึกษาทางไกล โดยจำแนกตามเพศอายุ วุฒิการศึกษา ระดับชั้นของกลุ่มที่ทำการสอน และประสบการณ์ การเป็นครูประจำกลุ่มพบว่าครูประจำกลุ่มที่มีอายุ วุฒิการศึกษา ระดับชั้นของกลุ่มที่ทำการสอนและประสบการณ์การเป็นครูประจำกลุ่มต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูประจำกลุ่มที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยรวมแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต มีปัญหามากที่สุดในเรื่อง นักศึกษามีเวลาพบกลุ่มน้อย โรงเรียนไม่มีการสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม ศูนย์บริการการศึกษาอำเภอ กำหนดกิจกรรมไม่เหมาะสม เนื้อหาของการจัดกิจกรรมมีมาก โดยมีข้อเสนอแนะมากที่สุดในเรื่อง ควรเพิ่มเวลาในการทำกิจกรรมให้มาก ควรอธิบายให้โรงเรียนเห็นความสำคัญและสนับสนุนนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม จะได้พัฒนาคุณภาพการทำงานให้ดีขึ้น ครูผู้สอนควรประเมินค่ากิจกรรมเอง

7.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

ฟินเลย์ (อำนาจ วงษ์สมิง. 2531 : 32 ; อ้างอิงมาจาก Finley. 1958 : 1258- 1269) ศึกษาขอบเขตและประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมของวิทยาลัยในรัฐเพนซิลวาเนีย ใช้แบบทดสอบความคิดเห็นจากผู้บริหารและนักศึกษา 21 สถาบัน สอบถามผู้บริหารเกี่ยวกับการจัด และดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาและสอบถามนักศึกษาเกี่ยวกับข้อความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาพบว่าทั้งกลุ่มผู้บริหารและนักศึกษา มีความเห็นว่าการจัดดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาและบริหารงานด้านกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในสภาพที่น่าพอใจ

ฮูล (รัตนา สิงขรรัตน. 2540 : 41 ; อ้างอิงมาจาก Houle. 1961 : 16- 25) ได้ทำการศึกษาสาเหตุที่นักศึกษาผู้ใหญ่เข้าศึกษาต่อในโครงการผู้ใหญ่มหาวิทยาลัยชิคาโก ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาพบเป้าหมายของตนเองเมื่อเข้าร่วมโครงการ เพราะคิดว่าสามารถตอบสนองความต้องการและความสนใจของตนเอง เมื่อมุ่งกิจกรรมก็เพราะต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม โดยมุ่งเน้นมนุษยสัมพันธ์และมุ่งเน้นการเรียนรู้ ต้องได้รับความรู้และทักษะต่างๆ เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้เพื่อไปประกอบอาชีพ

ปาสคาล (Pascal. 1971 : 1 – 11) ได้ศึกษาถึงผลกระทบการจัดการศึกษาใน มหาวิทยาลัย ที่จัดกิจกรรม 3 แบบ คือกิจกรรมบรรยายสั้น ๆ กิจกรรมแบบบรรยายถึงอภิปรายและกิจกรรมแบบอิสระ โดยได้จัดกลุ่มนักศึกษาเข้าเรียน โดยวิธีการสอนตามกิจกรรม ผลปรากฏว่านักศึกษากลุ่มแรกมีทัศนคติ ในเชิงบวกต่อวิชาที่เรียนมากกว่ากลุ่มอื่นๆ และพบว่านักศึกษาไม่ชอบกิจกรรมการเรียนแบบอิสระ

เพอร์วิส (พุทธชาติ เพชรเสนา.2542 : 26 ; อ้างอิงมาจาก Purvis. 1980 : 163 - 175) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเปิดพบว่าการที่ครูมีเอกสารประกอบการสอนอยู่แล้วทำให้ครูไม่ช่วยขยาย ค้นคว้าเพิ่มเติมและในบางครั้งผู้เรียนจะยึดมั่นเฉพาะเอกสารการสอนของมหาวิทยาลัยทำให้ไม่รู้กว้างส่วนสื่อการเรียนใช้สื่อประสม ประเภททางเดียวผู้เรียนไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นตอบโต้เป็นเหตุให้ผู้เรียนขาดทักษะในการแสดงออกทุกด้าน

บีเดอร์ และดาร์เคนวัลด์ (สุพรรณิ ศุขบุตร. 2542 : 29 ; อ้างอิงมาจาก Beder and Darkenwald. 1982 : 142) ได้ศึกษาถึงความแตกต่างวิธีการสอนของเด็กและของผู้ใหญ่ พบว่า ในการสอนผู้ใหญ่ครูจำเป็นต้องใช้วิธีการเรียนแบบอภิปราย และต้องใช้เทคนิคการสอนหลายๆวิธี ต้องสามารถยืดหยุ่นได้ นอกจากนี้ครูจะต้องปรับปรุงเนื้อหาการเรียนให้สัมพันธ์กับประสบการณ์ของผู้เรียน

ไพรซ์ (Price. 1985 : 26) ได้ชี้ให้เห็นปัญหาหนึ่ง ที่นักศึกษาทางไกลมักจะพบก็คือการที่ต้องนั่งศึกษาอยู่เดียวดายก่อให้เกิดความรู้สึกที่ถูกทอดทิ้ง ไม่มีใครจะมาเป็นเพื่อนคุยหรืออภิปรายกัน แม้จะมีผู้ช่วยสอนเสริม (tutor) แต่ก็มีจำนวนน้อยและผู้ช่วยสอนเสริมส่วนใหญ่ไม่สามารถที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อการเรียนให้นักศึกษาได้ แนวทางแก้ไขปัญหานี้ ไพรซ์เสนอแนะว่าควรจะมีกลุ่มช่วยกันเอง (Self - help Groups) แต่การตั้งกลุ่มสำหรับนักศึกษาทางไกลนั้นไม่ใช่ของ

ง่ายนัก เพราะวิชาที่เรียนบางวิชามีคนลงทะเบียนเรียนน้อยมาก และนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนกระจายอยู่ทั่วประเทศ.

ดูโก และ อีชเมล อดู เมซา (1995 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณภาพของการเรียนรู้วัฒนธรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพของการเรียนรู้วัฒนธรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดคือความสามารถในการแสดงความคิดเห็นซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ของการเรียนรู้วัฒนธรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่วนปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างในการแสดงความคิดเห็นของผู้เรียนคือ สิ่งแวดล้อม และการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นปัจจัยทางตรง ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงและความแตกต่างในการเรียนรู้

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่ได้รวบรวมและนำเสนอข้างต้นทั้งหมดนั้น จะเห็นได้ว่าวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จทางด้านการศึกษาพื้นฐานและด้านอาชีพได้ ขึ้นอยู่กับวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองตามความต้องการของผู้เรียน

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตบางขุนเทียนที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แตกต่างกัน
2. นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตบางขุนเทียนที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แตกต่างกัน
3. นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตบางขุนเทียนที่มีสถานภาพต่างกัน มีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แตกต่างกัน
4. นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตบางขุนเทียนที่มีอาชีพต่างกัน ต่างกัน มีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แตกต่างกัน
5. นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตบางขุนเทียนที่มีรายได้ต่างกัน มีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ มัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามหัวข้อดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ลงทะเบียนเรียนกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนในเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 มีจำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 358 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จำนวน 189 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

1.2.1 จำแนกจำนวนประชากรตามศูนย์การเรียนและกลุ่มการเรียน ในเขตบางขุนเทียน ได้จำนวนประชากรทั้งหมด 358 คน ดังตาราง 1

1.2.2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางเครชี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 186 คน

1.2.3 สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยสุ่มจำนวนกลุ่มการเรียนร้อยละ 50 ของแต่ละศูนย์การเรียน 1 – 3 และเลือกกลุ่ม 1 ในศูนย์การเรียน 4 – 5 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 6 กลุ่ม เป็นจำนวน 189 คน ดังตาราง 2

ตาราง 1 จำนวนประชากรนักศึกษาการศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของศูนย์การเรียนรู้และกลุ่มการเรียนรู้เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

ศูนย์การเรียนรู้	จำนวนนักศึกษาแต่ละกลุ่ม					รวม จำนวน นักศึกษา
	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4	กลุ่ม 5	
1. ศูนย์การเรียนรู้ฐานเทคโนโลยี	35	35	35	35	35	175
2. ศูนย์การเรียนรู้พิพิธภัณฑ์	35	32	-	-	-	67
3. ศูนย์การเรียนรู้แสมดำ	33	32	-	-	-	65
4. ศูนย์การเรียนรู้บริษัทปิ๊กลสตาร์	28	-	-	-	-	28
5. ศูนย์การเรียนรู้เพชรทองคำ	23	-	-	-	-	23
รวม						358

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาการศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของศูนย์การเรียนรู้และกลุ่มการเรียนรู้เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

ศูนย์การเรียนรู้	จำนวนนักศึกษาแต่ละกลุ่ม					รวม จำนวน นักศึกษา
	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4	กลุ่ม 5	
1. ศูนย์การเรียนรู้ฐานเทคโนโลยี	-	35	-	35	-	70
2. ศูนย์การเรียนรู้พิพิธภัณฑ์	35	-	-	-	-	35
3. ศูนย์การเรียนรู้แสมดำ	33	-	-	-	-	33
4. ศูนย์การเรียนรู้บริษัทปิ๊กลสตาร์	28	-	-	-	-	28
5. ศูนย์การเรียนรู้เพชรทองคำ	23	-	-	-	-	23
รวม						189

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ และรายได้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ใช้วัดความต้องการ การจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการพบกลุ่ม ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง ด้านการทำโครงการ ด้านสอนเสริม และด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามความต้องการและไม่ต้องการ ระดับความต้องการ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) แบ่งออกเป็น 5 ระดับคือ

- 5 หมายถึง ต้องการระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ต้องการระดับมาก
- 3 หมายถึง ต้องการระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ต้องการระดับน้อย
- 1 หมายถึง ต้องการน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) เพื่อให้ นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการการจัดการกระบวนการเรียนรู้

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือ ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของ นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถาม

2. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับสร้างแบบสอบถามวัดความต้องการตามวิธีการประเมินผลมาตราส่วนของลิเคิร์ต (Likert)

3. กำหนดขอบเขตเนื้อหาที่จะสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปร ด้านการพบกลุ่ม ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง ด้านการทำโครงการ ด้านสอนเสริม และด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

4. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางสร้างแบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา รายงานการวิจัยตรวจสอบว่าตรงตามเนื้อหาสาระ ครอบคลุมหรือไม่ ตลอดจนพิจารณาสำนวนภาษาที่ใช้ให้ชัดเจน

6. นำแบบสอบถามกลับมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คือ

นางสาวรัตนภรณ์ วงศาโรจน์ ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตจอมทอง นางอรสา โพธิ์ทอง ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตคลองสาน นางพรทิพย์ กล้ารบ นักวิชาการ 8 ว. ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ความถูกต้อง ความชัดเจนของ ภาษาและเนื้อหาสาระของแบบสอบถาม ใช้เกณฑ์พิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Consistency) ที่มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ผลการตรวจสอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อคำถามทั้งหมด 55 ข้อ ใช้ได้ 55 ข้อ และปรับตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะข้อความเพิ่มเติมบางข้อ ผลการวิเคราะห์การประเมินของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในภาคผนวก ก

7. นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาปรับแก้ไข

8. นำแบบสอบถามที่เสร็จสมบูรณ์แล้วไปใช้เก็บข้อมูลจริง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ออกหนังสือถึงผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน ขอความอนุเคราะห์ให้ออกหนังสือไปยังครูประจำกลุ่มศูนย์การเรียน ขออนุเคราะห์ความช่วยเหลือและการอำนวยความสะดวก ในการเก็บข้อมูล จากนักศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ไปแจกนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมรับคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 189 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ระหว่างวันที่ 7 – 21 กันยายน 2546

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามได้แล้วนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ มาพิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 189 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS/PC (Statistical Package for Social Sciences Personal Computer) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 ของแบบสอบถามโดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการ ความไม่ต้องการต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ การศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ มัธยมศึกษาตอนปลาย ในตอนที่ 2 ของแบบสอบถาม โดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ สำหรับระดับคะแนนความต้องการใช้เกณฑ์ที่กำหนดดังนี้

2.1 มีความต้องการและไม่ต้องการ โดยใช้สถิติแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2.2 ให้กำหนดระดับความต้องการตามเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	มีความต้องการในระดับมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	มีความต้องการในระดับมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	มีความต้องการในระดับปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	มีความต้องการในระดับน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	มีความต้องการในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลระดับความต้องการโดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) รายข้อ รายด้านทุกด้าน และโดยรวม

4. เปรียบเทียบความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้สถิติในการทดสอบสมมติฐาน เมื่อความต้องการของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้ $t - test$ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มขึ้นไปใช้ $F - test$ และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ นำไปทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe 's Method)

5. วิเคราะห์เนื้อหาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ แบบสอบถามปลายเปิด ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอในรูปความถี่และค่าร้อยละ

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้เกณฑ์พิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Consistency)

2. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ค่าร้อยละ

2.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)

2.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.4 เปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้ $t - test$ และเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไปใช้สถิติ $F - test$

2.5 หากพบว่ามีความแตกต่างระหว่างกลุ่ม เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่วิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe's Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องความต้องการการจัดกระบวนการการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยขอเสนอสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean Square)
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
P	แทน	ความน่าจะเป็น (Probability)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัว ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ ความต้องการการจัดกระบวนการการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ผลเปรียบเทียบ ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะความต้องการการจ้ดกระบวนการการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษการศึกษานอก โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้ โดยใช้ความถี่และร้อยละ ดังปรากฏในตาราง 3

ตาราง 3 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	79	41.8
1.2 หญิง	110	58.2
รวม	189	100.0
2. อายุ		
2.1 20 ปีหรือน้อยกว่า	77	40.7
2.2 มากกว่า 20 ปีแต่ไม่เกิน 30 ปี	84	44.4
2.3 มากกว่า 30 ปีขึ้นไป	28	14.9
รวม	189	100.0
3. สถานภาพ		
3.1 โสด	131	69.3
3.2 สมรส	58	30.7
รวม	189	100.0
4. อาชีพ		
4.1 รับจ้าง	57	30.2
4.2 ค้าขาย	28	14.8
4.3 พนักงานบริษัท	94	49.7
4.4 พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4	2.1
4.5 ไม่มีอาชีพ	6	3.2
รวม	189	100.0

ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
5. รายได้		
5.1 ต่ำกว่า 5,000 บาท	76	40.2
5.2 5,000 - 10,000 บาท	91	48.1
5.3 มากกว่า 10,000 บาท	17	9.0
5.4 อื่น ๆ	5	2.7
รวม	189	100.0

จากตาราง 3 แสดงว่านักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขต
บางขุนเทียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนมากเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.2 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง
20 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.4 รองลงมาอายุ 20 ปีหรือน้อยกว่า คิดเป็นร้อยละ 40.7 ส่วนใหญ่มี
สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 69.3 ส่วนมากมีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 49.7 รองลง
มา มีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 30.2 ส่วนมากมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000 - 10,000 บาท คิดเป็น
ร้อยละ 48.7 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.2

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ ความต้องการการจัดกระบวนการการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

2.1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ที่แสดงความต้องการและไม่ต้องการ โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังปรากฏในตาราง 4 - 9

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1. ด้านการพบกลุ่ม	189	3.55	0.51	มาก
2. ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง	189	3.51	0.58	มาก
3. ด้านการทำโครงการ	189	3.59	0.61	มาก
4. ด้านการสอนเสริม	189	3.35	0.67	ปานกลาง
5. ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต	189	3.71	0.65	มาก
รวม	189	3.54	0.50	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่านักศึกษการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนการศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 3.71$) ด้านการทำโครงการ ($\bar{X} = 3.59$) ด้านการพบกลุ่ม ($\bar{X} = 3.55$) และด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.51$) อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการสอนเสริมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$)

ตาราง 5 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการพบกลุ่ม จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน	ไม่ต้องการ		ต้องการ				
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
	ด้านพบกลุ่ม							
1	ท่านต้องการร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มกับครูและเพื่อน	-	-	189	100	3.70	0.92	มาก
2	ท่านต้องการมาพบกลุ่มทุกสัปดาห์ครั้งละ 3 ชั่วโมง อย่างสม่ำเสมอ	-	-	189	100	3.94	0.96	มาก
3	ท่านต้องการนำความรู้ของตนเองมาแลกเปลี่ยนกับเพื่อน	1	0.5	188	99.5	3.78	0.97	มาก
4	ท่านต้องการเรียนรู้โดยการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง	2	1.1	187	98.9	3.14	1.02	ปานกลาง
5	ท่านต้องการร่วมแก้ปัญหาการเรียนรู้กับครูและเพื่อน	-	-	189	100	3.98	0.97	มาก
6	ท่านต้องการทำกิจกรรมพบกลุ่มที่เน้นการฝึกคิดและร่วมกันอภิปรายเป็นส่วนใหญ่	-	-	189	100	3.51	1.06	มาก
7	ท่านต้องการให้ผู้สอนเน้นเนื้อหาเฉพาะที่สำคัญที่สุดเท่านั้น	-	-	189	100	3.75	1.07	มาก
8	ท่านต้องการให้ผู้สอนทดสอบย่อยหลังการเรียนการสอนทุกครั้ง	-	-	189	100	3.62	1.04	มาก
9	ท่านต้องการทำแบบทดสอบที่เป็นลักษณะการตอบคำถามแบบอัตนัยที่ข้อคำถามสั้น ๆ	-	-	189	100	3.38	0.98	ปานกลาง
10	ท่านต้องการนำเสนอผลงานทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้หมวดวิชาของท่านหน้าชั้นเรียน	-	-	189	100	2.97	0.85	ปานกลาง
11	ท่านต้องการให้ผู้สอนเปิดโอกาสให้ท่านได้ซักถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนอย่างอิสระ	-	-	189	100	3.75	0.96	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	ความต้องการกระบวนการเรียนรู้ การศึกษานอกโรงเรียน ของ นักศึกษานอกโรงเรียน	ไม่ต้องการ		ต้องการ				
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ ต้องการ
12	ด้านพบกลุ่ม ท่านต้องการให้ผู้สอนมอบหมายงาน ให้ท่านทำอย่างต่อเนื่อง	-	-	189	100	3.20	0.96	ปานกลาง
	รวมด้านการพบกลุ่ม					3.55	0.51	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่านักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางขุนเทียน มีความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนด้านการพบกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 100 (189 คน) ส่วนข้อที่มีความถึน้อยที่สุด คือ ข้อ 4 ต้องการเรียนรู้โดยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ร้อยละ 98.9 (187 คน) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 5 ต้องการร่วมแก้ปัญหาการเรียนรู้กับครูและเพื่อน ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมา คือ ข้อ 2 ต้องการมาพบกลุ่มทุกสัปดาห์ ครั้งละ 3 ชั่วโมง อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.94$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 10 ต้องการนำเสนอผลงานกลุ่มสาระการเรียนรู้หมวดวิชาหน้าชั้นเรียน ($\bar{X} = 2.97$)

ตาราง 6 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ความต้องการการจัดกระบวนการ เรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ของ นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน	ไม่ต้องการ		ต้องการ				
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ ต้องการ
13	ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง ท่านต้องการแสวงหาความรู้และ สืบค้นข้อมูลจากหนังสือพิมพ์/วิทยุ/ โทรทัศน์	-	-	189	100	3.50	1.15	มาก
14	ท่านต้องการแสวงหาความรู้และสืบค้น ข้อมูลจากห้องสมุด	-	-	189	100	3.53	0.96	มาก
15	ท่านต้องการแสวงหาความรู้และ สืบค้นข้อมูลจากภูมิปัญญาท้องถิ่น	-	-	189	100	3.40	1.045	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ของ นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน	ไม่ต้องการ		ต้องการ				
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
16	ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง							
16	ท่านต้องการแสวงหาความรู้และ สืบค้นข้อมูลจากบุคคลในครอบครัว	-	-	189	100	3.34	1.01	ปานกลาง
17	ท่านต้องการแสวงหาความรู้และ สืบค้นข้อมูลจากศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	-	-	189	100	3.49	1.01	มาก
18	ท่านต้องการฝึกการค้นคว้าหาความรู้ จากอินเทอร์เน็ต	2	1.1	187	98.9	3.64	1.09	มาก
19	ท่านต้องการบริหารจัดการแบ่งเวลา ในการเรียนรู้แต่ละวัน	-	-	189	100	3.59	1.06	มาก
20	ท่านต้องการศึกษาหาความรู้จากสถาน ประกอบการที่ท่านทำงานอยู่	-	-	189	100	3.32	1.03	ปานกลาง
21	ท่านต้องการจดบันทึกสรุปผลการ ค้นคว้าความรู้ของท่านตลอดเวลาเพื่อ เป็นหลักฐานในการประเมินผล	-	-	189	100	3.31	1.00	ปานกลาง
22	ท่านต้องการฝึกฝนทักษะการจดบันทึก เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการเรียนรู้เพื่อ เป็นหลักฐานในการประเมินผล	-	-	189	100	3.57	0.93	มาก
23	ท่านต้องการจัดทำแฟ้มสะสมงาน เพื่อเป็นหลักฐานในการประเมินผล	-	-	189	100	3.68	0.94	มาก
24	ท่านต้องการให้มีการจัดทำสื่อการเรียน ที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้	-	-	189	100	3.85	0.88	มาก
	รวมด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง					3.51	0.58	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่านักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางขุนเทียน มีความต้องการ กระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง มีระดับความถี่ คิดเป็นร้อยละ 100 (189 คน) ส่วนข้อที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ ข้อ 18 ต้องการเรียนฝึกการค้นคว้าหาความรู้จาก อินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 98.9 (187 คน) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 24 ต้องการให้มีการจัดทำสื่อการเรียนที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.85$) รองลงมา คือ ข้อ 23 ต้องการจัดทำแฟ้มสะสมงาน เพื่อเป็นหลักฐานในการเรียนรู้ เพื่อเป็นหลักฐานในการ

ประเมิน ($\bar{X} = 3.68$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 21 ต้องการจัดบันทึกสรุปผลการค้นคว้าความรู้ของท่าน ตลอดเวลาเพื่อเป็นหลักฐานในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.31$)

ตาราง 7 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการทำโครงการ จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน	ไม่ต้องการ		ต้องการ				
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
	ด้านการทำโครงการ							
25	ท่านต้องการร่วมวางแผนการทำโครงการภายในกลุ่มก่อนลงมือปฏิบัติ	-	-	189	100	3.80	0.90	มาก
26	ท่านต้องการสำรวจความต้องการของชุมชนก่อนวางแผนการทำโครงการ	-	-	189	100	3.62	0.91	มาก
27	ท่านต้องการทำโครงการที่สามารถแก้ปัญหาชุมชนของท่านได้	-	-	189	100	3.54	0.96	มาก
28	ท่านต้องการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำโครงการภายในกลุ่มอย่างมีประชาธิปไตย	-	-	189	100	3.89	0.94	มาก
29	ท่านต้องการบูรณาการโครงการของท่านให้เข้ากับการดำรงชีวิตของชุมชน	-	-	189	100	3.61	0.87	มาก
30	ท่านต้องการทำโครงการของท่านให้สอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตรสาระวิชาที่เรียน	-	-	189	100	3.92	0.87	มาก
31	ท่านต้องการจดบันทึกและรายงานการดำเนินงานโครงการของท่านกับผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ	-	-	189	100	3.63	0.86	มาก
32	ท่านต้องการระบุจำนวนสมาชิกในการทำโครงการ	-	-	189	100	3.62	0.94	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	ความต้องการการจ้ดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ของ นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน	ไม่ต้องการ		ต้องการ				
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
33	ด้านการทำโครงการ ท่านต้องการจัดนิทรรศการแสดงผลงานโครงการของท่านต่อสาธารณชน	-	-	189	100	3.30	1.13	ปานกลาง
34	ท่านต้องการจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ผลงานโครงการของท่านต่อสาธารณชน	-	-	189	100	3.03	1.10	ปานกลาง
	รวมด้านการทำโครงการ					3.59	0.61	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่านักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางขุนเทียน มีความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนด้านการทำโครงการทุกข้อมีระดับความถี่คิดเป็นร้อยละ 100 (189 คน) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของความถี่ความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 30 ต้องการการทำโครงการของท่านให้สอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตรวิชาที่เรียน ($\bar{X} = 3.92$) รองลงมา คือ ข้อ 28 ต้องการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำโครงการภายในกลุ่มอย่างเป็นประชาธิปไตย ($\bar{X} = 3.89$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 34 ต้องการจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ผลงานโครงการของท่านต่อสาธารณชน ($\bar{X} = 3.03$)

ตาราง 8 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการสอนเสริม จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน	ไม่ต้องการ		ต้องการ				
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
35	ด้านการสอนเสริม							
35	ท่านต้องการร่วมวางแผนการแบ่งเนื้อหาสาระเป็น 3 ระดับ คือ ง่าย - ปานกลาง - ยาก กับผู้สอน	-	-	189	100	3.70	1.05	มาก
36	ท่านต้องการร่วมจัดทำปฏิทินการสอนเสริมกับครูผู้สอน	-	-	189	100	3.42	1.01	มาก
37	ท่านต้องการจัดหาวิทยากรมาสอนเสริมด้วยตัวท่านเอง	3	1.6	186	92.4	3.02	1.11	ปานกลาง
38	ท่านต้องการเรียนเสริมนอกเหนือเวลาการพบกลุ่ม	-	-	189	100	3.23	1.17	ปานกลาง
39	ท่านต้องการให้วิทยากรสอนเสริมใช้สื่อวีดีทัศน์ประกอบการสอน	-	-	189	100	3.56	1.10	มาก
40	ท่านต้องการวิทยากรสอนเสริมที่มีความชำนาญในสาขาที่ท่านเรียน	-	-	189	100	3.75	0.68	มาก
41	ท่านต้องการวิทยากรสอนเสริมที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน	-	-	189	100	3.39	1.00	ปานกลาง
42	ท่านต้องการวิทยากรสอนเสริมที่เป็นข้าราชการที่เกษียณอายุแล้ว	-	-	189	100	3.10	1.10	ปานกลาง
43	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการจัดหาค่าตอบแทนให้กับวิทยากร	4	2.1	185	97.9	3.08	1.02	ปานกลาง
44	ท่านต้องการจัดบันทึกการเรียนเสริมเพื่อเป็นหลักฐานในการเรียนเสริม	-	-	189	100	3.25	1.08	ปานกลาง
45	ท่านต้องการปฏิบัติกิจกรรม/ทำแบบฝึกหัด ตามที่วิทยากรสอนเสริมมอบหมายให้เพิ่มเติมจากการพบกลุ่ม	-	-	189	100	3.45	0.99	มาก
รวมด้านการสอนเสริม						3.35	0.67	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่านักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน มีความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนด้านการสอนเสริม คิดเป็นร้อยละ 100 (189 คน) ส่วนข้อที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ ข้อ 43 ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดหาค่าตอบแทนให้กับวิทยากรสอนเสริม คิดเป็นร้อยละ 97.90

(185 คน) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนด้านการสอนเสริม โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$) โดยข้อที่มีคะแนนสูงสุด คือ ข้อ 40 ต้องการวิทยากรสอนเสริมที่มีความชำนาญในสาขาที่เรียน ($\bar{X} = 3.75$) รองลงมา คือ ข้อ 35 ต้องการร่วมวางแผนการแบ่งเนื้อหาสาระเป็น 3 ระดับ ง่าย-ปานกลาง-ยาก กับครูผู้สอน ($\bar{X} = 3.70$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 37 ต้องการจัดหาวิทยากรมาสอนเสริมด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.02$)

ตาราง 9 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ของ นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน	ไม่ต้องการ		ต้องการ				
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
46	ด้านกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต ท่านต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งภาคเรียน	-	-	189	100	3.76	0.99	มาก
47	ท่านต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตก่อนการจบหลักสูตรหนึ่งภาคเรียน	-	-	189	100	3.71	1.00	มาก
48	ท่านต้องการร่วมวางแผนการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตภายในกลุ่มอย่างเป็นประชาธิปไตย	-	-	189	100	3.85	1.01	มาก
49	ท่านต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เกี่ยวข้องกับศาสนาเช่น การแผ่เทียน การทำบุญ	-	-	189	100	3.67	0.90	มาก
50	ท่านต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีไทย เช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์	-	-	189	100	3.80	0.95	มาก
51	ท่านต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มุ่งเน้นการพัฒนาชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่	-	-	189	100	3.64	0.94	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	ความต้องการการจํากัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน	ไม่ต้องการ		ต้องการ				
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
	ด้านกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต							
52	ท่านต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาชุมชน	-	-	189	100	3.66	0.99	มาก
53	ท่านต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มุ่งเน้นการสนับสนุนงานการศึกษานอกโรงเรียน เช่น การรณรงค์ผู้ไม่รู้หนังสือ	-	-	189	100	3.85	0.96	มาก
54	ท่านต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เน้นการประหยัด โดยลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตัวท่านเอง ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย	-	-	189	100	3.76	0.99	มาก
55	ท่านต้องการให้ผู้สอนนิเทศติดตามโครงการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตของท่านอย่างใกล้ชิดทุกขั้นตอน	-	-	189	100	3.47	1.00	มาก
	รวมด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต					3.71	0.65	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่านักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน มีความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทุกข้อมีระดับความถี่ คิดเป็นร้อยละ 100 (189 คน) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของความตํางานการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 48 ต้องการร่วมวางแผนการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตภายในกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพโดย ($\bar{X} = 3.85$) และข้อ 53 ต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มุ่งเน้นการสนับสนุนงานการศึกษานอกโรงเรียน เช่น การรณรงค์ผู้ไม่รู้หนังสือ ($\bar{X} = 3.85$) รองลงมา คือ ข้อ 50 ต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่เป็นการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีไทย เช่น ประเพณีลอยกระทง , ประเพณีสงกรานต์ ($\bar{X} = 3.80$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 55 ต้องการให้ผู้สอนนิเทศติดตามโครงการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างใกล้ชิดทุกขั้นตอน ($\bar{X} = 3.47$)

**ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตาม
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาการศึกษานอก
โรงเรียน เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร**

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ และรายได้

3.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรเพศ เพื่อทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 1 ที่ว่านักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนที่มีเพศต่างกันจะมีความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แตกต่างกันโดยใช้ t -test ดังปรากฏในตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามเพศโดยรวม และรายด้าน

ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน	ชาย (N=79)		หญิง (N=110)		t	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการพบกลุ่ม	3.47	0.58	3.62	0.45	-1.976*	.050
2. ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง	3.42	0.62	3.58	0.54	-1.906	.058
3. ด้านการทำโครงการ	3.49	0.67	3.66	0.57	-1.875	.062
4. ด้านการสอนเสริม	3.24	0.70	3.44	0.63	-2.052*	.042
5. ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.63	0.73	3.76	0.59	-1.320	.189
รวม	3.45	0.56	3.61	0.45	-2.184*	.030

จากตาราง 10 แสดงว่านักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางขุนเทียน ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักศึกษาหญิงมีค่าเฉลี่ยความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนสูงกว่าเพศชาย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพบกลุ่ม ด้านการสอนเสริม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรอายุ เพื่อทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 2 ที่ว่านักศึกษาออกโรงเรียนที่มีอายุต่างกันจะมีความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตาม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แตกต่างกันโดยใช้ F - test ดังปรากฏในตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความต้องการการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของ นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตาม อายุ โดยรวมและรายด้าน

ความต้องการการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน	น้อยกว่า - 20 ปี (N=77)		21 - 30 ปี (N=84)		30 ปี ขึ้นไป (N=28)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการพบกลุ่ม	3.45	0.49	3.61	0.53	3.68	0.47
2. ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง	3.36	0.55	3.61	0.59	3.62	0.52
3. ด้านการทำโครงการงาน	3.51	0.65	3.68	0.58	3.55	0.59
4. ด้านการสอนเสริม	3.26	0.73	3.45	0.62	3.35	0.59
5. ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.64	0.67	3.75	0.63	3.77	0.68
รวม	3.44	0.52	3.62	0.49	3.59	0.46

จากตาราง 11 นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางขุนเทียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้ที่มีอายุ 21 ถึง 30 ปี มีความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ($\bar{X} = 3.62$) โดยรวมสูงกว่านักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนในกลุ่มอื่น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน พบว่า นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป มีความต้องการกระบวนการเรียนรู้ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 3.77$) ด้านการพบกลุ่ม ($\bar{X} = 3.68$) ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.62$) สูงกว่านักศึกษาในกลุ่มอื่นในด้านเดียวกัน และนักศึกษาที่มีอายุ 21 ถึง 30 ปี มีค่าเฉลี่ยความต้องการกระบวนการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มอื่นในด้านการทำโครงการงาน ($\bar{X} = 3.68$) และด้านการสอนเสริม ($\bar{X} = 3.45$)

ตาราง 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของ นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามอายุ เป็นรายด้าน

ด้าน	ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1	ด้านการพบกลุ่ม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.552	.776	3.011	.052
		ภายในกลุ่ม	186	47.935	.258		
		รวม	186	49.487			
2	ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง	ระหว่างกลุ่ม	2	2.880	1.44	4.386*	.014
		ภายในกลุ่ม	186	61.063	.328		
		รวม	186	63.943			
3	ด้านการทำโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.233	.617	1.624	.200
		ภายในกลุ่ม	186	70.634	.380		
		รวม	186	71.867			
4	ด้านการสอนเสริม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.401	.700	1.569	.211
		ภายในกลุ่ม	186	83.022	.446		
		รวม	186	84.423			
5	ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต	ระหว่างกลุ่ม	2	.611	.305	.707	.495
		ภายในกลุ่ม	186	80.371	.432		
		รวม	186	80.982			
	รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.310	.655	2.583	.078
		ภายในกลุ่ม	186	47.140	.253		
		รวม	186	48.450			

จากตาราง 12 แสดงว่านักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางขุนเทียน ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าด้านการเรียนรู้ต่อเนื่องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheff's Method) ดังปรากฏในตาราง 13

ตาราง 13 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามอายุ ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง

ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง	$\bar{X}$	น้อยกว่า - 20 ปี N=77	21 - 30 ปี N=84	30 ปี ขึ้นไป N=28
		3.36	3.61	3.62
น้อยกว่า - 20 ปี	3.36	-	.25*	.26
21 - 30 ปี	3.61	-	-	.01
30 ปี ขึ้นไป	3.62	-	-	-

จากตาราง 13 แสดงว่านักศึกษาศึกษานอกโรงเรียนที่มีอายุ 21 – 30 ปี มีค่าเฉลี่ยความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง โดยรวมสูงกว่านักศึกษาศึกษานอกโรงเรียนที่มีอายุน้อยกว่า – 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียน เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรสถานภาพ เพื่อทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 3 ที่ว่านักศึกษาศึกษานอกโรงเรียนที่มีสถานภาพต่างกัน จะมีความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แตกต่างกันโดยใช้ t - test ดังปรากฏในตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพโดยรวมและรายด้าน

ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียน	โสด (N=131)		สมรส (N=48)		t	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการพบกลุ่ม	3.48	0.51	3.73	0.46	-3.212**	.002
2. ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง	3.45	0.58	3.65	0.56	-2.148*	.033
3. ด้านการทำโครงการงาน	3.57	0.64	3.64	0.55	-0.743	.459
4. ด้านการสอน	3.31	0.68	3.46	0.63	-1.498	.136
5. ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.64	0.66	3.85	0.61	-2.034*	.043
รวม	3.46	0.52	3.67	0.44	-2.243*	.026

จากตาราง 14 แสดงว่านักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีสถานภาพต่างกันมีความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักศึกษาที่สมรสแล้วมีความต้องการกระบวนการเรียนรู้สูงกว่านักศึกษาที่โสด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนที่มีความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ด้านการพบกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรอาชีพ เพื่อทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 4 ที่ว่า นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตบางขุนเทียนที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แตกต่างกัน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว F - test ดังปรากฏในตาราง 15 - 21

ตาราง 15 ตารางเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้าน

ความต้องการการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน	รับจ้าง (N=57)		ค้าขาย (N=28)		พนักงานบริษัท (N=94)		พนักงานรัฐวิสาหกิจ (N=4)		ไม่มีอาชีพ (N=6)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการพบกลุ่ม	3.38	0.52	3.58	0.39	3.65	0.52	3.70	0.32	3.52	0.48
2. ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง	3.34	0.58	3.53	0.55	3.62	0.57	3.54	0.56	3.44	0.53
3. ด้านการทำโครงการ	3.18	0.67	3.66	0.55	3.70	0.59	3.52	0.45	3.58	0.46
4. ด้านการสอนเสริม	3.05	0.74	3.35	0.53	3.54	0.59	3.40	0.69	3.31	0.75
5. ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.34	0.69	3.80	0.60	3.92	0.55	3.50	0.41	3.51	0.63
รวม	3.30	0.55	3.38	0.40	3.69	0.45	3.53	0.41	3.47	0.50

จากตาราง 15 แสดงว่านักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่มีอาชีพพนักงานบริษัท มีค่าเฉลี่ยความต้องการการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{X} = 3.69$) โดยรวมสูงกว่านักศึกษาในกลุ่มอาชีพอื่น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน พบว่านักศึกษาที่มีอาชีพพนักงานบริษัท มีค่าเฉลี่ยความต้องการการจัดการกระบวนการเรียนรู้ในด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

($\bar{X} = 3.92$) ด้านการทำโครงการ ($\bar{X} = 3.70$) ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.62$) ด้านการสอนเสริม ($\bar{X} = 3.54$) สูงกว่านักศึกษาในกลุ่มอื่น ในด้านเดียวกัน และพนักงานรัฐวิสาหกิจมีค่าเฉลี่ยความต้องการกระบวนการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ในด้านการพบกลุ่ม ($\bar{X} = 3.70$)

ตาราง 16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความต้องการการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของ นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามอาชีพ เป็นรายด้าน

ด้าน	ความต้องการการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1	ด้านการพบกลุ่ม	ระหว่างกลุ่ม	4	2.700	.675	2.654*	.035
		ภายในกลุ่ม	184	46.787	.254		
		รวม	188	49.487			
2	ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง	ระหว่างกลุ่ม	4	2.733	.683	2.054	.089
		ภายในกลุ่ม	184	61.210	.333		
		รวม	188	63.943			
3	ด้านการทำโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	4	3.715	.929	2.507*	.044
		ภายในกลุ่ม	184	68.152	.370		
		รวม	188	71.867			
4	ด้านการสอนเสริม	ระหว่างกลุ่ม	4	8.367	2.092	5.060**	.001
		ภายในกลุ่ม	184	76.056	.413		
		รวม	188	84.423			
5	ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต	ระหว่างกลุ่ม	4	12.920	3.230	8.732**	.000
		ภายในกลุ่ม	184	68.062	.370		
		รวม	188	80.982			
	รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	5.387	1.347	5.755**	.000
		ภายในกลุ่ม	184	43.062	.234		
		รวม	188	48.449			

จากตาราง 16 แสดงว่านักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีอาชีพต่างกันมีความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสอนเสริม ด้านกิจกรรม

พัฒนาคุณภาพชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการพบกลุ่ม ด้านการทำ
โครงการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นราย
คู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheff's Method) ดังปรากฏในตาราง 17 – 21

ตาราง 17 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามความต้องการการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอก
โรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษากการศึกษ
นอกโรงเรียน จำแนกตามอาชีพ โดยรวม

โดยรวม		รับจ้าง N=57	ไม่มี อาชีพ N=6	พนักงาน รัฐวิสาหกิจ N=4	ค้าขาย N=28	พนักงาน บริษัท N=94
	$\bar{X}$	3.30	3.47	3.53	3.58	3.69
รับจ้าง	3.30	-	.17	.23	.28	.39**
ไม่มีอาชีพ	3.47	-	-	.06	.11	.22
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3.53	-	-	-	.05	.16
ค้าขาย	3.58	-	-	-	-	.11
พนักงานบริษัท	3.69	-	-	-	-	-

จากตาราง 17 แสดงว่านักศึกษากการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีอาชีพพนักงานบริษัท มีค่า
เฉลี่ยความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมสูงกว่านักศึกษาที่มีอาชีพ รับจ้าง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 18 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามความต้องการการจ้ดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามอาชีพ ด้านการพบกลุ่ม

ด้านการพบกลุ่ม		รับจ้าง N=57	ไม่มี อาชีพ N=6	ค้าขาย N=28	พนักงาน บริษัท N=94	พนักงาน รัฐวิสาหกิจ N=4
	$\bar{X}$	3.38	3.52	3.58	3.65	3.70
รับจ้าง	3.38	-	.14	.20	.27*	.32
ไม่มีอาชีพ	3.52	-	-	.06	.13	.18
ค้าขาย	3.58	-	-	-	.07	.12
พนักงานบริษัท	3.65	-	-	-	-	.05
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3.70	-	-	-	-	-

จากตาราง 18 แสดงว่านักศึกษการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีอาชีพพนักงานบริษัท มีค่าเฉลี่ยความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนด้านการพบกลุ่มสูงกว่านักศึกษาที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามความต้องการการจ้ดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามอาชีพ ด้านการทำโครงการ

ด้านการทำ โครงการ		รับจ้าง N=57	พนักงาน รัฐวิสาหกิจ N=4	ไม่มี อาชีพ N=6	ค้าขาย N=28	พนักงาน บริษัท N=94
	$\bar{X}$	3.38	3.52	3.58	3.66	3.70
รับจ้าง	3.38	-	.14	.20	.28	.32
ไม่มีอาชีพ	3.52	-	-	.06	.14	.18
ค้าขาย	3.58	-	-	-	.08	.12
พนักงานบริษัท	3.66	-	-	-	-	.04
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3.70	-	-	-	-	-

จากตาราง 19 แสดงว่านักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีอาชีพพนักงานบริษัท มีค่าเฉลี่ยความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนด้านการทำโครงการสูงกว่านักศึกษาที่มีอาชีพอื่น อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 20 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามอาชีพ ด้านการสอนเสริม

ด้านการสอนเสริม		รับจ้าง N=57	ไม่มี อาชีพ N=6	ค้าขาย N=28	พนักงาน รัฐวิสาหกิจ N=4	พนักงาน บริษัท N=94
	$\bar{X}$	3.05	3.31	3.35	3.40	3.54
รับจ้าง	3.05	-	.26	.30	.35	.49*
ไม่มีอาชีพ	3.31	-	-	.04	.09	.23
ค้าขาย	3.35	-	-	-	.05	.19
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3.40	-	-	-	-	.14
พนักงานบริษัท	3.54	-	-	-	-	-

จากตาราง 20 แสดงว่านักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีอาชีพพนักงานบริษัท มีค่าเฉลี่ยความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนด้านการสอนเสริมสูงกว่านักศึกษาที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 21 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามอาชีพด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

ด้านกิจกรรมพัฒนา คุณภาพชีวิต		รับจ้าง N=57	พนักงาน รัฐวิสาหกิจ N=4	ไม่มี อาชีพ N=6	ค้าขาย N=28	พนักงาน บริษัท N=94
	$\bar{X}$	3.34	3.50	3.51	3.80	3.92
รับจ้าง	3.34	-	.16	.17	.46*	.58*
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3.50	-	-	.01	.03	.44
ไม่มีอาชีพ	3.51	-	-	-	.29	.41
ค้าขาย	3.80	-	-	-	-	.12
พนักงานบริษัท	3.92	-	-	-	-	-

จากตาราง 21 แสดงว่านักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีอาชีพค้าขายและพนักงานบริษัท มีค่าเฉลี่ยความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตสูงกว่านักศึกษาที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรรายได้ เพื่อทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 5 ที่ว่า นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตบางขุนเทียนที่มีรายได้ต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แตกต่างกัน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F - test ดังปรากฏในตาราง 22 – 23

ตาราง 22 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของ นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามตัวแปรรายได้ โดยรวม และรายด้าน

ความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน	ต่ำกว่า 5,000 (N=76)		5,000 – 10,000 (N=91)		มากกว่า 10,000 (N=17)		ไม่มีรายได้ (N=5)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการพบกลุ่ม	3.15	0.51	3.59	0.51	3.56	0.57	3.56	0.24
2. ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง	3.51	0.63	3.51	0.56	3.59	0.45	3.20	0.56
3. ด้านการทำโครงการ	3.52	0.67	3.60	0.58	3.86	0.55	3.62	0.42
4. ด้านการสอนเสริม	3.25	0.68	3.44	0.64	3.46	0.64	3.07	0.73
5. ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.59	0.63	3.77	0.64	4.02	0.69	3.34	0.64
รวม	3.48	0.53	3.58	0.49	3.70	0.43	3.35	0.45

จากตาราง 22 แสดงว่านักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีรายได้มากกว่า 10,000 บาท มีค่าเฉลี่ยความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{X} = 3.70$) โดยรวมสูงกว่านักศึกษาที่มีรายได้ในกลุ่มอื่น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน พบว่าด้านการพบกลุ่ม นักศึกษาที่มีรายได้ 5,000 – 10,000 บาท มีค่าเฉลี่ยความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{X} = 3.59$) สูงกว่านักศึกษาที่มีรายได้กลุ่มอื่น ส่วนด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง ด้านการสอนเสริม ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต นักศึกษาที่มีรายได้มากกว่า 10,000 บาท มีค่าเฉลี่ยความต้องการกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.59$, $\bar{X} = 3.56$, $\bar{X} = 3.46$, $\bar{X} = 4.02$) สูงกว่านักศึกษาที่มีรายได้กลุ่มอื่น

ตาราง 23 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของ นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามรายได้ เป็นรายด้าน

ด้าน	ความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1	ด้านการพบกลุ่ม	ระหว่างกลุ่ม	3	.219	.073	.274	.844
		ภายในกลุ่ม	185	49.268	.266		
		รวม	188	49.487			
2	ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง	ระหว่างกลุ่ม	3	.603	.201	.587	.625
		ภายในกลุ่ม	185	63.340	.342		
		รวม	188	63.943			
3	ด้านการทำโครงการงาน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.589	.530	1.394	.246
		ภายในกลุ่ม	185	70.278	.380		
		รวม	188	71.867			
4	ด้านการสอนเสริม	ระหว่างกลุ่ม	3	2.155	.718	1.616	.187
		ภายในกลุ่ม	185	82.267	.445		
		รวม	188	84.422			
5	ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต	ระหว่างกลุ่ม	3	3.843	1.281	3.072*	.029
		ภายในกลุ่ม	185	77.139	.417		
		รวม	188	80.982			
	รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.053	.351	1.370	.253
		ภายในกลุ่ม	185	47.397	.256		
		รวม	188	48.450			

จากตาราง 23 แสดงว่านักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางขุนเทียนที่มีรายได้ต่างกัน มีความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheff's Method) ดังปรากฏในตาราง 24

ตาราง 24 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามรายได้ ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต		ไม่มีรายได้ N=5	ต่ำกว่า 5,000 N=76	5,000 – 10,000 N=91	มากกว่า 10,000 N=17
	$\bar{X}$	3.35	3.59	3.77	4.02
ไม่มีรายได้	3.35	-	.24	.42	.67
ต่ำกว่า 5,000	3.59	-	-	.18	.43
5,000 – 10,000	3.77	-	-	-	.29
มากกว่า 10,000	4.02	-	-	-	-

จากตาราง 24 แสดงว่านักศึกษาศึกษานอกโรงเรียน เขตบางขุนเทียน ที่มีรายได้ มากกว่า 10,000 บาท มีค่าเฉลี่ยความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต สูงกว่านักศึกษาที่มีรายได้ระดับอื่น อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 189 คน ได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ ดังปรากฏในตาราง 25

ตาราง 25 ค่าความถี่ ร้อยละของคะแนนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการ
การจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะความต้องการ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนผู้ ตอบ	ความ ถี่	ร้อยละ
ด้านการพบกลุ่ม	45		100.00
ความคิดเห็นในการจัดกระบวนการเรียนรู้	12		
1. การพบกลุ่มทำให้เข้าใจบทเรียนมากกว่าการอ่านอยู่กับบ้าน		7	15.56
2. การพบกลุ่มทำให้ได้เรียนรู้วิธีการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น		5	11.11
ข้อเสนอแนะ	33		
1. ควรจัดเวลาพบกลุ่มเพิ่มจำนวนครั้งให้มากกว่าเดิม		12	26.67
2. ควรจัดบรรยากาศการพบกลุ่มให้เอื้อต่อการเรียนรู้		8	17.78
3. ควรจัดกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุใกล้เคียงกันให้อยู่ด้วยกัน		7	15.56
4. ควรมีการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มนอกสถานที่		6	13.33
ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง	61		100.00
ความคิดเห็นในการจัดกระบวนการเรียนรู้	22		
1. การเรียนรู้ต่อเนื่องเป็นประโยชน์ที่ทำให้นักศึกษามีโอกาส ทบทวนบทเรียน		12	19.67
2. ได้รู้แหล่งข้อมูลและวิธีการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมในการเรียนรู้		10	16.39
ข้อเสนอแนะ	39		
1. ควรจัดให้มีการอบรมวิธีการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต		23	37.70
2. ควรจัดให้มีการสอนวิธีการใช้ห้องสมุด IT		7	11.48
3. ควรแนะนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่ควรศึกษา		6	9.84
4. ควรจัดประสานให้ความสะดวกในการเรียนรู้กับภูมิปัญญา ชาวบ้านในชุมชน		3	4.92
ด้านการทำโครงการ	47		100.00
ความคิดเห็นในการจัดกระบวนการเรียนรู้	21		
1. การทำโครงการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทำให้เกิดความเข้าใจ ในเนื้อหาบทเรียนมากขึ้น		13	27.66
2. สามารถนำความรู้ของขั้นตอนการวางแผนและปฏิบัติงานไป ใช้ในชีวิตประจำวัน		8	17.02

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะความต้องการ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวน ผู้ตอบ	ความถี่	ร้อยละ
ข้อเสนอแนะ	26		
1. ควรจัดให้มีการประกวดโครงงานแต่ละกลุ่มสาระ		11	23.40
2. ควรอธิบายวิธีการทำโครงงานให้ละเอียดและชัดเจน		9	19.15
3. ครูผู้สอนควรกำกับดูแลและแนะนำวิธีการทำโครงงานอย่างใกล้ชิด		6	12.77
ด้านการสอนเสริม	56		100.00
ความคิดเห็นในการจัดกระบวนการเรียนรู้	17		
1. วิทยากรที่มีความรู้เฉพาะสามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีกว่าครูประจำกลุ่ม		12	21.43
2. การแบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็น 3 ระดับ (ง่าย-ปานกลาง-ยาก) มีประโยชน์มากสำหรับการวางแผนการเรียน		5	8.93
ข้อเสนอแนะ	39		
1. ควรจัดวิทยากรสอนเสริมมาสอนเป็นครั้งคราว		18	32.14
2. ควรคัดเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความสามารถมาสอน เพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพเสริม		14	25.00
3. ควรจัดวิทยากรที่มีความสามารถเฉพาะวิชามาสอน		7	12.50
ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต	74		100.00
ความคิดเห็นในการจัดกระบวนการเรียนรู้	44		
1. เป็นกิจกรรมที่สอนให้สำนึกความเป็นคนไทย รักชาติไทย อนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทยและช่วยสืบสานไว้		21	28.38
2. เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ทั้งส่วนตนเองและส่วนรวม		14	18.92
3. เป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตคนได้อย่างดี		9	12.16
ข้อเสนอแนะ	30		
1. ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามัคคี เช่น กีฬาสี		18	24.32
2. ควรมุ่งเน้นกิจกรรมที่พัฒนาชุมชนของตนเอง		12	16.22
ข้อเสนอแนะอื่น ๆ	24		100
ควรจัดให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน			
ควรจัดหาทุนการเรียนให้กับนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์			
ควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา			
ควรจัดให้มีการแนะแนวการศึกษาต่อ			
ควรจัดให้มีการทัศนศึกษานอกสถานที่ภาคเรียนละหนึ่งครั้ง			
ควรมีการกวดขันนักศึกษาเรื่องการแต่งกายให้เรียบร้อย			

จากตาราง 25 แสดงว่านักศึกษาการศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตบางขุนเทียน ตามลำดับคะแนนความถี่ในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม นักศึกษามีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน 45 คน ดังนี้ นักศึกษาแสดงความคิดเห็น จำนวน 12 คน การพบกลุ่มทำให้ได้รับความรู้ได้ดียิ่งขึ้นกว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองที่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 15.56 (7 คน) การพบกลุ่มทำให้ได้ร้อยละ 11.11 (5 คน) ข้อเสนอแนะ จำนวน 32 คน ได้แก่ ควรจัดเวลาการพบกลุ่มให้มากกว่าเดิม คิดเป็นร้อยละ 26.67 (12 คน) ควรจัดบรรยากาศการพบกลุ่มให้เอื้อต่อการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 17.78 (8 คน) ควรจัดนักศึกษาที่มีอายุใกล้เคียงกันภายในกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 15.56 (7 คน) ควรมีการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มนอกสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 13.33 (6 คน)

2. ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง นักศึกษามีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน 61 คน ดังนี้ นักศึกษาแสดงความคิดเห็น จำนวน 22 คน ได้แก่ การเรียนรู้ต่อเนื่องมีประโยชน์ที่ทำให้ นักศึกษามีโอกาสทบทวนบทเรียน คิดเป็นร้อยละ 19.67 (12 คน) ข้อเสนอแนะ จำนวน 39 คน ควรจัดให้มีการอบรมวิธีการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 37.70 (23 คน) ควรจัดให้มีการสอนวิธีการใช้ห้องสมุด IT คิดเป็นร้อยละ 11.48 (7 คน) ควรแนะนำแหล่งเรียนรู้ของชุมชนให้ศึกษา คิดเป็นร้อยละ 9.84 (6 คน) ควรจัดประสานให้ความสะดวกในการเรียนรู้กับภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 4.92 (3 คน)

3. ด้านการทำโครงการ นักศึกษามีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน 47 คน ดังนี้ นักศึกษาแสดงความคิดเห็น จำนวน 21 คน ได้แก่ การทำโครงการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทำให้เกิดความเข้าใจเนื้อหามากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 27.66 (13 คน) สามารถนำความรู้วิธีการวางแผนในการทำโครงการไปใช้ในชีวิตประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 17.02 (8 คน) ข้อเสนอแนะ จำนวน 26 คน ได้แก่ ควรจัดให้มีการประกวดโครงการแต่ละกลุ่มสาระ คิดเป็นร้อยละ 23.40 (11 คน) ควรอธิบายวิธีการทำโครงการให้ละเอียดและชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 19.15 (9 คน) ควรให้ครูผู้สอนกำกับดูแลวิธีการทำโครงการอย่างใกล้ชิด คิดเป็นร้อยละ 12.77 (6 คน)

4. ด้านการสอนเสริม นักศึกษามีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน 56 คน ดังนี้ นักศึกษาแสดงความคิดเห็น จำนวน 17 คน ได้แก่ วิทยากรที่มีความรู้เฉพาะสามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีกว่าครูประจำกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 21.43 (12 คน) การแบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็น 3 ระดับ (ง่าย-ปานกลาง-ยาก) มีประโยชน์มากสำหรับการวางแผนการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 8.93 (5 คน) ข้อเสนอแนะ จำนวน 39 คน ได้แก่ ควรจัดวิทยากรสอนเสริมมาสอนเป็นครั้งคราว คิดเป็นร้อยละ 32.14 (18 คน) ควรคัดเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความสามารถมาสอน เพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพเสริม คิดเป็นร้อยละ 25.00 (14 คน) ควรจัดวิทยากรที่มีความสามารถเฉพาะ วิชามาสอน คิดเป็นร้อยละ 12.50 (7 คน)

5. ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต นักศึกษามีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน 74 คน ดังนี้ นักศึกษาแสดงความคิดเห็น 44 คน ได้แก่ เป็นกิจกรรมที่สอนให้สำนึกความเป็น คนไทย รักชาติไทย อนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทยและช่วยสืบสวนไว้ คิดเป็นร้อยละ 28.38 (21 คน) เป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตคนได้อย่างดี คิดเป็นร้อยละ 12.16 (9 คน) ข้อเสนอแนะ จำนวน 30 คน ได้แก่ ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามัคคี เช่น กีฬาสี คิดเป็นร้อยละ 24.32 (18 คน) ควรมุ่งเน้นกิจกรรมที่พัฒนาชุมชนของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 16.22 (12 คน)

6. ข้อเสนอแนะอื่นๆ จำนวน 24 คน ดังนี้ ควรจัดให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน ควรจัดหาทุนการเรียนให้กับนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา ควรจัดให้มีการแนะแนวการศึกษาต่อ ควรจัดให้มีการทัศนศึกษานอกสถานที่ภาคเรียนละหนึ่งครั้ง ควรมีการกวดขันนักศึกษาเรื่องการแต่งกายให้เรียบร้อย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเกี่ยวกับการต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษการต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษการศึกษานอกโรงเรียน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการพบกลุ่ม ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง ด้านการทำโครงการ ด้านการสอนเสริม และด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต
2. เพื่อเปรียบเทียบการต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามลักษณะตัวแปร เพศ อายุ สถานะภาพ อาชีพ และรายได้
3. เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษการศึกษานอกโรงเรียน เกี่ยวกับความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ นักศึกษการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 358 คน ซึ่งแบ่งเป็นศูนย์การเรียน 5 ศูนย์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 189 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 189 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานะภาพ อาชีพ รายได้
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนใน 5 ด้านคือ ด้านการพบกลุ่ม ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง ด้านการทำโครงการ ด้านการสอนเสริม ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อรวบรวมความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของนักศึกษา
การศึกษานอกโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้าน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยขอหนังสือจากภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไป
ถึงผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางขุนเทียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา
การศึกษานอกโรงเรียนตอบแบบสอบถามการวิจัย ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากครูประจำกลุ่ม แจกแบบ
สอบถามให้นักศึกษาจำนวน 189 ฉบับ และผู้วิจัยไปเก็บแบบสอบถามจากครูประจำกลุ่มได้รับคืน 189
ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามพบว่า มีแบบสอบถามที่
สมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ 189 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมแบบสอบ
ถาม ระหว่างวันที่ 7 กันยายน - 21 กันยายน 2546 การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
SPSS/PC ทำการวิเคราะห์ค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้ โดยข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน
วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ข้อมูลที่เป็นความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้
การศึกษานอกโรงเรียน และไม่ต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ใช้การแจกแจง
ความถี่ และคำนวณหาค่าร้อยละ ในด้านข้อมูลกระบวนการเรียนรู้โดยการแสดงความต้องการทั้ง 5 ด้าน
วิเคราะห์ระดับความต้องการ โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
และข้อมูลเปรียบเทียบความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนของนักศึกษาการ
ศึกษานอกโรงเรียน ทั้ง 5 ด้าน วิเคราะห์โดยใช้สถิติในการทดสอบมาตรฐานและความแตกต่างของค่า
เฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มโดยใช้ t-test และกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้ F-test หากพบความ
แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะใช้การทดสอบรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลัก
สูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางขุนเทียน สรุป
ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 189 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง
(ร้อยละ 58) มีอายุ 21 - 30 ปี (ร้อยละ 44.4) รองลงมาอายุ 20 ปี หรือน้อยกว่า (ร้อยละ 40.7) และ
อายุมากกว่า 30 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 14.8) สถานะภาพส่วนใหญ่เป็นโสด (ร้อยละ 69.3) อาชีพส่วนใหญ่
ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท (ร้อยละ 49.7) รองลงมาอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 30.2) ค้าขาย (ร้อยละ
14.8) มีรายได้ / เดือน 5,000 - 10,000 บาท (ร้อยละ 48.1) รองลงมาต่ำกว่า 5,000 บาท (ร้อยละ
40.2) มากกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 9)

2. นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ที่ต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน
โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ย ระดับความต้องการ
มาก ได้แก่ ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 3.71$) รองลงมาได้แก่ ด้านการทำโครงการ
($\bar{X} = 3.59$) ด้านการพบกลุ่ม ($\bar{X} = 3.55$) ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.51$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยในระดับ
ปานกลางได้แก่ ด้านการสอนเสริม ($\bar{X} = 3.35$)

2.1 ด้านการพบกลุ่ม นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนมีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ความต้องการร่วมแก้ปัญหาการเรียนรู้ออกกับครูและเพื่อน ($\bar{X}=3.98$) รองลงมาคือ ความต้องการมาพบกลุ่มทุกสัปดาห์ครั้งละ 3 ชั่วโมงอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=3.94$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ต้องการนำเสนอผลงานทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้หมวดวิชาหน้าชั้นเรียน ($\bar{X}= 2.97$)

2.2 ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนมีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ต้องการให้มีการจัดทำสื่อการเรียนที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.85$) รองลงมาต้องการจัดทำแฟ้มสะสมงานเพื่อเป็นหลักฐานในการประเมินผล ($\bar{X}=3.68$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือต้องการจดบันทึกสรุปผลค้นคว้าความรู้ตลอดเวลา เพื่อเป็นหลักฐานในการประเมินผล ($\bar{X}= 3.31$)

2.3 ด้านการทำโครงการ นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนมีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ต้องการทำโครงการให้สอดคล้องกับเนื้อหากลุ่มสาระวิชาที่เรียน ($\bar{X}=3.92$) รองลงมาต้องการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำโครงการภายในกลุ่มอย่างมีประชาธิปไตย ($\bar{X}=3.89$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ต้องการจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ผลงานโครงการต่อสาธารณะชน ($\bar{X}= 3.03$)

2.4 ด้านการสอนเสริม นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนมีความต้องการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.35$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ต้องการวิทยากรสอนเสริมที่มีความชำนาญในสาขาที่เรียน ($\bar{X}=3.75$) รองลงมาคือต้องการร่วมวางแผนการแบ่งเนื้อหาสาระเป็น 3 ระดับคือ ง่าย-ปานกลาง-ยาก กับ ผู้สอน ($\bar{X}=3.70$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือต้องการหาวิทยากรสอนเสริมด้วยตัวเอง ($\bar{X}= 3.02$)

2.5 ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนมีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.71$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ต้องการร่วมวางแผนการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตภายในกลุ่มอย่างมีประชาธิปไตย ($\bar{X}=3.85$) และต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่มุ่งเน้นการสนับสนุนงานการศึกษานอกโรงเรียน เช่น การรณรงค์ผู้ไม่รู้หนังสือ รองลงมาคือต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีไทย เช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์ ($\bar{X}= 3.80$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ต้องการให้ผู้สอนนิเทศติดตามโครงการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างใกล้ชิดทุกขั้นตอน ($\bar{X} = 3.47$)

3. การเปรียบเทียบความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยจำแนกตามเพศ อายุ สถานะภาพ อาชีพ รายได้ สรุปดังนี้

3.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาหญิงมีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนสูง

กว่านักศึกษาชาย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการพบกลุ่มนักศึกษาหญิง มีค่าเฉลี่ยความ ต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนสูงกว่านักศึกษาชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ด้านการสอนเสริมนักศึกษาหญิงมีค่าเฉลี่ยความ ต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การ ศึกษา นอกโรงเรียนสูงกว่านักศึกษาชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนที่มีอายุ 21-30 ปี มีค่าเฉลี่ยต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่องสูงกว่านักศึกษาที่มีอายุ น้อยกว่า - 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 นักศึกษาที่มีสถานะภาพต่างกัน มีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่สมรสแล้วมีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนสูงกว่านักศึกษาที่โสด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษาที่สมรสแล้วมีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการพบกลุ่มสูงกว่านักศึกษาที่โสด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักศึกษาที่สมรสแล้ว มีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนด้านการเรียนรู้ต่อเนื่องสูงกว่านักศึกษาที่โสด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาที่สมรสแล้วมีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตสูงกว่านักศึกษาที่โสดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 นักศึกษาที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่มีอาชีพพนักงานบริษัทมีค่าเฉลี่ยความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมสูงกว่านักศึกษาที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการพบกลุ่มนักศึกษาที่มีอาชีพพนักงานบริษัท มีค่าเฉลี่ยความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้สูงกว่านักศึกษาที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ด้านการสอนเสริมนักศึกษาที่มีอาชีพพนักงานบริษัท มีค่าเฉลี่ยความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้สูงกว่านักศึกษาที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต นักศึกษาที่มีอาชีพค้าขายและพนักงานบริษัท มีค่าเฉลี่ยความต้องการกระบวนการเรียนรู้สูงกว่านักศึกษาที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 นักศึกษาที่มีรายได้ต่างกัน มีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษานานาชาติ พุทธศักราช 2544 โดยรวมและรายได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้

4.1 ด้านการพบกลุ่มเรียงลำดับความถี่สูงสุดคือ ควรจัดเวลาพบกลุ่มเพิ่มจำนวนครั้งให้มากกว่าเดิม (12 คน) ควรจัดบรรยากาศการพบกลุ่มให้เอื้อต่อการเรียนรู้ (8คน) ควรจัดกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุใกล้เคียงกันให้อยู่ด้วยกัน (7 คน)

4.2 ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง เรียงลำดับความถี่สูงสุดคือ ควรจัดให้มีการอบรมวิธีการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต (23คน) การเรียนรู้ต่อเนื่องเป็นประโยชน์ที่ทำให้นักศึกษามีโอกาสทบทวนบทเรียน (12 คน) ได้รู้แหล่งข้อมูลและวิธีการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมในการเรียนรู้ (10 คน)

4.3 ด้านการทำโครงการ เรียงลำดับความถี่สูงสุดคือ การทำโครงการในสาระการเรียนรู้ทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียนมากขึ้น (13 คน) ควรจัดให้มีการประกวดโครงการแต่ละกลุ่มสาระ (11 คน) ควรอธิบายวิธีทำโครงการให้ละเอียดชัดเจน (9 คน)

4.4 ด้านการสอนเสริม เรียงลำดับความถี่สูงสุดคือ ควรจัดวิทยากรสอนเสริมมาสอนเป็นครั้งคราว (18คน) ควรคัดเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความสามารถมาสอน เพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้มาประกอบอาชีพ (14 คน) วิทยากรที่มีความรู้เฉพาะทางสามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีกว่าครูประจำกลุ่ม (12 คน)

4.5 ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตเรียงลำดับความถี่สูงสุด คือเป็นกิจกรรมที่สอนให้สำนึกถึงความเป็นไทย รักชาติไทย อนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทย และควรช่วยกันสืบสานไว้ (21คน) ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามัคคี เช่น กีฬาสี (8 คน) เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ทั้งส่วนตนเองและส่วนรวม (14 คน)

4.6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ ดังนี้ ควรจัดให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน ควรจัดหาทุนการเรียนให้กับนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา ควรจัดให้มีการแนะแนวการศึกษาต่อ

อภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนมีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาเห็นความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่จัดกิจกรรมและเนื้อหาสาระได้ สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความต้องการ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยฝึกให้รู้จักการใช้ทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหา ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง สามารถคิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างมีสัดส่วน รวม

ทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม จนสามารถพัฒนาตนเองได้ สามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับเชิยรตรี วิวิธสิริ (2530: 84) ที่กล่าวว่านักศึกษาผู้ใหญ่มีจุดมุ่งหมายและความต้องการหลัก 3 ประการใหญ่ๆ คือ ต้องการจะพัฒนาตนเอง ปรับตัวปรับอาชีพ และต้องการประสบผลสำเร็จในชีวิต และ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2527 : 57 – 59) กล่าวว่า พื้นฐานทฤษฎีการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนผู้ใหญ่ ได้แก่ ความต้องการ ความสนใจ ความพึงพอใจ ในสถานการณ์ การจัดการเรียนการสอน ผู้ใหญ่จะเกิดการเรียนรู้ได้ดีก็ต่อเมื่อการจัดประสบการณ์นั้นเป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้ใหญ่ และสามารถนำเอาประสบการณ์จากการเรียนรู้นั้นมาใช้ประโยชน์ได้จริง

2. ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษากการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการพบกลุ่มพบว่านักศึกษากการศึกษานอกโรงเรียน มีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการพบกลุ่ม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กระบวนการเรียนรู้ด้านการพบกลุ่มเป็นกิจกรรมที่เอื้อต่อผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีโอกาสมาพบครูเพื่อทบทวนบทเรียน สอบถามปัญหาข้อสงสัยต่างๆ ที่เกิดจากการศึกษาดำรงด้วยตนเองจากการทำโครงการ หรือการเรียนรู้ต่อเนื่องที่ครูมอบหมายงานให้ทำ นอกจากนั้นกิจกรรมการพบกลุ่มยังมีกิจกรรมที่ฝึกกระบวนการคิด การแก้ปัญหา การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาคุณภาพชีวิต และกิจกรรมเชิงพัฒนาสังคม (กรมศึกษานอกโรงเรียน. 2533 : 70-71) เพราะฉะนั้นการพบกลุ่มจึงเป็นช่วงเวลาแห่งการเรียนรู้ของนักศึกษากการศึกษานอกโรงเรียน ที่จะมีโอกาสได้ทบทวนบทเรียน โดยสอบถามการเรียนรู้จากครูประจำกลุ่มอย่างเต็มที่และได้มีการร่วมแก้ปัญหากับครูและเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับสุทธิวรรณ คงสวัสดิ์ (2536: 36) กิจกรรมการพบกลุ่มเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักศึกษา มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น จึงเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติตามความเหมาะสมแต่ละกิจกรรม เช่น การศึกษานอกสถานที่ การระดมสมอง การอภิปรายกลุ่มหรือคณะ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ต้องการร่วมแก้ปัญหาการเรียนรู้กับครูและเพื่อน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการปรึกษาหรือแสดงความคิดเห็นร่วมกันระหว่างครูและเพื่อน โดยนำประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนกัน จะช่วยให้ได้ข้อคิดที่มีคุณค่าและความเชื่อมั่นที่ดีกว่าคิดด้วยตนเอง ดังการวิจัยของพรพิมล เพ็ญญะ (2527 : 52) และรัตน รัตนประสพโชค (2524 : 41-42) ที่ว่านักศึกษาได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ได้แสดงความรู้สึก ความคิดเห็นทำให้การเรียนเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ว่าการเรียนด้วยตนเอง ซึ่งการเรียนแบบนี้ตรงกับทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสำหรับการเรียนการสอน ซึ่งกล่าวว่าหลักการเรียนรู้โดยที่ผู้เรียนจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อื่นในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ คือการเรียนการสอนแบบกลุ่ม ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์สิ่งต่างๆ โดยการแสดงความรู้สึก ความคิด พฤติกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเข้าใจปัญหาต่างๆ อย่างถ่องแท้ ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยนรองลงมาคือ ต้องการพบกลุ่ม สัปดาห์ครั้งละ 3 ชั่วโมงอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษากการศึกษานอกโรงเรียนส่วนใหญ่มีภาระหน้าที่การงาน และภาระทางครอบครัว จึงไม่ค่อย

มีเวลาในการเรียนและศึกษาได้อย่างเต็มที่ จึงมีความจำเป็นที่ต้องการพบกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์และร่วมแก้ปัญหากับครูและเพื่อน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้เหมาะสมกับสภาพของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ พัทธา สังข์ศรี (2540 : 159) ที่ว่าการเรียนโดยวิธีทางไกลเป็นวิธีเหมาะสมกับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ เพราะเป็นวิธีที่มีความยืดหยุ่น และเอื้อต่อสภาพผู้เรียน ซึ่งเป็นผู้ที่มีภาระการงานและภาระครอบครัว ซึ่งไม่มีเวลาให้กับการเรียนอย่างเต็มที่ ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยความต้องการน้อยที่สุดคือ ต้องการนำเสนอผลงานทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้หมวดวิชาหน้าชั้นเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาการศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ขาดความมั่นใจและเชื่อมั่นในตนเอง หลังจากที่ได้เห็นจากระบบโรงเรียนมานาน กลัวเพื่อนไม่ยอมรับความสามารถ และจะเกิดความอับอาย ซึ่งสอดคล้องกับ คิตต์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ . 2544 : 155, อ้างมาจาก Kidd. 1973 : 98 –100) เป็นที่ยอมรับกันว่านักศึกษาผู้ใหญ่ส่วนมากได้รับความเดือดร้อน อันเนื่องมาจากการสูญเสียความเชื่อมั่น และ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2524 : 35) กล่าวว่า ความสนใจ ความต้องการ และแรงจูงใจของผู้เรียน ไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ถือว่าเป็นเรื่องราวของอารมณ์ มิใช่เรื่องที่เกี่ยวกับสติปัญญาโดยตรง และผู้เรียนไม่ว่าจะอยู่ในห้องเรียนหรือที่ใด ๆ เมื่อเข้าสู่สถานการณ์การเรียนรู้ ก็มักจะมีอารมณ์ต่างๆ ต่อไปนี้ ร่วมอยู่ด้วยเสมอคือ ความกลัว ความยกย่องชื่นชมตนเอง ความอิจฉา ความยกย่องนับถือผู้มีอำนาจ ความต้องการได้รับความยกย่องจากคนอื่น ๆ ฯลฯ

2.2 ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง พบว่านักศึกษาการศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน มีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาการศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งมีวุฒิภาวะ มีความรับผิดชอบ มีประสบการณ์และมีข้อจำกัดในการทำงานและการประกอบอาชีพของตน ดังนั้นลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง จึงเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใหญ่ เพราะเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้ โดยผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ กำหนดเป้าหมาย ความต้องการของตนเองในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่นสถานที่ทำงาน ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต วิทยุ ฯลฯ โดยผู้เรียนสามารถเลือกวิธีการเรียนรู้ค้นคว้า ตามความต้องการได้โดยการนำตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับโนลส์ (เสี่ยมจิตต์ เรืองมณีชัชวาล. 2543 : 30 ; อ้างมาจาก Knowles. 1976 : 48) กล่าวว่า การนำตนเองเป็นลักษณะส่วนลึกของผู้ใหญ่ที่มีความต้องการและรู้จักถึงความสามารถในการนำตนเอง เมื่อบุคคลมีอายุและวุฒิภาวะมากขึ้น ก็ยิ่งทำให้มีประสบการณ์เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ประสบการณ์ต่างๆที่แต่ละคนจะได้รับเป็นเสมือนแหล่งวิทยาการอันมหาศาลของการเรียนรู้ และในขณะเดียวกันประสบการณ์เหล่านั้นก็จะสามารถรองรับการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆเพิ่มขึ้นอย่างกว้างขวาง และยังสอดคล้องกับ โรแมค (เสี่ยมจิตต์ เรืองมณีชัชวาล. 2543 : 42 , อ้างมาจาก Rimac. 1977: 120-A) ได้วิจัยเรื่องการออกแบบและปรับปรุงแบบมาตราส่วนประเมินค่า การศึกษาค้นคว้าตามลำพัง ผลการวิจัยพบว่ามียอดประกอบสำคัญ 9 ประการ ได้แก่ ลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน ความรับผิดชอบของผู้เรียน จุดประสงค์ของผู้เรียน การใช้สื่อวัสดุ การใช้วิทยากร สภาพทางกายภาพ บทบาทผู้สอน การใช้เวลาของผู้เรียนและโอกาสของการศึกษาตามลำพัง องค์ประกอบที่นำมาใช้ในกิจกรรมของผู้เรียนมีความสำคัญส่งผลต่อการศึกษตามลำพัง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ต้องการให้มีการจัดทำสื่อการเรียน ที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษามีเวลามาพบกลุ่มกับครูประจำกลุ่มได้เพียงสัปดาห์ละครั้ง จึงทำให้นักศึกษาต้องศึกษาด้วยตนเองตามสภาพความพร้อมและความสามารถ แต่ละบุคคล สื่อการเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างมากในการที่จะช่วยให้นักศึกษาเข้าใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น เพราะสื่อการเรียนเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนประสบการณ์ สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทางความคิด (กรมวิชาการ , 2545 : 6) และสอดคล้องกับงานวิจัยของสิรินาฏ ราชเดิม (2534 : 95 – 96) ศึกษาความคิดเห็นในการพบกลุ่มของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 3 พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมในการพบกลุ่ม ควรจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนให้มาก ทั้งนี้เพราะอุปกรณ์การเรียนการสอนเป็นสื่อที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนดีขึ้น ประกอบกับนักศึกษาทางไกล ต้องศึกษาการเรียนด้วยตนเอง ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยรองลงมาคือต้องการจัดทำแฟ้มสะสมงานเพื่อเป็นหลักฐานในการประเมินผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดทำแฟ้มสะสมงานนั้น นักศึกษาสามารถเลือกและเก็บรวบรวมผลงานที่ตนเองชื่นชอบและภูมิใจ ไว้ในแฟ้มอย่างเป็นระบบ เพื่อแสดงความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ความพยายาม ความก้าวหน้าความสำเร็จของนักศึกษา และการประเมินผลจะเป็นไปตามสภาพความเป็นจริง โดยครูและนักศึกษาเป็นผู้ร่วมประเมินผลงานของตนเอง และการที่นักศึกษาได้เรียนรู้วิธีการประเมินคุณค่าผลงานของตนเอง โดยมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของตนเอง จะเกิดแรงจูงใจที่ดีต่อการเรียน สอดคล้องกับ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2544 : 315) กล่าวว่าผู้บริหาร ครู นักศึกษาทุกคนสามารถประเมินผลการเรียน โดยจะช่วยให้ทราบถึงการเรียนรู้ด้านทักษะใหม่ๆ ความรู้และความเข้าใจ ว่าได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนแล้วหรือยัง เพราะถ้าขาดการประเมินผลแล้ว ผู้เรียนก็ต้องอาศัยวิธีการเรียนรู้แบบลองผิดลองถูก ซึ่งต้องใช้เวลาานาน แต่การประเมินผล ย่อมจะช่วยผู้เรียนให้ทราบความก้าวหน้า ช่วยพัฒนาและแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้เรียนรู้ได้ดีขึ้น ซึ่งผลความก้าวหน้าจากการประเมินผลจะเสริมสร้างแรงจูงใจเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนของนักศึกษา ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือต้องการจัดบันทึกสรุปผลค้นคว้าความรู้ตลอดเวลา เพื่อเป็นหลักฐานในการประเมินผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาส่วนใหญ่มีภารกิจในการทำงาน มีภาระครอบครัว มีปัญหามากมาย จนทำให้เกิดความเบื่อหน่ายและเมื่อยล้า ต้องการพักผ่อนจึงไม่มีเวลาในการจัดบันทึกสรุปผลการค้นคว้า ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2538 : 10) กล่าวว่านักศึกษาผู้ใหญ่มีภาระกิจมากมาย ส่วนมากต้องคำนึงถึงหน้าที่การงานประจำ ภารกิจด้านครอบครัว ภารกิจด้านสังคม เมื่อมีความต้องการสูงแต่มีอุปสรรคมากมาย จึงทำให้เกิดการเหนื่อยล้าได้

2.3 ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการทำโครงการ พบว่านักศึกษากฎีกาภายนอกโรงเรียน มีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการทำโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนรู้จากการทำโครงการนั้น นักศึกษาสามารถแสดงความคิดริเริ่ม ที่ตรงกับความต้องการ ความสนใจของตนเอง และนำตนเองไปสู่การศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และได้ลงมือปฏิบัติจริงสามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับประสบการณ์เดิมของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับฮูล (รัตนา สิงขร รัตน. 2540 : 41 ; อ้างมาจาก Houle. 1961 : 16 – 25) ได้ทำการศึกษาวิชาที่นักศึกษาผู้ใหญ่เข้าศึกษา

ต่อโครงการการศึกษาผู้ใหญ่มหาวิทยาลัยชิคาโก ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีเป้าหมายของตนเองว่า เมื่อเข้าร่วมโครงการเพราะคิดว่าสามารถตอบสนองความต้องการและความสนใจของตนเอง เมื่อมุ่งกิจกรรมเพราะต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม โดยมุ่งเน้นเรื่องมนุษยสัมพันธ์ และเมื่อมุ่งเรียน ต้องได้รับความรู้และทักษะต่างๆ เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้เพื่อไปประกอบอาชีพ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ต้องการทำโครงการให้สอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตรวิชาที่เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาต้องการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในหมวดวิชาที่ลงทะเบียนเรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น โดยการใช้ความรู้ในหมวดวิชาบูรณาการกับเนื้อหาต่างๆที่จำเป็นจากประสบการณ์และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ โดยมีครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ทำให้มีแรงเสริมและกำลังใจในการเรียนซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสullivan วัฒนวงศ์ (2524 : 57 – 59) กล่าวว่า ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดี ถ้าหากความรู้ที่สอดคล้องกับความรู้เดิมของเขา จากประสบการณ์เดิมของผู้ใหญ่นี้สามารถนำมาประมวลใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอนได้อย่างดี จึงเห็นได้ว่าผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้ซ้ำ ถ้ามีความรู้ใหม่ๆเข้ามาแทรก ผู้ใหญ่จะไม่ค่อยรับรู้เรื่องที่ตนไม่สนใจ เขาจะสนใจเฉพาะเรื่องที่เป็นประโยชน์ และมีส่วนคล้ายความรู้เดิมเท่านั้นและยังสอดคล้องกับการศึกษาของสกินเนอร์ (ธีรภัทร สุวรรณชาติ. 2537 : 126 ; อ้างมาจาก Skinner. 1968 : 64 – 68) ที่กล่าวว่า การเรียนระดับใดก็ตามควรให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ตามความสามารถและเรียนตามสบาย ผู้เรียนสามารถเลือกกิจกรรมการเรียนที่ตนเองต้องการและมีผลต่อการเรียนเท่านั้น ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยรองลงมาคือ ต้องการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำโครงการภายในกลุ่ม อย่างมีประชาธิปไตย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาต้องการแสดงความคิดเห็น โดยแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน เพราะผู้เรียนทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพอย่างเต็มที่ ในการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน โดยใช้กระบวนการระดมความคิด วางแผนร่วมกัน กำหนดแนวทางและวิธีการปฏิบัติเพื่อให้ผลงานออกมามีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรพิมล เพ็ญญะ (2527 :22) ผลจากที่นักศึกษามีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน จะทำให้นักศึกษามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น เป็นการฝึกให้นักศึกษา เข้าใจหลักประชาธิปไตย รู้จักการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี รู้จักคิด ตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือต้องการจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ผลงานโครงการของท่านต่อสาธารณชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษายังขาดความพร้อมทางด้านการเงิน เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่มีรายได้น้อย มีภาระที่ต้องรับผิดชอบหลายอย่าง เช่นภาระครอบครัว เรื่องค่าใช้จ่ายจึงเป็นปัญหาในการที่จะต้องจัดพิมพ์และเผยแพร่ผลงาน ซึ่งสอดคล้องกับสุนทร โคตรบรรเทา (2524 : 202 – 203) ได้กล่าวถึงลักษณะบางประการของนักศึกษาผู้ใหญ่ คือมีปัญหาเกี่ยวกับชีวิตครอบครัวและยังสอดคล้องกับการวิจัยของเพอวิส (พุทธชาติ เพชรเสนา. 2542 : 26 ; อ้างมาจาก Purvis. 1980 : 163 –175) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเปิดพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาภาระรับผิดชอบในการประกอบอาชีพและครอบครัว

2.4 ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการสอนเสริม พบว่านักศึกษาการศึกษา นอกโรงเรียน มีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการสอนเสริม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาส่วนใหญ่มีภาระหน้าที่ในการประกอบอาชีพ ภาระครอบครัว จึงมีความ

จำกัดในเรื่องเวลา ที่จะต้องมาเรียนเสริมนอกเหนือจากเวลาพบกลุ่ม เพราะขณะกำลังเข้ารับการสอนเสริมอาจจะทำให้ขาดรายได้พิเศษไป ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของอรุณ ปรีดีดิษฐ (2524 : 28 – 31) โดยได้ศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการไม่มาเรียนของนักศึกษาและบุคลากรประจำการพบว่าปัญหาการเงิน เงินเดือนน้อย ตลอดจนมีภาระรับผิดชอบต่อบรรพว และต้องมีภาระหน้าที่จากการงานประจำ และสังคมอีกด้วย และเมื่อพิจารณาในด้านของจิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่ โรเบิร์ต เอ แฮวิกเฮิร์ท (Robert A.Havighurts อ้างใน สุนทร โคตรบรรเทา 2524 : 97 – 98) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้ใหญ่โดยคำนึงถึงภารกิจเชิงพัฒนาการ พบว่าผู้ใหญ่โดยทั่วไปมีภาระผูกพันกับครอบครัว ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว อาชีพ ตลอดจนความรับผิดชอบต่อสังคม นักศึกษาจึงมีภาระผูกพันต่อการเรียนและเสียค่าใช้จ่ายต่างๆ เพิ่มขึ้นจากเดิมอันเป็นอุปสรรคต่อการเรียนของนักศึกษา

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ ต้องการวิทยากรสอนเสริมที่มีความชำนาญในสาขาที่เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบทบาทและหน้าที่ของวิทยากรสอนเสริม จะต้องมีความชำนาญและเชี่ยวชาญวิชาที่สอน เพื่อที่จะถ่ายทอดความรู้ที่ถูกต้องให้กับนักศึกษา และต้องเฝ้าอำนวยความสะดวกประสิทธิภาพของการสอนเสริมมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของวิชัย วงษ์ใหญ่ (2526 : 19 – 21) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับผู้สอน ในส่วนของผู้สอนคือผู้สอนจะต้องมีความรู้ทางด้านวิชาการ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการสอนที่ดีและมีการเตรียมการสอนอย่างดี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับข้อเสนอของโนลส์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2545 : 233 ; อ้างอิงมาจาก Knowles. 1954) ที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การสอนผู้ใหญ่ว่าครูจะช่วยเหลือแนะแนวการเรียนการสอนได้ผลดีเขาจะต้องมีความรู้ในวิชาที่สอนอย่างเชี่ยวชาญ ต้องรู้ถึงเอกสารและตำราทางวิชาการในสาขานั้นเป็นอย่างดี เพื่อจะช่วยเหลือแนะนำแหล่งความรู้ให้แก่ผู้เรียนค้นคว้าต่อไป ส่วนรายข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยรองลงมาคือต้องการร่วมวางแผนการแบ่งเนื้อหา ออกเป็น 3 ระดับคือ ง่าย-ปานกลาง-ยาก กับครูผู้สอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาต้องการรู้รายละเอียดของเนื้อหาวิชา เพื่อสะดวกในการวางแผนการเรียนรู้ให้กับตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ โมห์มัด อับดุลกาเดร์ (ม.ป.ป. : 125-127) กล่าวว่าทุกคนสามารถในการเรียนรู้ของเขา ซึ่งได้เรียบเรียงหลักการเรียนของผู้ใหญ่ดังนี้ ผู้ใหญ่จะรับรู้ได้ดี ถ้าหากเขามีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการเรียนการสอน ส่วนรายข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือต้องการหาวิทยากรสอนเสริมด้วยตนเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาไม่มีเวลาเนื่องจากภารกิจและหน้าที่ในการทำงาน จึงจำเป็นที่ยังต้องพึ่งพาครูผู้สอนในการชี้แนะและอำนวยความสะดวกในการบริการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะการชี้แนะแหล่งความรู้ เช่น วิทยากร ภูมิปัญญาชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2542 : 61 – 63) ครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ให้คำปรึกษาแนะนำในการนำความรู้จากสื่อต่างๆ ให้ความรู้ความเข้าใจช่วยแก้ปัญหาการเรียนโดยเชิญผู้รู้ ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้

2.5 ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่านักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน มีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นกิจกรรมที่นักศึกษาต้องร่วม

ทำงานเป็นกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกันซึ่งตรงกับความต้องการของนักศึกษา และในขณะเดียวกันกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตก็ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆตัวของตนเองดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเทรปปาและไฟรด์ (ธีรภัทร สุวรรณชาติ. 2537 : 22 ; อ้างมาจาก Treppa and Frike.1972 : 466 - 468) กล่าวว่าสมาชิกในสังคมเข้าใจตนเองมีมนุษยสัมพันธ์ ในกลุ่มสังคม รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง และเห็นคุณค่าในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม จะทำให้ความเป็นอยู่ของตนเองและสังคมดีขึ้น

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดมี 2 ข้อคือ ข้อ1.ต้องการร่วมวางแผนการทำกิจกรรมคุณภาพชีวิตภายในกลุ่มอย่างมีประชาธิปไตย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสังคมในยุคนี้เป็นยุคแห่งความเสมอภาค มีเสรีภาพ และเน้นประชาธิปไตย เพราะถือว่าความคิดทุกคนมีเหตุมีผล รู้จักใช้เหตุผลมายุติปัญหา ซึ่งเป็นวิธีการที่สังคมส่วนใหญ่ยอมรับ โดยเฉพาะการทำงานแบบกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุดม เขยกิจวงศ์ (2529 : 73 - 74) กล่าวว่ากระบวนการพบกลุ่มส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แบบประชาธิปไตย ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันอบอุ่นเป็นการลดช่องว่างระหว่างนักศึกษากับครูประจำกลุ่ม ทำให้เกิดทัศนคติที่ดีงาม ไม่ได้ยึดครูประจำกลุ่มเป็นจุดศูนย์กลาง มุ่งให้นักศึกษามีประชาธิปไตยในการเรียน และข้อ 2. ต้องการทำกิจกรรมที่มุ่งเน้นการสนับสนุนงานการศึกษานอกโรงเรียน เช่น การรณรงค์ผู้ไม่รู้หนังสือ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาเห็นคุณค่าในการเรียนรู้ เพราะการเรียนรู้สามารถพัฒนาคนให้คิดเป็น ทำเป็น มีเหตุผล มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการศึกษานอกโรงเรียน ที่มุ่งจัดการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับผู้ด้อยโอกาส การศึกษาสำหรับผู้ใหญ่รวมถึงการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นที่จะลดจำนวนผู้ไม่รู้หนังสือ พร้อมทั้งจัดและส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้ด้อยโอกาส การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำ การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและชุมชนกลุ่มเป้าหมาย (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2546 : 14) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยรองลงมาคือ ต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีไทย เช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสังคมในปัจจุบัน ค่อนข้างยอมรับสังคมจากอารยธรรมตะวันตกเข้ามามาก ทำให้นักศึกษาเห็นความสำคัญในการที่วัฒนธรรมไทยจะถูกกลืนหายไป เพราะคนรุ่นหลังไม่ค่อยให้ความสนใจ จึงเกิดความตระหนักในคุณค่าของความเป็นไทย จึงต้องการสืบสาน และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่ดีงามของท้องถิ่นและของชาติไว้ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 1 มาตรา 7 ที่กล่าวว่าในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งเน้นปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ตามกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลป วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล (กระทรวงศึกษาธิการ . 2545 : 5) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ต้องการให้ผู้สอนนิเทศติดตามโครงการอย่างใกล้ชิดทุกขั้นตอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษามีวุฒิภาวะสูงจึงไม่ต้องการให้ผู้สอนมองตนเองเหมือนเด็กที่ต้องคอยควบคุมตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของโนลล์

(สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ .2544 : 225 ; อ้างอิงมาจาก Knowles. 1978 : 31) ความต้องการที่อยู่ในส่วนลึกของผู้ใหญ่ก็คือ การมีความรู้ที่ความต้องการที่จะนำตนเองได้

3. การเปรียบเทียบความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ และรายได้สรุปผลดังนี้

3.1 จำแนกตามเพศ จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาหญิงมีความต้องการกระบวนการเรียนรู้สูงกว่านักศึกษาชาย อาจเนื่องมาจากสาเหตุที่นักศึกษาหญิงและชายมีทัศนคติในการเรียนและการนำผลจากการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์แตกต่างกันเช่น ในปัจจุบันผู้หญิงมีบทบาททางสังคมมากเท่ากับผู้ชาย เพราะผู้หญิงในปัจจุบันต้องทำงานหาเลี้ยงครอบครัว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาตนเองเพื่อหาความก้าวหน้าและพัฒนาตำแหน่งหน้าที่การงานให้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนิวัฒน์ กัลยพฤกษ์ (2529 : 47) ที่ศึกษาความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 7 พบว่า สภาพของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา สัดส่วนของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง มีความต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสิรินาฏ ราชเดิม (2534 : 48) ที่ศึกษาความคิดเห็นในการพบกลุ่มของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 3 พบว่า นักศึกษาหญิงและนักศึกษาชายมีทัศนคติในการเลือกประกอบอาชีพแตกต่างกัน จึงมีความต้องการที่จะนำความรู้ที่ได้รับในการศึกษารั้งนี้ไปศึกษาต่อ ในระดับอุดมศึกษาที่แตกต่างกันหรือนำความรู้ไปประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่านักศึกษาหญิงมีความต้องการกระบวนการเรียนรู้ด้านการพบกลุ่มและด้านการสอนเสริมสูงกว่านักศึกษาผู้ชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาหญิงต้องการความก้าวหน้าในการเรียน จึงมีความต้องการมาพบกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมกลุ่ม ร่วมแก้ปัญหาการเรียนการสอนร่วมกับครูและเพื่อนภายในกลุ่ม โดยมีครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาหรือชี้แนะในสิ่งที่ไม่เข้าใจหรือยากซับซ้อนต่อการเรียนรู้และหวังพึ่งวิทยาการที่มีความชำนาญมาสอนเสริม ในเนื้อหาวิชาที่ยากและมีความซับซ้อนไม่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ รูปแบบการสอนเสริม จะมีลักษณะการสอนแบบสื่อสาร 2 ทาง เป็นการอภิปรายกลุ่มหรือการสอนแบบสัมมนา การสอนเสริมเป็นการขยายเนื้อหาสาระหรือไขข้อข้องใจให้กับนักศึกษา โดยมีอาจารย์สอนเสริมเป็นสื่อบุคคล นักศึกษาสามารถซักถามได้หรือสามารถแก้ไขปัญหาร่วมกัน สอดคล้องกับความคิดเห็นของจาร์วิส (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533 :173 - 178 ; อ้างอิงมาจาก Jarvis.1983: 130-150) ที่กล่าวถึงวิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ ได้แก่ การอภิปรายกลุ่ม ซึ่งเป็นวิธีการที่ได้รับความนิยมสูงสุด และนำมาใช้บ่อยที่สุดในการสอนผู้ใหญ่ เนื่องจากมีความเหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่

3.2 จำแนกตามอายุ จากการวิจัยพบว่านักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาในปัจจุบันมุ่งเน้น การจัดการศึกษาเพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชน อย่างทั่วถึงโดยมีการจัดการศึกษาต่อเนื่องหรือการศึกษาตลอดชีวิต และทำให้ประชาชนทุกระดับอายุ ได้รับประสบการณ์

ทางการศึกษาตามความสนใจของตนโดยเท่าเทียมกัน เมื่อมาเรียนในระบบเดียวกัน และอยู่ในสภาพสิ่งแวดล้อมเดียวกัน และได้รับประสบการณ์ในการทำกิจกรรมกลุ่มที่คล้ายกัน จึงทำให้มีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสมนึก ชาติทอง (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูประจำกลุ่ม และนักศึกษาผู้ใหญ่ทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนของครูประจำกลุ่ม ในเขตภาคกลาง พบว่านักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนของครูประจำกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษาที่มีอายุ 21 - 30 ปี มีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่องสูงกว่านักศึกษาที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มีอายุ 21 - 30 ปี มีหน้าที่ในการทำงานและมีวุฒิภาวะสูงกว่านักศึกษาที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี จึงทำให้มีความรับผิดชอบในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ต่อเนื่องจากการพบกลุ่ม เพื่อเสริมความรู้ให้กับตนเองได้มากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับสุวัฒน์ วัฒนวงศ์ . 2544 : 72) ที่กล่าวว่าวุฒิภาวะเป็นสิ่งที่มีความหมายและเป็นประโยชน์มากในวงการการศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งได้มีการพูดถึงและใช้กันอยู่เสมอๆ วุฒิภาวะมีความหมายว่ามนุษย์สามารถพัฒนาการไปในทิศทางที่อาจคาดการณ์ได้แน่นอน โดยเฉพาะก็คือจะมีความเป็นอิสระมากยิ่งขึ้น เป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบตนเองได้ มีระเบียบและสามารถควบคุมตนเองได้ และสอดคล้องกับการศึกษาของอุบล ทัศนโกวิท (2531 : 57) ที่กล่าวว่านักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดและความคาดหวังต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของศิรินาม เม่งช่วย (2538 : บทคัดย่อ) สรุปได้ว่านักศึกษาที่มีอายุต่างกันมีทัศนะต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 จำแนกตามสถานภาพ จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพต่างกัน มีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่สมรสแล้วมีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้สูงกว่านักศึกษาที่โสด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสมีวุฒิภาวะสูงกว่านักศึกษาที่โสด จึงมีความคิดที่ละเอียดรอบคอบถี่ถ้วน และประกอบกับเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ชีวิตมากกว่า จึงทำให้มีความต้องการที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับโนลล์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2544 : 222 ; อ้างมาจาก Knowles. 1978 : 50) ที่กล่าวเกี่ยวกับบทบาทประสบการณ์ โดยเชื่อว่าบุคคลที่เริ่มบรรลุวุฒิภาวะแล้ว เขาก็จะได้สะสมประสบการณ์ที่กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ซึ่งประสบการณ์นั้นนับว่าเป็นแหล่งที่มีคุณค่าสูงยิ่งสำหรับการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นการช่วยขยายโลกทัศน์ของผู้ใหญ่คนอื่นๆ ให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น เพื่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ด้วย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่สมรสแล้วมีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนด้านการพบกลุ่มสูงกว่านักศึกษาที่โสด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะว่านักศึกษาที่สมรสแล้วมีความรับผิดชอบสูงกว่านักศึกษาที่โสด สาเหตุเพราะต้องการให้คนในครอบครัวและสังคมรอบข้างยอมรับในความสำเร็จก้าวหน้าของตน จึงมีความต้องการมาพบกลุ่มเพื่อพัฒนาความรู้ของตนเองให้สมความตั้งใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของสิรินาฏ ราชเดิม (2534 : 91) ได้ศึกษาความคิดเห็นในด้านการพบกลุ่มของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตการศึกษา 3 พบว่านักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอน

ปลายในเขตการศึกษา 3 ที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นในด้านการจัดกิจกรรมในการพบกลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่สมรสแล้วมีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง และด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตสูงกว่านักศึกษาที่โสด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่สมรสแล้วเป็นผู้มีความพร้อมด้านวุฒิภาวะทางความคิดสูงกว่านักศึกษาโสดที่ใช้ชีวิตอย่างสนุกสนาน นักศึกษาที่สมรสเล็งเห็นประโยชน์ของกระบวนการเรียนรู้จึงมีความต้องการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามอรรถาธิบาย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีมีความสุข มีความเจริญทางด้านร่างกายและจิตใจ มีชีวิตที่มั่นคงและปลอดภัย สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข สอดคล้องกับการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2529 : 55 – 56) กล่าวว่า เมื่อขยายโอกาสทางการศึกษาให้ผู้ใหญ่ที่อยู่นอกโรงเรียน ได้พัฒนาคุณภาพชีวิตได้รับการศึกษาที่เป็นพื้นฐาน ในการดำเนินชีวิต รู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ สามารถทำงานเป็นกลุ่ม มีคุณธรรม ศีลธรรม สามารถพึ่งตนเองแล้วดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขในสังคมปัจจุบันได้

3.4 จำแนกตามอาชีพ จากการวิจัยพบว่านักศึกษาที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่มีอาชีพพนักงานบริษัทมีความต้องการโดยรวมสูงกว่านักศึกษาที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มีอาชีพพนักงานบริษัท มีหน้าที่การงานประจำและต้องรับผิดชอบงานสูง ทางบริษัทมีการพิจารณาการปรับเงินเดือน หรือเลื่อนตำแหน่ง โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาจากวุฒิการศึกษาและความสามารถ นักศึกษาที่มีอาชีพพนักงานบริษัทจึงมีความต้องการพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าขึ้น เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งต่างจากพนักงานที่มีอาชีพรับจ้างที่ทำงานเพื่อมีรายได้ไว้เลี้ยงชีพไปวันๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิรินาฏ ราชเดิม (2534 : 9) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นในการพบกลุ่มของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 3 พบว่านักศึกษาที่มีอาชีพต่างกัน ย่อมมีประสบการณ์ต่างกัน มีความรับผิดชอบในหน้าที่การทำงานแต่ละอาชีพต่างกัน และสอดคล้องกับสุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2544 : 160) สรุปว่า นักจิตวิทยาส่วนมากเห็นตรงกันว่าความต้องการในการเจริญงอกงามเป็นสิ่งสำคัญที่จะพาไปสู่ส่วนอื่นๆ ของความต้องการ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีอาชีพพนักงานบริษัทมีความต้องการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการพบกลุ่มและด้านการสอนเสริมแตกต่างกับนักศึกษาที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาพนักงานบริษัทมีเวลาการทำงานที่แน่นอน โดยเริ่มทำงานตั้งแต่เวลา 8.30 – 16.30 และมีวันหยุดที่แน่นอน จึงมีเวลาว่างและพร้อมที่จะมาพบกลุ่ม และทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูมอบหมาย มาเรียนรู้และศึกษาด้วยตนเอง โดยต้องพึ่งแหล่งเรียนรู้ และแหล่งวิทยาการที่ครูชี้แนะให้ ซึ่งต่างกับนักศึกษาที่มีอาชีพรับจ้างต้องทำงานตลอดทั้งวัน บางวันต้องทำถึง 2 รอบ มีวันหยุดเฉพาะวันอาทิตย์ จึงทำให้ไม่มีเวลาว่าง ในการศึกษาหาความรู้ จากแหล่งสื่อ และเรียนรู้กับวิทยาการสอนเสริม และขณะเดียวกันต้องทำงานหนักจึงทำให้มีความเหนื่อยล้า ต้องการพักผ่อน ซึ่งสอดคล้องกับเชียรศรี วิวิธศิริ (2530 : 100) กล่าวว่า การที่มีภารกิจมากมายทำให้นักศึกษาผู้ใหญ่ไม่สามารถแยกปัญหาระหว่างครอบครัวกับการเรียนได้ ทำให้เกิดความวิตกกังวลหลายๆ อย่างพร้อมกัน จึงมีผลกระทบ

ถึงการเรียน และเป็นอุปสรรคต่อการเรียนได้ และบางครั้งการปฏิบัติงานทั้งในครอบครัวและในหน้าที่การงาน ก็ทำให้ร่างกายเหนื่อยล้าได้ และพบว่านักศึกษาที่มีอาชีพค้าขายและอาชีพพนักงานบริษัทมีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตสูงกว่านักศึกษาที่มีอาชีพรับจ้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน บางคนมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ ทั้งด้านส่วนตัวและด้านสังคมมีการพบปะกับผู้คนจำนวนมาก เหมือนอาชีพค้าขาย และพนักงานบริษัท จึงทำให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมของนักศึกษาแตกต่างกัน เมื่อนักศึกษาแต่ละคนมีภาระและหน้าที่และความรับผิดชอบมาก อาศัยเวลาว่างที่มีอยู่ศึกษาหาความรู้ โดยอาศัยประสบการณ์เดิมในด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเองเพื่อที่จะพัฒนาให้ดีขึ้น มีความเป็นอยู่ที่ดี มีหน้าที่การงานสูง มีสังคมที่กว้างขวาง รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักการทำงานร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับการศึกษาของสุทธิวรรณ คงสวัสดิ์ (2536 : 36) กล่าวว่าการทำงานหรือกิจกรรมกลุ่มเป็นการช่วยพัฒนาพฤติกรรมสังคม ช่วยให้รู้จักแก้ปัญหาโดยการทำงานร่วมกัน ร่วมมือกันทำงานให้เป็นประโยชน์ต่อสมาชิกที่ดีของสังคม

3.5 จำแนกตามรายได้ จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ต่างกัน มีความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้ในหมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 10 การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 6) เพราะฉะนั้นเรื่องค่าใช้จ่ายในการเรียนจึงไม่เป็นปัญหากับนักศึกษา เพราะนักศึกษาสามารถเรียนได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย จึงทำให้มีความต้องการไม่แตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

ผลจากการรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามรายด้านดังนี้

4.1 ด้านการพบกลุ่ม พบว่านักศึกษาต้องการให้จัดเวลาการพบกลุ่มเพิ่มจำนวนครั้งให้มากกว่าเดิม จัดบรรยากาศการพบกลุ่มให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และควรจัดนักศึกษาในแต่ละกลุ่มให้มีอายุใกล้เคียงกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มีภาระในการทำงาน ทำให้ขาดเรียนบ่อย เวลาการพบกลุ่มไม่เพียงพอ จึงต้องการเพิ่มจำนวนครั้งเพื่อมาชดเชยที่ขาดไป และในขณะเดียวกันเมื่อมาทำกิจกรรมพบกลุ่มก็ต้องการจะเรียนรู้ และร่วมแก้ปัญหาการเรียนร่วมกับครูประจำกลุ่มและเพื่อน ในบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียน สอดคล้องกับโนลส์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2544 : 231. อ้างมาจาก Knowles. 1954) กล่าวว่า การมีปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่มเป็นแหล่งของการเรียนรู้ที่มีความสำคัญยิ่ง ผู้สอนควรมีความรับผิดชอบในการสร้างบรรยากาศและอำนวยความสะดวก ส่วนการจัดนักศึกษาที่มีอายุต่างกัน ให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน มักจะเกิดปัญหาในการเรียน เพราะผู้สูงอายุจะเรียนรู้ได้ช้ากว่าวัยหนุ่มสาว ทำให้การเรียนการ

สอนช้ากว่าปกติ สอดคล้องกับ โรเจอร์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2544 : 299. อ้างมาจาก Rogers. 1986 : 23 – 24) กล่าวว่าความสามารถในการเรียนรู้ หรือสติปัญญาของผู้ใหญ่ จะมีความแตกต่างกันมาก

4.2 ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง พบว่านักศึกษาต้องการให้มีการจัดอบรมวิธีการสืบค้นข้อมูลจาก อินเทอร์เน็ต และต้องการรู้แหล่งที่จะค้นหาความรู้มาประกอบการเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษา ต้องการจะหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ แต่ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อ จึงทำให้เกิดความซับซ้อนใจและเกิดปัญหาในการเรียนทำงานส่งครูไม่ทัน ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2545 : 6) กล่าวว่า สื่อการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร เนื่องจากสื่อเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนประสบการณ์ สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทาง ความคิด

4.3 ด้านการทำโครงการ พบว่านักศึกษาต้องการทำโครงการที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน มีการจัดประกวดโครงการและต้องการให้ครูประจำกลุ่มอธิบายวิธีขั้นตอนการทำโครงการ อย่างละเอียด ชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษามีความตั้งใจในการทำโครงการแต่ยังขาดทักษะ และความรู้ในขั้นตอนการทำโครงการ และต้องการที่จะนำความรู้ที่ได้จากสาระการเรียนรู้มาบูรณาการกับชีวิตจริง จัดทำ โครงการให้สมบูรณ์ มีคุณค่าและสังคมยอมรับ ซึ่งสอดคล้องกับสุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2544 : 161) การ เรียนรู้ไม่สามารถจะเกิดขึ้นได้ถ้าหากผู้เรียนขาดความสนใจ นอกจากนั้นแล้วการแสดงความคิดเห็นยังเป็นการกระตุ้นแรงจูงใจในการแสวงหาประสบการณ์ใหม่ๆ ซึ่งเป็นบรรยากาศที่เหมาะสมในการเปลี่ยนแปลง และก่อให้เกิดความเจริญงอกงาม

4.4 ด้านการสอนเสริม พบว่านักศึกษาต้องการให้จัดวิทยากรสอนเสริมมาเป็นครั้งคราว โดย คัดเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความสามารถมาสอน เพื่อจะนำไปประกอบอาชีพ และต้องการวิทยากร สอนเสริมที่มีความชำนาญเฉพาะมาถ่ายทอดความรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพบกลุ่มกับครูประจำกลุ่ม อย่างเดียวไม่เพียงพอ เพราะครูประจำกลุ่มขาดความชำนาญในบางเรื่อง จึงไม่สามารถสอนให้นักศึกษา เข้าใจ จึงต้องการวิทยากรสอนเสริมที่มีความรู้ ความสามารถมาถ่ายทอดให้เกิดความเข้าใจ ซึ่งสอดคล้อง กับโนลส์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2544 : 23. อ้างมาจาก Knowles. 1954) กล่าวว่าครูผู้สอนควรจะรู้เนื้อหา วิชาที่ตนสอนเป็นอย่างดี ต้องมีความรู้ในวิชาที่สอนอย่างเชี่ยวชาญ ต้องรู้ถึงเอกสารและตำราวิชาการ ใน สาขานั้นอย่างดี เพื่อจะช่วยแนะนำความรู้ให้แก่ผู้เรียนที่จะค้นคว้าต่อไป

4.5 ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่านักศึกษาต้องการทำกิจกรรมที่สอนให้สำนึกถึง ความเป็นไทย รักชาติไทย อนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทย จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามัคคี มุ่ง ประโยชน์ให้กับสังคม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริม พัฒนาคุณภาพของตนเองและชุมชนที่นักศึกษาอาศัยอยู่ให้เจริญ และในขณะเดียวกัน ต้องการที่จะ อนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีที่มีคุณค่าของชาติไว้ ปลุกจิตสำนึกของคนในชุมชน/ท้องถิ่น ให้มีความรักใน วัฒนธรรมท้องถิ่น ช่วยกันสืบสานต่อไป สอดคล้องกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2546 : 55) ที่กล่าว ว่ากลุ่มผู้เรียนร่วมกันกำหนดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตตามความสนใจ ความถนัด เป็นการนำความรู้ ประสบการณ์เดิมไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริง โดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ระเบียบ

วินัย ความรับผิดชอบ และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ภายใต้ขอบข่ายเนื้อหา กิจกรรมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี กิจกรรมการพัฒนาชุมชนสังคมและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมสนับสนุนงานการศึกษา นอกโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักศึกษาการศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร มีความต้องการการจัดการกระบวนการเรียนการศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลจากการรวบรวมเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะตามรายด้าน ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ด้านการพบกลุ่ม ควรจัดให้มีการพบกลุ่มเพิ่มเติมจำนวนครั้งจากการที่ศูนย์กำหนดให้ภายในภาคเรียน โดยอาจมีการตกลงภายในกลุ่มกันเอง ครูประจำกลุ่มต้องจัดบรรยากาศในการพบกลุ่มให้นักศึกษารู้สึกอบอุ่นและปลอดภัย ต้องการเรียนรู้อารมณ์ร่วมกับเพื่อนและครู หรือบางครั้งอาจจัดกิจกรรมการพบกลุ่มนอกสถานที่

1.2 ด้านการเรียนรู้อื่นๆ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน ต้องจัดบริการสื่อการเรียนรู้อื่นๆ พร้อมกับแนะนำวิธีการใช้สื่อแต่ละประเภท ให้นักศึกษาสามารถใช้ได้อย่างคุ้มค่า และแนะนำแหล่งเรียนรู้ ที่เป็นสื่อบุคคล เช่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน

1.3 ด้านการทำโครงการ ครูประจำกลุ่มต้องอธิบายขั้นตอนการทำโครงการ ให้นักศึกษาเข้าใจอย่างละเอียด พร้อมทั้งจัดให้มีการประกวดโครงการในแต่ละศูนย์การเรียน

1.4 ด้านการสอนเสริมครูประจำกลุ่ม ต้องจัดหาวิทยากรสอนเสริมที่มีความชำนาญเฉพาะทางด้านวิชาการและด้านอาชีพมาสอน

1.5 ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน ควรจัดงานที่เกี่ยวกับประเพณี เช่นงานลอยกระทง งานสงกรานต์ ร่วมกับชุมชนและให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรม จัดงานกีฬาเชื่อมความสามัคคี จัดงานทอดผ้าป่าทำบุญ จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนและสังคม

2. ผลจากการเปรียบเทียบ เกี่ยวกับความต้องการการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาการศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

2.1 จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาเพศหญิงมีความต้องการกระบวนการเรียนรู้สูงกว่านักศึกษาเพศชาย ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ครูประจำกลุ่มต้องศึกษาและเรียนรู้ทำความเข้าใจกับนักศึกษาอย่างถ่องแท้ เพราะนักศึกษาแต่ละคนมีความสามารถในการรับรู้แตกต่างกัน ครูประจำกลุ่มควรส่งเสริมกิจกรรมตามความต้องการของนักศึกษาหญิง และในขณะเดียวกันก็ต้องสร้างแรงจูงใจให้กับนักศึกษาเพศชาย ให้มีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม และมีความต้องการกระบวนการเรียนรู้สูงขึ้น

2.2 จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสมีความต้องการกระบวนการเรียนรู้สูงกว่านักศึกษาที่มีสถานภาพโสด ดังนั้นการจัดกิจกรรมกลุ่ม ครูประจำกลุ่มต้องคอยช่วยเหลือนักศึกษาที่สมรสแล้วเพราะนักศึกษาที่สมรสมีภารกิจในหน้าที่การงาน และภาระครอบครัว รายได้ไม่พอใช้ จึงมักมีเวลาในการพบกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมได้ไม่เต็มที่ นักศึกษาที่สมรสแล้วจึงมีความต้องการได้รับความรู้จากครูประจำกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่องและการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต การจัดกิจกรรมจึงควรหลีกเลี่ยงการเก็บค่าใช้จ่าย แต่ควรเน้นกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และไม่ขัดกับชีวิตครอบครัว ส่วนนักศึกษาที่โสดควรเน้นกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถ มุ่งเน้นการทำงานกลุ่ม

2.3 จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีอาชีพพนักงานงานบริษัทมีความต้องการกระบวนการเรียนรู้สูงกว่านักศึกษาที่มีอาชีพรับจ้าง ดังนั้นครูประจำกลุ่มต้องรู้ความต้องการในการเรียนรู้ของนักศึกษาแต่ละอาชีพและจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการตามความมุ่งหมายของแต่ละอาชีพ โดยนักศึกษาที่มีอาชีพพนักงานบริษัทต้องการเรียนรู้เพื่อนำไปพัฒนางานเพื่อเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นและพัฒนาความรู้โดยการศึกษาต่อให้มีวุฒิการศึกษาสูงขึ้น ครูประจำกลุ่มต้องสอนเน้นเนื้อหาวิชาการเพื่อให้มีพื้นฐานความรู้ที่มั่นคง จะได้ไม่มีปัญหาในการศึกษาต่อ ส่วนนักศึกษาอาชีพรับจ้างมีความต้องการกระบวนการเรียนรู้น้อยกว่าเพราะต้องการเรียนเพื่อประกอบอาชีพเท่านั้น จึงควรเน้นการสอนเรื่องการประกอบอาชีพเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน มีดังนี้

3.1 ศูนย์บริการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดให้มีการอบรมการใช้อินเทอร์เน็ต จัดทำทำเนียบแหล่งเรียนรู้ของชุมชนและภูมิปัญญาชาวบ้าน จัดหาทุนให้นักศึกษาที่ขาดแคลน จัดแนะแนวการศึกษาต่อ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

3.2 ครูประจำกลุ่ม ควรจัดหาวิทยากรสอนเสริมที่มีความชำนาญ การจัดกลุ่มควรเน้นความแตกต่างระหว่างวัย อธิบายขั้นตอนการทำโครงการให้ชัดเจน จัดให้มีการประกวดโครงการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเฉพาะกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เท่านั้น ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องใหม่ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรวิจัยเกี่ยวกับด้านเนื้อหาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ และด้านการวัดผลประเมินผล

2. เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะกลุ่มนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเท่านั้น ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปอาจศึกษากับกลุ่มระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือกลุ่มระดับประถมศึกษา

3. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหาร เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

4. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาของครูประจำกลุ่ม เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนก โกสุม. *ความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มการศึกษาทางไกลสายสามัญเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม
พบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในจังหวัดปทุมธานี*. ปริญญาโท. กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร .2541
- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2528). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและ
จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- การศึกษานอกโรงเรียน. กรม. (2544). *เกณฑ์การจัดกิจกรรมพบกลุ่มตามหลักสูตรการศึกษานอก
โรงเรียนสายสามัญ*. กรุงเทพฯ : กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
- _____. (2543). *แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษานอกระบบผู้เรียนสำคัญที่สุด*.
กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2545). *แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับกลุ่มเป้าหมายการศึกษา
นอกโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
- _____. (2546 ก.). *คู่มือการอบรมบุคลากรผู้ใช้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน*. กรุงเทพฯ :
กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
- _____. (2546 ข.). *หลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ : กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
- _____. (2546 ค) *นโยบายและยุทธศาสตร์การศึกษานอกโรงเรียน ประจำปีงบประมาณ 2546*.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์
- การศึกษานอกโรงเรียน. กรม. *เทคนิคการสอนแนวใหม่สำหรับการศึกษานอกโรงเรียน*. กรุงเทพฯ
: โรงพิมพ์พิมพ์
- กรมวิชาการ. (2545). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว
- _____. *เอกสารสาระสำคัญหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. พิมพ์ ครั้งที่ 1
(พ.ศ. 2545) : ศูนย์พัฒนาหลักสูตร .
- _____. *สื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. พิมพ์ครั้งที่ 1
(พ.ศ. 2545) : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. *รายงานฉบับสังเคราะห์จากวิกฤตสู่โอกาส สิ่งที่ยังทำ
หาย การปฏิรูปการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์
- _____. (2544). *การปฏิรูปการศึกษา : วาระแห่งชาติจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 สู่การปฏิบัติยุทธศาสตร์ที่จะพาประเทศพ้นวิกฤต*. กรุงเทพฯ :
ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. (2544). *การดำเนินงานโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน*. กรุงเทพฯ
- _____. (2542). *ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 . (พิมพ์ครั้งที่ 1) : บริษัทพิมพ์ดีจำกัด*
- _____. (2545). *แผนการศึกษาแห่งชาติ. (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๕๙).* กรุงเทพฯ : สกศ. ๒๕๔๕ 108 หน้า. บริษัทพริกหวานกราฟฟิคจำกัด
- _____. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (ฉบับที่ 2)* กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- เชียรศรี วิวิธสิริ. (2535). *การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน : เทคโนโลยีทางการศึกษา.* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ธีรภัทร สุวรรณชาติ.(2537). *การศึกษาปัญหาการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่ทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปริญญาโท. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นวลเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม.(2522). *ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บัญญัติ คุรุพุ่ม. (2539). *ความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลต่อการจัดกิจกรรมพบกลุ่มตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา พุทธศักราช2533 ในเขตกรุงเทพ ฯ* ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- ประโยชน์ คุปต์กาญจนากุล. (2526). *ศึกษาความชอบกิจกรรมแบบแผนการเรียนของนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2544). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา, 156 หน้า
- พรพิมล เพ็ญญะ. (2527). *ผลการให้คำปรึกษากลุ่มที่มีต่อการพัฒนาการสื่อสารระหว่างบุคคล*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.
- พัชรา สังข์ศรี.(2540). *การศึกษาปัญหาในการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ ระดับมัธยมศึกษา โดยวิธีเรียนทางไกลของนักศึกษาผู้ใหญ่ ในเขตอุตสาหกรรมชายฝั่งตะวันออก*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.
- พุทธชาติ เพชรเสนา. (2542). *การศึกษาปัญหาการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่ วิธีเรียนทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตภาคตะวันออก*. ปริญญาโท. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- โมหัมมัด อับดุลการเคร์. *จิตวิทยาและเทคนิคการสอนนักศึกษาในระบบ*. กรุงเทพฯ :
อักษรบัณฑิต. ม.ป.ป.
- รัตนา รัตนประสพโชค.(2524). *การพัฒนาการสื่อสารระหว่างบุคคลด้วยกิจกรรมกลุ่ม*. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.
- รัตนา สิงขรรัตน์. (2540). *ปัญหาของครูประจำกลุ่มในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษา
ผู้ใหญ่สายสามัญ โดยวิธีเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตภาคกลาง*.
ปริญญานิพนธ์.กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศิรินาม เม่งช่วย. (2538) .*รายงานการวิจัยเรื่องการประเมินกระบวนการเรียนการสอนตามหลัก
สูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530
วิธีเรียนทางไกล หมวดีวิชาวิทยาศาสตร์ ในจังหวัดสงขลา : ศูนย์การศึกษานอก
โรงเรียนภาคใต้. อัดสำเนา.*
- สนอง โลหิตวิเศษ. (2544). *ปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบ*. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สมนึก ชาติทอง.(2538). *ความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนของครู
ประจำกลุ่ม ในเขตภาคกลาง*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.
- สิรินาฏ ราชเดิม.(2534). *การศึกษาความคิดเห็นในกลุ่มของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลายในเขตการศึกษา 3*. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา
- สุคนธ์ สนนี.(2534).*การสำรวจแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่*. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา
- สุทธิวรรณ คงสวัสดิ์. (2363).*ปัญหาการดำเนินงานการศึกษาโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนด้วยตนเอง*. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
อัดสำเนา
- สุนทร โคตรบรรเทา.(2524). *แนวคิดวิธีการเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่นอกระบบโรงเรียน*.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์.(2524). *จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์.(2533). *จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์.(2538). *จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์.(2544). *จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์.(2545). *จิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรมผู้ใหญ่*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- เสงี่ยมจิตต์ เรืองมณีชัชวาล. (2543). *ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาผู้ใหญ่ สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อรรถัย เพียรธรรม. (2529). *การศึกษาความต้องการของกลุ่มคนต่างอาชีพเกี่ยวกับการศึกษาในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี*.ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.
- อนิรุทธ คัมภักวี.(2536). *การศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน ของประชาชน ในชุมชนแออัด เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อุดม เขยกิจวงศ์. (2529). *ความรู้เกี่ยวกับงาน " ศบน " การศึกษานอกระบบโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ .
- อุบล ทศนโกวิท. (2531).*การศึกษาเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่ม ของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ ในเขตการศึกษา นอกโรงเรียนภาคกลาง*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อำนาจ วงษ์สมิง (2531). *กิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , อัดสำเนา.
- Beder, Harold W. and Gordon G Darkenwald. (1982). *Differences Between Teaching Adult. And Pre-adults : Some Proposition and Findings. In Adult Education*. 32 (3) : 169.
- Houle,Cyril O. (1961). *The Inquiring Mind*. Madison : University of Wisconsin Press.
- Krejcie, Robert B. and Darlye W. Morgan. (1970). " Determining Sample Size for Research Activity, " in *Journal of Educational and Psychological Measurement*. 30 (3) : 608.
- Langerman, Phillp D. (1974). *You can Be a Successful Teacher of Adults*. Washington.D.C. : National Association for Public Continuting and Adult Education.
- Maslow, A.H. (1970). *Motivation and Personality*. New York : Harper and Row.
- Pascal, C.E. (1971). " Instructional Options,Option Preferences and Course Outcomes," *The Alberta Journal of Education Research*. 17 : 1-11.

Purvis, June. (1980). " Some Problems of Teaching and Learning Within the Open University, " *Education Research*. 21 (3) : 163 –175 : July.

Price, Iris. (1985). " The Student Perspective of Distance Education," *Bulletion of International Council for Distance Education*. Vol.7. January.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

ที่... ๒/๕... ๐๐๑๙. ๑๐ ๐๖/ ก.ส.ศ.

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

วันที่... กันยายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

เรียน ผอ. รัตนภรณ์ วงศาโรจน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางอรพรรณ แผลงมา นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัยเรื่อง ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของ นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยมี ผศ.ดร. สมอง โลหิตวิเศษ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอเรียนเชิญ ท่านซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนี้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถามเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

/สงวน /ลวิง

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลย์)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

โทร. 0 - 2664 - 1000 ต่อ 5574

ที่...๘๕.๐๕๑๙.๑๐.๐๖/สศ.๗๖

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

วันที่...๕... กันยายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

เรียน ผอ. อรสา โพธิ์ทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางอรพรรณ แผลงมา นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัยเรื่อง ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของ นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยมี ผศ.ดร. สมอง โลหิตวิเศษ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอเรียนเชิญ ท่านซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนี้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถามเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

/เสาวนีย์ เลวลย์ (๑๖๖๐)

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลย์)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

โทร. 0 - 2664 - 1000 ต่อ 5574

ที่.ศษ.๐๒๑๙.๑๐-๐๖/กสทว

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

วันที่... กันยายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

เรียน อาจารย์พรทิพย์ กล้ารบ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางอรพรรณ แผลงมา นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัยเรื่อง ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาก่อนการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยมี ผศ.ดร. สมอง โลหิตวิเศษ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอเรียนเชิญท่านซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนี้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถามเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลย์)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

โทร. 0 - 2664 - 1000 ต่อ 5574

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามรายงานวิจัย

เรื่อง ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

1. นางพรทิพย์ กล้ารบ

ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา 8 ว. กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน

2. นางอรสา โพธิ์ทอง

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตคลองสาน

3. นางสาวรัตนภรณ์ วงศาโรจน์

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตจอมทอง

ภาคผนวก ค

การวิเคราะห์ผลการประเมินเครื่องมือในการวิจัย

แบบประเมินการวิจัย

เรื่อง

เรื่อง ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

ข้อ	ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน	การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	สรุปผล
		รัตนกรณ วงศ์โรจน์	อรสา โพธิ์ทอง	พรทิพย์ กตำรวจ		
	ด้านการพบกลุ่ม					
1.	ท่านต้องการร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มกับครูและเพื่อน.....	1	1	1	1	ใช้ได้
2.	ท่านต้องการมาพบกลุ่มทุกวันอาทิตย์ ครั้งละ 3 ชั่วโมงอย่างสม่ำเสมอ.....	1	1	1	1	ใช้ได้
3.	ท่านต้องการนำความรู้ของตนเองมาแลกเปลี่ยนกับเพื่อน.....	1	1	1	1	ใช้ได้
4.	ท่านต้องการเรียนรู้โดยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง..	1	1	1	1	ใช้ได้
5.	ท่านต้องการร่วมแก้ปัญหาการเรียนกับครูและเพื่อน..	1	1	1	1	ใช้ได้
6.	ท่านต้องการทำกิจกรรมพบกลุ่มที่เน้นการฝึกคิดและร่วมกันอภิปรายเป็นส่วนใหญ่.....	1	1	1	1	ใช้ได้
7.	ท่านต้องการให้ผู้สอนเน้นเนื้อหาเฉพาะที่สำคัญเท่านั้น.....	1	1	1	1	ใช้ได้
8.	ท่านต้องการให้ผู้สอนทดสอบย่อยหลังการเรียนการสอนทุกครั้ง.....	1	1	1	1	ใช้ได้
9.	ท่านต้องการทำแบบทดสอบที่เป็นลักษณะการตอบคำถามแบบสั้นๆ.....	1	1	1	1	ใช้ได้
10.	ท่านต้องการนำเสนอผลงานทุกกลุ่มสาระวิชาของท่าน หน้าชั้นเรียน.....	1	1	1	1	ใช้ได้
11.	ท่านต้องการให้ผู้สอนเปิดโอกาสให้ท่านได้ซักถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนอย่างอิสระ.....	1	1	1	1	ใช้ได้
12.	ท่านต้องการให้ผู้สอนมอบหมายงานให้ท่านทำอย่างต่อเนื่อง.....	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อ	ความต้องการการจ้ดกระบวนการเรียนรู้การ ศึกษาออกโรงเรียน	การพิจารณาของผู้ เชี่ยวชาญ			ค่า เฉลี่ย $\bar{X}$	สรุปผล
		รัตนารณ วงศ์โรจน์	อรสา โพธิ์ทอง	พรทิพย์ ก διάρบ		
	ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง					
13.	ท่านต้องการแสวงหาความรู้และสืบค้นข้อมูลจาก หนังสือพิมพ์ / วิทยุ / โทรทัศน์.....	1	1	1	1	ใช้ได้
14.	ท่านต้องการแสวงหาความรู้และสืบค้นข้อมูลจากห้อง สมุด.....	1	1	1	1	ใช้ได้
15.	ท่านต้องการแสวงหาความรู้และสืบค้นข้อมูลจากภูมิ ปัญญาท้องถิ่น.....	1	1	1	1	ใช้ได้
16.	ท่านต้องการแสวงหาความรู้และสืบค้นข้อมูลจาก บุคคลในครอบครัว.....	1	1	1	1	ใช้ได้
17.	ท่านต้องการแสวงหาความรู้และสืบค้นข้อมูลจากศูนย์ การเรียนรู้ชุมชน.....	1	1	1	1	ใช้ได้
18.	ท่านต้องการฝึกการค้นคว้าหาความรู้จากอินเทอร์เน็ต	1	1	1	1	ใช้ได้
19.	ท่านต้องการบริหารจัดการแบ่งเวลาในการเรียนรู้แต่ละ วัน.....	1	1	1	1	ใช้ได้
20.	ท่านต้องการศึกษาหาความรู้จากสถานประกอบการที่ ท่านทำงานอยู่.....	1	1	1	1	ใช้ได้
21.	ท่านต้องการจดบันทึกสรุปผลงานค้นคว้าความรู้ของ ท่านตลอดเวลา.....	1	1	0	1	ใช้ได้
22.	ท่านต้องการฝึกฝนทักษะการจดบันทึกเพื่อเก็บรวบรวม ข้อมูลในการเรียนรู้.....	1	1	0	1	ใช้ได้
23.	ท่านต้องการจัดทำแฟ้มสะสมงานเพื่อเป็นหลักฐานใน การเรียนรู้.....	1	1	0	1	ใช้ได้
24.	ท่านต้องการให้มีการจัดทำสื่อการเรียนที่ส่งเสริมให้ นักศึกษาเกิดการเรียนรู้.....	1	1	1	1	ใช้ได้
	ด้านการทำโครงการ					
25.	ท่านต้องการร่วมวางแผนการทำโครงการภายในกลุ่ม ก่อนลงมือปฏิบัติ.....	1	1	1	1	ใช้ได้
26.	ท่านต้องการสำรวจความต้องการของชุมชนก่อนวางแผน การทำโครงการ.....	1	1	1	1	ใช้ได้
27.	ท่านต้องการทำโครงการที่สามารถแก้ปัญหาชุมชน ของท่านได้.....	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อ	ความต้องการการจ้ดกระบวนการเรียนรู้การ ศึกษาออกโรงเรียน	การพิจารณาของผู้ เชี่ยวชาญ			ค่า เฉลี่ย $\bar{X}$	สรุปผล
		รัตนกรณ วงศาโรจน์	อรสา โพธิ์ทอง	พรทิพย์ กล้ารบ		
28.	ท่านต้องการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำโครง งานภายในกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพโดย.....	1	1	1	1	ใช้ได้
29.	ท่านต้องการบูรณาการโครงงานของท่านให้เข้ากับ การดำรงชีวิตของชุมชน.....	1	1	1	1	ใช้ได้
30.	ท่านต้องการทำโครงงานของท่านให้สอดคล้องกับเนื้อ หากลุ่มสาระวิชาที่เรียน.....	1	1	1	1	ใช้ได้
31.	ท่านต้องการจัดบันทึกและรายงานการดำเนินงาน โครงงานของท่านกับผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ.....	1	1	1	1	ใช้ได้
32.	ท่านต้องการระบุจำนวนสมาชิกในการทำโครงงาน....	1	1	1	1	ใช้ได้
33.	ท่านต้องการจัดนิทรรศการแสดงผลงานโครงงานของ ท่านต่อสาธารณชน.....	1	1	1	1	ใช้ได้
34.	ท่านต้องการจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ผลงานโครงงาน ของท่านต่อสาธารณชน.....	1	1	1	1	ใช้ได้
ด้านการสอนเสริม						
35.	ท่านต้องการร่วมวางแผนการแบ่งเนื้อหาสาระ เป็น 3 ระดับ คือ ง่าย-ปานกลาง-ยากกับครูผู้สอน.....	1	1	1	1	ใช้ได้
36.	ท่านต้องการร่วมจัดทำปฏิทินการสอนเสริมกับครูผู้ สอน.....	1	1	1	1	ใช้ได้
37.	ท่านต้องการจัดหาวิทยากรมาสอนเสริมด้วยตนเอง...	1	1	1	1	ใช้ได้
38.	ท่านต้องการเรียนเสริมนอกเหนือจากเวลาที่พบกลุ่ม	1	1	1	1	ใช้ได้
39.	ท่านต้องการให้วิทยากรสอนเสริมโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ ประกอบการสอน.....	1	1	1	1	ใช้ได้
40.	ท่านต้องการวิทยากรสอนเสริมที่มีความชำนาญใน สาขาวิชาที่ท่านเรียน.....	1	1	1	1	ใช้ได้
41.	ท่านต้องการวิทยากรสอนเสริมที่เป็นภูมิปัญญาชาว บ้าน.....	1	1	1	1	ใช้ได้
42.	ท่านต้องการวิทยากรสอนเสริมเป็นข้าราชการที่ เกษียณอายุแล้ว.....	1	1	1	1	ใช้ได้
43.	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการจัดหาค่าตอบแทนให้กับ วิทยากรสอนเสริม.....	1	1	1	1	ใช้ได้
44.	ท่านต้องการจัดบันทึกการเรียนเสริมเพื่อเป็นหลัก ฐานในการเรียนเสริม.....	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อ	ความต้องการการจ้ดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน	การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	สรุปผล
		รัตนกรรณ วงศาโรจน์	อรสา โพธิ์ทอง	พรทิพย์ กล้ารบ		
45.	ท่านต้องการปฏิบัติกิจกรรม / ทำแบบฝึกหัด ตามที่วิทยากรสอนเสริมมอบหมายให้เพิ่มเติมจากการพบกลุ่ม.....	1	1	1	1	ใช้ได้
กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต						
46.	ท่านต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งเทอม.....	1	1	1	1	ใช้ได้
47.	ท่านต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตก่อนการจบหลักสูตรหนึ่งเทอม.....	1	1	1	1	ใช้ได้
48.	ท่านต้องการร่วมวางแผนการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตภายในกลุ่มอย่างเป็นประชาธิปไตย	1	1	1	1	ใช้ได้
49.	ท่านต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เกี่ยวข้องกับศาสนา เช่น การให้เทียน การทำบุญ.....	1	1	1	1	ใช้ได้
50.	ท่านต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็น การสืบสานวัฒนธรรมประเพณีไทย เช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์.....	1	1	1	1	ใช้ได้
51.	ท่านต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มุ่งเน้นการพัฒนาชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่.....	1	1	1	1	ใช้ได้
52.	ท่านต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาชุมชน.....	1	1	1	1	ใช้ได้
53.	ท่านต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มุ่งเน้นการสนับสนุนงานการศึกษานอกโรงเรียน เช่น การรณรงค์ผู้ไม่รู้หนังสือ.....	1	1	1	1	ใช้ได้
54.	ท่านต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เน้นการประหยัด โดยลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตัวท่านเองไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย.....	1	1	1	1	ใช้ได้
55.	ท่านต้องการให้ผู้สอนนิเทศติดตามโครงการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตของท่านอย่างใกล้ชิด.....	1	1	1	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการวิจัย

ที่.ผส.๐๕๑๙.๑๐.๐๐/๑๖๑

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

วันที่... กันยายน 2546

เรื่อง ขออนุญาตขอความเห็นชอบข้อมูลการวิจัย

เรียน ท่านผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วยนางอรพรรณ แผลงมา นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำงานวิจัยเรื่อง ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยมี ผศ.ดร. สมอง โลหิตวิเศษ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอขออนุญาตจากท่านได้โปรดให้นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ขึ้นทะเบียนในภาคเรียนที่ 1 / 2546 ตอบแบบสอบถามดังแนบมาพร้อมนี้ เพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินการวิจัยในระหว่างวันที่ 7 - 21 กันยายน 2546

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตจากท่านได้โปรดพิจารณาให้สัตยาบันข้อมูลดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลย์)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

โทร. 0 - 2664 - 1000 ต่อ 5574

ภาคผนวก จ
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอน
ปลาย ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน
กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน ใน 5 ด้านคือ ด้านการพบกลุ่ม ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง ด้านการทำโครงการงาน ด้านการสอนเสริม และด้านกิจกรรมคุณภาพชีวิต

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. กรุณาอ่านคำชี้แจงของแบบสอบถามแต่ละตอน และตอบตามความเป็นจริงเพราะคำตอบของท่าน จะมีความสำคัญต่อการวิจัย และผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อท่าน และ ส่วนรวม แต่จะไม่มีผลกระทบต่อผลการเรียนของท่านแต่อย่างใด

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

อรพรรณ แผลงมา

นิสิตปริญญาโท สาขาการศึกษาผู้ใหญ่

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1

ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง () ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ ปี (ระบุจำนวนปี)

3. สถานภาพ

() โสด

() สมรส

4. อาชีพ

() รับจ้างทั่วไป (ดัดเย็บเสื้อผ้า , ช่างเสริมสวย, ช่างประเภทต่างๆ)

() ค้าขาย (เจ้าของธุรกิจ, ตัวแทนจำหน่าย, หาบเร่)

() พนักงานบริษัท (ห้างสรรพสินค้า , โรงงาน)

() พนักงานรัฐวิสาหกิจ (ไฟฟ้า, ประปา, องค์การโทรศัพท์)

() อื่นๆ ระบุ.....

5. รายได้

() ต่ำกว่า 5000 บาท

() 5000 – 10000 บาท

() มากกว่า 10000 บาท ขึ้นไป

() อื่นๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการการจัดกระบวนการการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการตรงกับระดับความต้องการของท่าน โดยตัวเลขแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง ความต้องการในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความต้องการในระดับมาก
- 3 หมายถึง ความต้องการในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ความต้องการในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ความต้องการในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความต้องการ					ไม่ต้องการ
		5	4	3	2	1	
	ด้านการพบกลุ่ม						
1.	ท่านต้องการร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มกับครูและเพื่อน.....	...	...	...	...	...	
2.	ท่านต้องการมาพบกลุ่มทุกสัปดาห์ ครั้งละ 3 ชั่วโมงอย่างสม่ำเสมอ.....	...	...	...	...	...	
3.	ท่านต้องการนำความรู้ของตนเองมาแลกเปลี่ยนกับเพื่อน.....	...	...	...	...	...	
4.	ท่านต้องการเรียนรู้โดยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง.....	...	...	...	...	...	
5.	ท่านต้องการร่วมแก้ปัญหาการเรียนกับครูและเพื่อน.....	...	...	...	...	...	
6.	ท่านต้องการทำกิจกรรมพบกลุ่มที่เน้นการฝึกคิดและร่วมกันอภิปรายเป็นส่วนใหญ่.....	...	...	...	...	...	
7.	ท่านต้องการให้ผู้สอนเน้นเนื้อหาเฉพาะที่สำคัญเท่านั้น...	...	...	...	...	...	
8.	ท่านต้องการให้ผู้สอนทดสอบย่อยหลังการเรียนการสอนทุกครั้ง.....	...	...	...	...	...	
9.	ท่านต้องการทำแบบทดสอบที่เป็นลักษณะการตอบคำถามแบบอัตนัยที่มีข้อคำถามสั้นๆ.....	...	...	...	...	...	
10.	ท่านต้องการนำเสนอผลงานทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้หมวดวิชาของท่าน หน้าชั้นเรียน.....	...	...	...	...	...	
11.	ท่านต้องการให้ผู้สอนเปิดโอกาสให้ท่านได้ซักถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนอย่างอิสระ.....	...	...	...	...	...	
12.	ท่านต้องการให้ผู้สอนมอบหมายงานให้ท่านทำอย่างต่อเนื่อง.....	...	...	...	...	...	

ข้อ	ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความต้องการ					ไม่ต้องการ
		5	4	3	2	1	
	ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง						
13.	ท่านต้องการแสวงหาความรู้และสืบค้นข้อมูลจากหนังสือพิมพ์/วิทยุ/โทรทัศน์.....	...	...	...	...	...	
14.	ท่านต้องการแสวงหาความรู้และสืบค้นข้อมูลจากห้องสมุด....	...	...	...	...	...	
15.	ท่านต้องการแสวงหาความรู้และสืบค้นข้อมูลจากภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	...	...	...	...	...	
16.	ท่านต้องการแสวงหาความรู้และสืบค้นข้อมูลจากบุคคลในครอบครัว.....	...	...	...	...	...	
17.	ท่านต้องการแสวงหาความรู้และสืบค้นข้อมูลจากศูนย์การเรียนรู้ชุมชน.....	...	...	...	...	...	
18.	ท่านต้องการฝึกการค้นคว้าหาความรู้จากอินเทอร์เน็ต.....	...	...	...	...	...	
19.	ท่านต้องการบริหารจัดการแบ่งเวลาในการเรียนรู้แต่ละวัน.....	...	...	...	...	...	
20.	ท่านต้องการศึกษาหาความรู้จากสถานประกอบการที่ท่านทำงานอยู่.....	...	...	...	...	...	
21.	ท่านต้องการจดบันทึกสรุปผลการค้นคว้าความรู้ของท่านตลอดเวลาเพื่อเป็นหลักฐานในการประเมินผล.....	...	...	...	...	...	
22.	ท่านต้องการฝึกฝนทักษะการจดบันทึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการเรียนรู้เป็นหลักฐานในการประเมินผล.....	...	...	...	...	...	
23.	ท่านต้องการจัดทำแฟ้มสะสมงานเพื่อเป็นหลักฐานในการเรียนรู้เพื่อเป็นหลักฐานในการประเมินผล.....	...	...	...	...	...	
24.	ท่านต้องการให้มีการจัดทำสื่อการเรียนที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้.....	...	...	...	...	...	
	ด้านการทำโครงการ						
25.	ท่านต้องการร่วมวางแผนการทำโครงการภายในกลุ่มก่อนลงมือปฏิบัติ.....	...	...	...	...	...	
26.	ท่านต้องการสำรวจความต้องการของชุมชนก่อนวางแผนการทำโครงการ.....	...	...	...	...	...	
27.	ท่านต้องการทำโครงการที่สามารถแก้ปัญหาชุมชนของท่านได้.....	...	...	...	...	...	

ข้อ	ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความต้องการ					ไม่ ต้องการ
		5	4	3	2	1	
28.	ท่านต้องการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำโครงการภายในกลุ่มอย่างเป็นประชาธิปไตย.....	...	...	...	...	...	
29.	ท่านต้องการบูรณาการโครงการของท่านให้เข้ากับการดำรงชีวิตของชุมชน.....	...	...	...	...	...	
30.	ท่านต้องการทำโครงการของท่านให้สอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตรวิชาที่เรียน.....	...	...	...	...	...	
31.	ท่านต้องการจัดบันทึกและรายงานการดำเนินงานโครงการของท่านกับผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ.....	...	...	...	...	...	
32.	ท่านต้องการระบุจำนวนสมาชิกในการทำโครงการ.....	...	...	...	...	...	
33.	ท่านต้องการจัดนิทรรศการแสดงผลงานโครงการของท่านต่อสาธารณชน.....	...	...	...	...	...	
34.	ท่านต้องการจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ผลงานโครงการของท่านต่อสาธารณชน.....	...	...	...	...	...	
ด้านการสอนเสริม							
35.	ท่านต้องการร่วมวางแผนการแบ่งเนื้อหาสาระเป็น 3 ระดับ คือ ง่าย-ปานกลาง-ยากกับผู้สอน	...	...	...	...	...	
36.	ท่านต้องการร่วมจัดทำปฏิทินการสอนเสริมกับผู้สอน.....	...	...	...	...	...	
37.	ท่านต้องการจัดหาวิทยากรมาสอนเสริมด้วยตัวท่านเอง.....	...	...	...	...	...	
38.	ท่านต้องการเรียนเสริมนอกเหนือจากเวลาที่พบกลุ่ม.....	...	...	...	...	...	
39.	ท่านต้องการให้วิทยากรสอนเสริมใช้สื่อวีดิทัศน์ประกอบการสอน.....	...	...	...	...	...	
40.	ท่านต้องการวิทยากรสอนเสริมที่มีความชำนาญในสาขาวิชาที่ท่านเรียน.....	...	...	...	...	...	
41.	ท่านต้องการวิทยากรสอนเสริมที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน.....	...	...	...	...	...	
42.	ท่านต้องการวิทยากรสอนเสริมที่เป็นข้าราชการที่เกษียณอายุแล้ว.....	...	...	...	...	...	
43.	ท่านต้องการมีส่วนในการจัดหาค่าตอบแทนให้กับวิทยากรสอนเสริม.....	...	...	...	...	...	
44.	ท่านต้องการจัดบันทึกการเรียนเสริมเพื่อเป็นหลักฐานในการเรียนเสริม.....	...	...	...	...	...	

ข้อ	ความต้องการการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความต้องการ					ไม่ต้องการ
		5	4	3	2	1	
45.	ท่านต้องการปฏิบัติกิจกรรม / ทำแบบฝึกหัด ตามที่วิทยากรสอนเสริมมอบหมายให้เพิ่มเติมจากการพบกลุ่ม.....	...	...	...	...	...	
	ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต						
46.	ท่านต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งภาคเรียน.....	...	...	...	...	...	
47.	ท่านต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตก่อนการจบหลักสูตรหนึ่งภาคเรียน.....	...	...	...	...	...	
48.	ท่านต้องการร่วมวางแผนการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตภายในกลุ่มอย่างเป็นประชาธิปไตย.....	...	...	...	...	...	
49.	ท่านต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เกี่ยวข้องกับศาสนา เช่น การแห่เทียน การทำบุญ.....	...	...	...	...	...	
50.	ท่านต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีไทย เช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์.....	...	...	...	...	...	
51.	ท่านต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มุ่งเน้นการพัฒนาชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่.....	...	...	...	...	...	
52.	ท่านต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาชุมชน.....	...	...	...	...	...	
53.	ท่านต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มุ่งเน้นการสนับสนุนงานการศึกษานอกโรงเรียน เช่น การรณรงค์ผู้ไม่รู้หนังสือ.....	...	...	...	...	...	
54.	ท่านต้องการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เน้นการประหยัด โดยลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตัวท่านเองไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย.....	...	...	...	...	...	
55.	ท่านต้องการให้ผู้สอนนิเทศติดตามโครงการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตของท่านอย่างใกล้ชิดทุกขั้นตอน.....	...	...	...	...	...	

**ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้การ
ศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษา
นอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

1. ด้านการพบกลุ่ม

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการเรียนรู้ต่อเนื่อง

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการทำโครงการ

.....

.....

.....

.....

4. ด้านการสอนเสริม

.....

.....

.....

.....

5. ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางอรพรรณ แผลงมา

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางอรพรรณ แผลงมา
วัน เดือน ปีเกิด	12 มิถุนายน 2502
สถานที่เกิด	สมุทรสงคราม
ที่อยู่ปัจจุบัน	68/124 หมู่บ้านวิเศษสุขนคร ถนนพระราม 2 แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 7 (สังกัดกรุงเทพมหานคร)
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2511	ประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม สมุทรสงคราม
พ.ศ. 2514	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนถาวรานุกูล สมุทรสงคราม
พ.ศ. 2517	มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรัทธาสมุทร สมุทรสงคราม
พ.ศ. 2519	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง เอกพลศึกษา) วิทยาลัยพลศึกษาชลบุรี ชลบุรี
พ.ศ. 2524	การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ. วิชาเอกพลศึกษา) มหาวิทยาลัยพลศึกษา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2546	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม. วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร